

ئۇشبۇ كىتاب ئېلكتىپ تورى تەرىپىدىن تارقىتىلدى

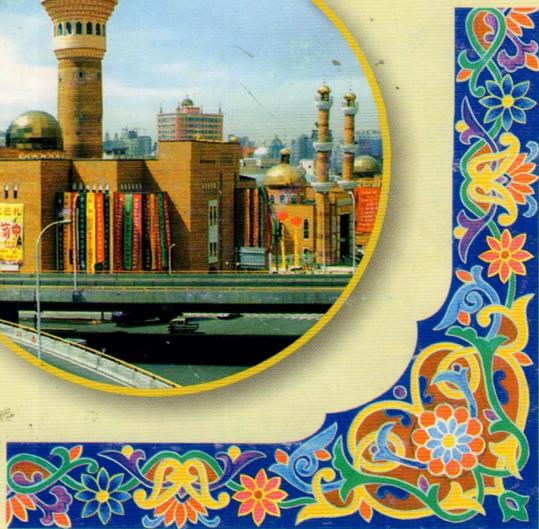
ئەزىز ئوقۇرمەن، ئۇشبۇ كىتاب ئېلكتىپ تورى تەرىپىدىن
سىكانىرلىنىپ تارقىتىلدى.

«شەرق شامىلى قۇرۇلۇشى» كىتاب نەشر قىلىش تۈرى (830)

“东风工程” 图书出版项目之830

چېر تېۋىز كۆرۈش ساۋاتى

شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى نەشرىياتى

TU204
۷۷

الېيت مەھەببە : نەرسە مەھەببە رايۇنىدا
بەھار تەبەئىيەت : نەرسە مەھەببە رايۇنىدا
كىرگەن رايۇن : نەرسە مەھەببە رايۇنىدا

چېرتىۋىز كۆرۈش ساۋاتى

ئالەمجان مەخسۇت
ئايگۈل تۇراپ

كىتاپ مەدەنىيەت قىلىش

赠阅

新疆大学图书馆

民文图书

755MWZS0003607

شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى نەشرىياتى

شىنجاڭ دائىرىسىدىكى كىتاپ
新疆大学图书馆藏书

مەسئۇل مۇھەررىرى: ئۆمەر نىياز
مەسئۇل كوررېكتورى: ئادالەت ياقۇپ
مۇقاۋىنى لايىھەلىگۈچى: مياۋلى

رىئاللىق شەرقىي شىمالىي

تەرجىمە نەشرىياتى
پالەتە رايونى

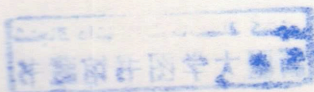
چېرتىۋ كۆرۈش ساۋاتى

تەرجىمە قىلغۇچىلار: ئالىمجان مەخسۇت
ئايگۈل تۇراپ

شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى نەشرىياتى نەشر قىلىپ تارقاتتى
(ئۈرۈمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 14 - نومۇر، پوچتا نومۇرى: 830046)
شىنخۇا كىتابخانىسى تەرىپىدىن سېتىلىدۇ
شىنجاڭ شىنخۇا باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
فورماتى: 1168 × 850 م م 1/32 باسما تاۋىقى: 5
2010 - يىلى 2 - ئاي 1 - نەشرى 2010 - يىلى 2 - ئاي 1 - بېسىلشى
تراژى: 18420 ~ 00001

ISBN 978 - 7 - 5631 - 2389 - 6

باھاسى: 8.20 يۈەن

كىرىش سۆز

«شەرق شامىلى قۇرۇلۇشى» دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايون بىر تۈ - تاش پىلانلىغان، ئاپتونوم رايونلۇق ئاخبارات - نەشرىيات ئىدارىسى كۈنكرېت تەشكىللەپ يولغا قويغان خەلققە پايدا يەتكۈزىدىغان قۇرۇلۇش. بۇ قۇرۇلۇشنىڭ ئاساسى ۋەزىپىسى ئاخبارات - نەشرىياتچىلىقنىڭ تارقىتىش ئۇسۇلى ئارقىلىق، پۈتۈن شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت دېھقان - چارۋىچىلىرى ئارىسىدا پەن - تېخنىكا بىلىملىرىنى ئومۇملاشتۇرۇپ، ئىلغار مەدەنىيەتنى تارقىتىپ، ئۇلارغا پەن - تېخنىكا بىلىملىرىنى ئۆگىتىدىغان، ساپاسىنى ئۆستۈرىدىغان، نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ ھاللىق سەۋىيەگە يېتىش ئىقتىدارىنى كۈچەيتىدىغان ئاخبارات - نەشرىيات ئاممىۋى مۇلازىمەت سىستېمىسى بەرپا قىلىپ بېرىشتىن ئىبارەت.

شىنجاڭدىكى ھەممە يېزا - كەنتلەرگە كىتاب، ئۇن - سېن نەشر بۇيۇملىرىنى تەقدىم قىلىش - «شەرق شامىلى قۇرۇلۇشى» دىكى مۇھىم تۈرلەرنىڭ بىرى. بۇ تۈردە سوتسىيالىستىك يېڭى يېزا قۇرۇلۇشى مۇساپىسى ۋە مەركەزنىڭ «يېزا، يېزا ئىگىلىكى، دېھقانلار» خىزمىتى توغرىسىدىكى ئورۇنلاشتۇرۇشى مۇھىم نۇقتا قىلىنىپ، پارتىيەنى سۆيۈش، ۋەتەننى سۆيۈش، سوتسىيالىزمنى سۆيۈشكە ئائىت ئوقۇشلۇقلار، «يېزا، يېزا ئىگىلىكى، دېھقانلار» خىزمىتىگە ئائىت پەننىي ئومۇملاشتۇرۇش ئوقۇشلۇقلىرى، سەھىيە - ساقلىقنى ساقلاش بىلىملىرىگە ئائىت ئوقۇشلۇقلار، قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇشقا ئائىت ئوقۇشلۇقلار، قۇرامىغا يەتمىگەنلەرنىڭ ئىدىيە ۋە ئەخلاق تەربىيەسىگە ئائىت ئوقۇشلۇقلار، قوش تىل مائارىپى ئوقۇشلۇقلىرى، جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ ئەدەبىيەتلىرى مەدەنىيىتىنى ئەۋج ئالدۇرۇشقا ئائىت ئوقۇشلۇقلار، كۆڭۈل ئېچىشقا ئائىت ئوقۇشلۇقلار، سوتسىيالىستىك يېڭى يېزا قۇرۇلۇشىغا ئائىت ئوقۇشلۇقلار، ماركسىزىملىق دىن قارشى، پارىيەنىڭ مىللەتلەر سىياسىتى ۋە دىن سىياسىتىگە دائىر بىلىم - لەرنى ئومۇملاشتۇرۇشقا ئائىت ئوقۇشلۇقلار قاتارلىق ئون چوڭ تۈر بويىچە نەشر بۇيۇملىرى نەشر قىلىش ئورۇنلاشتۇرۇلدى. مەز -

مۇن جەھەتتە، سوتسىيالىستىك ئىناق جەمئىيەت بەرپا قىلىش ۋە سوتسىيالىستىك يېڭى يېزا قۇرۇش ئاساسىي لىنىيە قىلىندى؛ دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىنىڭ «ئىشلەپچىقىرىشى تە - رەققىي تاپقان، تۇرمۇشى باياشات، يېزا ئىستىلى مەدەنىي، كەنت مۇھىتى رەتلىك ۋە پاكىز، باشقۇرۇشى دېموكراتىك بولۇش» قا يېتىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش نىشان قىلىندى؛ نەشر قىلىشتا «دېھقانچىلىق - چارۋىچىلىق كەسىپلىرىگە يېقىنلاشتۇرۇش، دېھقانچىلىق - چارۋىچىلىق رايونلىرىغا يېقىنلاشتۇرۇش، دېھقان - چارۋىچىلارغا يېقىنلاشتۇرۇش» مەقسەت قىلىندى؛ ھەر مىللەت دېھقان - چارۋىچىلىرى ئوقۇپ چۈشىنەلەيدىغان، ئۆگە - نەلەيدىغان، ئىشلىتەلەيدىغان بولۇش پىرىنسىپ قىلىندى. بىز نەشر بۇيۇملىرىنى ئاممىباب، چۈشىنىشلىك قىلىپ تۈزۈشكە، تېكىستىمۇ، رەسىمىمۇ، ئاۋازىمۇ بار قىلىپ چىقىرىشقا تىرىش - تۇق، شۇنداقلا ئىلمىي ۋە ئەمەلىي بولۇشىغا، مەزمۇنلۇق ۋە قە - زىقارلىق بولۇشىغا كۈچىدۇق، يېڭى تېخنىكا، يېڭى ئىدىيە ۋە يې - ڭى بىلىملەر ئارقىلىق، ھەر مىللەت دېھقان - چارۋىچىلىرىنى يېڭى ئىدىيە، يېڭى يۈكسەكلىك ۋە يېڭى نەزەرگە ئىگە قىلىشقا تىرىشتۇق.

بىز يەنە «شەرق شامىلى قۇرۇلۇشى» ئارقىلىق، ھەر مىللەت دېھقان - چارۋىچىلىرىنىڭ كىتاب سېتىۋېلىشى، كىتاب ئوقۇشى تەس بولۇش مەسىلىسىنىڭ دەسلەپكى قەدەمدە ھەل بولۇشىنى، پۈتۈن شىنجاڭدىكى دېھقانچىلىق - چارۋىچىلىق رايونلىرىنى كىتاب ۋە ئۇن - سىن بۇيۇملىرى بىلەن تەمىنلەش يېتەرلىك بولماسلىق مەسىلىسىنىڭ ئۈنۈملۈك ياخشىلىنىشىنى، ئاز سانلىق مىللەت يېزىقىدىكى مۇنەۋۋەر نەشر بۇيۇملىرىنىڭ قاپلاش دائى - رىسى ۋە تەسىر دائىرىسىنىڭ تېخىمۇ كېڭىيىشىنى، ھەر مىللەت دېھقان - چارۋىچىلىرىنىڭ مەھسۇلاتىنى ئاشۇرۇپ، كىرىمىنى كۆ - پەيتىپ، ئىلمىي بېيىشىنى ئەقلىي مەدەت ۋە مەنىۋى كۈچ بىلە - ن تەمىن ئېتىشىنى ئۈمىد قىلىمىز.

شىنجاڭ ئاخبارات - نەشرىياتچىلىقىنىڭ

«شەرق شامىلى قۇرۇلۇشى» رەھبەرلىك

گۈرۈپپىسى ئىشخانىسى

مۇندەرىجە

- 1 - باب مېمارچىلىق ھەققىدە ئومۇمىي بايان 1
- § 1 . چېرتىۋىز كۆرۈشنىڭ ئەھمىيىتى 1
- § 2 . قۇرۇلۇش ھەققىدە ئاساسىي چۈشەنچە 5
- 2 - باب ئۆي - ئىمارەت چېرتىۋىزنى كۆرۈش 9
- § 1 . ئومۇمىي بايان 10
- § 2 . قۇرۇلۇش قىلىش چېرتىۋىزىنىڭ تۈرلىرى 11
- § 3 . چېرتىۋىز سىزىش ئۆلچىمى ۋە شەرتلىك بەلگىلەر 14
- 3 - باب مېمارچىلىق چېرتىۋىزنى كۆرۈش ئۇسۇلى 22
- § 1 . ئومۇمىي تەكشىلىك چېرتىۋىزى 22
- § 2 . تەكشىلىك چېرتىۋىزى 29
- § 3 . ئۈدۈل كۆرۈنۈش چېرتىۋىزى 40
- § 4 . كەسمە يۈز چېرتىۋىزى 45
- § 5 . ئۆگزىنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزى 50
- § 6 . تام گەۋدسىنىڭ تەپسىلىي چېرتىۋىزى 51
- § 7 . پەلەمپەينىڭ تەپسىلىي چېرتىۋىزى 55
- § 8 . ئىشىك - دېرىزىلەرنىڭ تەپسىلىي چېرتىۋىزى 62
- § 9 . پېشايۋان ۋە بالكوننىڭ تەپسىلىي چېرتىۋىزى 66
- § 10 . ئاشخانا ۋە ھاجەتخانىنىڭ تەپسىلىي چېرتىۋىزى 69
- § 11 . باشقا مۇناسىۋەتلىك تەپسىلىي چېرتىۋىزلار 71

4 - باب قۇرۇلۇش قۇرۇلمىسىنى ئىشلەش چېرتىۋىزى

- 76.....
§ 1. ئومۇمىي بايان 76.
§ 2. ئۇل چېرتىۋىزى 80.
§ 3. قۇرۇلمىنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزى 87.
§ 4. پەلەمپەينىڭ قۇرۇلما چېرتىۋىزى 92.
§ 5. يولات چىۋىقلىق بېتون دېتاللارنىڭ چېرتىۋىزى 96.

5 - باب قۇرۇلۇش ئۈسكۈنىلىرىنى ئىشلەش چېرتىۋىزى

- 102.....
§ 1. ئومۇمىي بايان 102.
§ 2. توك ئۈسكۈنىلىرىنى ئىشلەش چېرتىۋىزى 103.
§ 3. سۇ بېرىش ئۈسكۈنىلىرىنى ئىشلەش چېرتىۋىزى 108.
§ 4. سۇ چىقىرىش ئۈسكۈنىلىرىنى ئىشلەش چېرتىۋىزى 116.
§ 5. ئىسسىتىش ئۈسكۈنىلىرىنى ئىشلەش چېرتىۋىزى 121.
§ 7. كۆمۈر گازى ئۈسكۈنىلىرىنى ئىشلەش چېرتىۋىزى 127.
بۇ كىتابتىكى بىر قىسىم ئاتالغۇلارنىڭ خەنزۇچە - ئۇيغۇرچە
سېلىشتۇرمىسى 131.

1 - باب مېمارچىلىق ھەققىدە ئومۇمىي بايان

§ 1 . چېرتىۋىز كۆرۈشنىڭ ئەھمىيىتى

قۇرۇلۇش قىلىش چېرتىۋىزى — قۇرۇلۇش لايىھەلىگۈچى تېخنىكلىرىنىڭ خادىملارنىڭ «تەلى» بولۇپ، ئۇ كەڭ قۇرۇلۇش ئىشچىلىرىدىن ئېلىپ قۇرۇلۇش قىلىشتىكى بىردىنبىر قورالى بولۇپلا قالماي، پۈتۈن دۇنيادىكى قۇرۇلۇش قىلغۇچى ۋە لايىھەلىگۈچىلەرنىڭ ئۆز مەقسەتلىرىنى تەرجىمانسىز بىر — بىرىگە چۈشەندۈرۈپ بېرەلەيدىغان قورال بولۇپ تۇرىدۇ.

چېرتىۋىز قۇرۇلۇش قىلىشتا كەم بولسا بولمايدىغان تېخنىكىلىق ھۆججەت ھېسابلىنىدۇ. بىز ئىلگىرى سالماقچى بولغان ئۆيىمىزنى چېرتىۋىز غىمۇ قارىماي، مېتىرلاپمۇ قويماي، چامداپلا ئۆز ئېھتىياجىمىزغا ماس كېلىدىغان ئۆيلەرنى سېلىپ ئولتۇرۇپ كەلگەندۇق. بۇنداق مەلۇم لايىھە ئاساسى بولمىغان، قارىسىغا سېلىنغان بەزى ئۆيلەر ئىشلىتىش تەلىپىنى قانائەتلەندۈرۈش ئۈچۈن ياقىتا تۇرسۇن، ماتېرىيال ۋە ۋاقىتنى ئىسراپ قىلاتتى، قۇرۇلۇشنىڭ سۈپىتىگىمۇ كاپالەتلىك قىلغىلى بولمايتتى. پەن — تېخنىكا ۋە ئۆچۈر دەۋرىگە قەدەم قويغان ھازىرقى زامانلىرىمىزدا، مەيلى قانداقلا قۇرۇلۇش قىلمايلى، ئاز بولغاندا بىرنەچچە ۋاراق قۇرۇلۇش قىلىش چېرتىۋىزى سىزىپ ياكى سىزدۈرۈپ قۇرۇلۇش قىلىدىغان بولدى، چېرتىۋىز سىزىپ قۇرۇلۇش قىلىشتىن تۈپكىلىق مەقسەت — سالماقچى بولغان ئۆيىمىزنى ياكى قۇرۇلۇشلارنى

4 - باب قۇرۇلۇش قۇرۇلمىسىنى ئىشلەش چېرتىۋىزى

- 76.....
§ 1 . ئومۇمىي بايان 76
§ 2 . ئۇل چېرتىۋىزى 80
§ 3 . قۇرۇلمىنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزى 87
§ 4 . پەلەمپەينىڭ قۇرۇلما چېرتىۋىزى 92
§ 5 . پولات چىۋىقلىق بېتون دېتاللارنىڭ چېرتىۋىزى 96

5 - باب قۇرۇلۇش ئۈسكۈنىلىرىنى ئىشلەش چېرتىۋىزى

- 102.....
§ 1 . ئومۇمىي بايان 102
§ 2 . توك ئۈسكۈنىلىرىنى ئىشلەش چېرتىۋىزى 103
§ 3 . سۇ بېرىش ئۈسكۈنىلىرىنى ئىشلەش چېرتىۋىزى 108
§ 4 . سۇ چىقىرىش ئۈسكۈنىلىرىنى ئىشلەش چېرتىۋىزى 116
§ 5 . ئىسسىتىش ئۈسكۈنىلىرىنى ئىشلەش چېرتىۋىزى 121
§ 7 . كۆمۈر گازى ئۈسكۈنىلىرىنى ئىشلەش چېرتىۋىزى 127

بۇ كىتابتىكى بىر قىسىم ئاتالغۇلارنىڭ خەنزۇچە - ئۇيغۇرچە

سېلىشتۇرمىسى

- 131.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ھاجەتخانا، مۇنچىلارنىڭ تەپسىلىي چېرتىۋىزلىرىنى كۆرۈپ چۈشەنەلىشى كېرەك؛ پولات چىۋىقى بىلەن بېتونچى قۇرۇلما دېتاللىرىغا سەپلىنىدىغان پولات چىۋىقلارنى چېرتىۋىزدىكى تەلەپ بويىچە باغلىشى، بېتوننى تەلەپ بويىچە قۇيۇش ئۈچۈن، پولات چىۋىقلىق بېتون قۇرۇلما دېتاللىرىغا مۇناسىۋەتلىك چېرتىۋىزلارنى كۆرەلىشى كېرەك؛ ياغاچچى ياغاچتىن ئىشلىنىدىغان دېتاللارنى ياساش ۋە قۇراشتۇرۇشقا قولايلىق بولسۇن ئۈچۈن، سېلىنىدىغان قۇرۇلۇشنىڭ تەكشىلىك ئۇدۇل كۆرۈنۈش چېرتىۋىزى ھەمدە شۇ قۇرۇلۇشقا مۇناسىۋەتلىك ياغاچ قۇرۇلما دېتاللىرىنىڭ تۈزۈلۈشى، ئۆلچەملىرى ۋە بېزەكچىلىككە ئائىت چېرتىۋىزلارنى كۆرۈپ چۈشەنەلىشى؛ تاختىپەرچى قۇرۇلۇشنىڭ تەكشىلىك ۋە ئۇدۇل كۆرۈنۈش چېرتىۋىزىنى كۆرۈپ چۈشەنەلىگەندىلا، تاختىپەر تىرەك ۋە بالداقلىرىنى قانداق شەكىلدە، قايسى ئورۇنغا تىكلەگەندە قۇرۇلۇش قىلىشقا قولايلىق بولىدىغانلىقىنى ئىگىلەپ، قۇرۇلۇش قىلىشقا مۇۋاپىق كېلىدىغان تاختىپەر تىكلەپلەيدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا سۇ، پار، توك قاتارلىق كەسىپلەرنى ئىشلىگۈچى تېخنىك خادىملار مۇشۇ كەسىپكە مۇناسىۋەتلىك بولغان چېرتىۋىزلارنى كۆرۈپ چۈشەنەلىگەندىلا، ھەر خىل تۈرۈپ ۋە ئۆسكۈنىلەرنى توغرا قۇراشتۇرالايدۇ.

چېرتىۋىز كۆرۈشتە، پىروپېكسىيىگە مۇناسىۋەتلىك بولغان بىرلىمىلەردىن خەۋەردار بولۇش كېرەك، چۈنكى ئىمارەت ئۈچ ئۆلچەملىك بوشلۇقتىكى كۇبىسمان جىسىمى. لېكىن ئىمارەتنى ئىشلەش ئۈچۈن سىزىلىدىغان چېرتىۋىزنىڭ ھەممىسى دېگۈدەك ئىككى ئۆلچەملىك بوشلۇقتىكى تەكشىلىكتىن ئىبارەت. قانداق قىلغاندا كۇبىسمان جىسىمى ھالەتتىكى ئىمارەت شەكلىنى تەكشىلىكتىكى چېرتىۋىزغا ئايلاندۇرۇپ سىزغىلى ياكى تەكشىلىكتىكى كۆرۈنۈش بويىچە چۈشەنگىلى بولىدىغان ھالەتكە كەلتۈرگىلى بولىدۇ؟ يەنى تەكشىلىكتىكى چېرتىۋىز شەكلىگە ئاساسەن كۇبىسمان

بوشلۇقتىكى جىسمىنى قانداق تەسەۋۋۇر قىلغىلى بولىدۇ؟ دېگەندەك مەسىلىلەرنىڭ ھەممىسىگە قۇرۇلۇش سىزمىچىلىقىدىكى مەزمۇنلاردىن جاۋاب تاپقىلى بولىدۇ. شۇڭا پىروپېكسىيە ئۇقۇمى بولغاندىلا، سىزىلغان چېرتىۋىژلارغا ئاساسەن ئىمارەتنىڭ ھەرقايسى قىسىملىرىنىڭ تۈزۈلۈشىنى تەسەۋۋۇر قىلغىلى شۇ ئاساستا قۇرۇلۇش قىلىش ئىشىغا يېتەكچىلىك قىلغىلى بولىدۇ.

چېرتىۋىژ كۆرگەندە يەنە دۆلەت بەلگىلىگەن چېرتىۋىژ سىزىشقا مۇناسىۋەتلىك بولغان ئۆلچەملەرنى پۇختا ئىگىلەشكە، ھەر خىل شەرتلىك بەلگىلەرنىڭ مەزمۇنىنى چۈشىنىشكە، ھەر خىل ئۆلچەملىك چېرتىۋىژلارنى ئىگىلەشكە توغرا كېلىدۇ. چېرتىۋىژدىكى بىر تال سىزىق، بىر شەرتلىك بەلگە، بىر جۈملە ئىزاھ قاتارلىقلارنىڭ بىرىنىمۇ قالدۇرماي ھەممىسىگە دېگۈدەك ئەستايىدىل مۇئامىلە قىلىپ، خاتالىق سادىر بولۇشنىڭ ئالدىنى ئالغاندىلا، قۇرۇلۇش قىلىش جەريانىدا قايتا ئىشلەشتىن ساقلانغىلى بولىدۇ.

ئىمارەتنىڭ بىر يۈرۈش چېرتىۋىژنى كۆرۈپ چۈشىنىمەن دەيدىكەنمىز، ئۇنداقتا مەلۇم چېرتىۋىژدا كۆرسىتىلگەن ئىمارەت تۈزۈلۈشىنى ۋە مەزمۇنىنى كۆرۈپ چۈشىنىش بىلەنلا چەكلىنىپ قالماي، مۇشۇ چېرتىۋىژ بىلەن مۇناسىۋەتلىك بولغان باشقا چېرتىۋىژلارنىمۇ بىرلەشتۈرۈپ كۆرۈپ، بىر پۈتۈن ئىمارەتنىڭ بارلىق مەزمۇنلىرى بىلەن تونۇشۇشقا ئەھمىيەت بېرىپ، قىسمەنلىك بىلەن بىر پۈتۈنلۈك ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەتنى ئىگىلىگەندىلا، ئاندىن كالىڭىزدا پۈتۈن ئىمارەتنىڭ تۈزۈلۈشىگە نىسبەتەن ئۇ قۇم پەيدا بولىدۇ. شۇ چاغدىلا بىر پۈتۈن قۇرۇلۇشنى ئىشلەشكە توغرا يېتەكچىلىك قىلغىلى بولىدۇ.

قۇرۇلۇش قىلغۇچى خادىملار چېرتىۋىژ كۆرۈش - چۈشىنىش بىلەنلا چەكلىنىپ قالماي، يەنە ئازدۇر - كۆپتۈر چېرتىۋىژ سىزدىن دىغان ئىقتىدارغا ئىگە بولۇشى كېرەك. بىر ۋاراق ئاددىي چېرتىۋىژدىكى نۇرغۇنلىغان مەزمۇنلارنى بىزىق ياكى تىل ئارقىلىق ئى

يادىلەشكە بولىدۇ. قۇرۇلۇش قىلىش جەريانىدا، قۇرۇلۇش قىلىش تەكشۈرۈش چەكلىمىسىنى ئورۇنلاشتۇرۇش، تېخنىكا ئالماشتۇرۇش ئېلىپ بېرىش، قۇرۇلۇش مەشغۇلاتىنى ئورۇنلاشتۇرۇش ھەم - دە ئۆلچەش، تانا تارتىش، نۇسخا ئېلىش، لايىھەنى ئۆزگەرتىش قاتارلىقلارنىڭ ھەممىسىگە ئاددىي بولسىمۇ چېرتىۋېتىش سىزىشقا توغرا كېلىدۇ. بەزى مەزمۇنلارنى ئايرىم سىزىپ چىقىپ، ئىش - لەمچىلەرگە چۈشەندۈرۈشكە، ماتېرىيال تەييارلاشقا، خاتىرە قالدۇرۇشقا توغرا كېلىدۇ. مەلۇم دەرىجىدە چېرتىۋېتىش سىزىش ئىقتىدارىنى ئىگىلىگەندە قۇرۇلۇش قىلىش مەشغۇلاتىنىڭ ئوڭۇش - لۇق ئېلىپ بېرىلىشىغا ياردەم بولۇپلا قالماي، ئۆزىمىزنىڭ بوشلۇقتىكى جىسمىغا بولغان چۈشىنىشىمىزنى بېيىتقىلى، قۇرۇلۇش قىلىشتىكى تېخنىكىلىق سەۋىيىمىزنى ئاشۇرغىلى بولىدۇ.

2 § . قۇرۇلۇش ھەققىدە ئاساسىي چۈشەنچە

تېلىمىزدا كۈندە دېگۈدەك ئىستېمال قىلىپ كېلىۋاتقان «قۇرۇلۇش» دېگەن بۇ سۆز ناھايىتى كەڭ مەنىگە ئىگە. مەسىلەن، ئۆي - ئىمارەت قۇرۇلۇشى، كۆۋرۈك قۇرۇلۇشى، سۇ ئىنشائات قۇرۇلۇشى، تاشيول قۇرۇلۇشى، تۆمۈريول قۇرۇلۇشى ۋە يەر ئاستى قۇرۇلۇشى قاتارلىقلار، بىز بۇ بىر يۈرۈش كىتابدا ئىنسانلارنىڭ كۈندىلىك تۇرمۇشىغا زىچ مۇناسىۋەتلىك بولغان بىناكارلىق قۇرۇلۇشىغا ئائىت مەزمۇنلارنى تونۇشتۇرۇپ ئۆتىمىز. بىناكارلىق قۇرۇلۇشىنىڭ ئىنسانلار بىلەن بولغان مۇناسىۋىتى ناھايىتى زىچ بولۇپ، مەيلى ئىشلەپچىقىرىش ياكى كۈندىلىك تۇرمۇشتا بولسۇن، بىز ئۇنىڭدىن ئايرىلالمايمىز. ئۆي - ئىمارەت قۇرۇلۇشىنىڭ ئاساسلىق ۋەزىپىسى كىشىلەرنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ۋە كۈندىلىك تۇرمۇشى ئۈچۈن ئوبدان شارائىت يارىتىپ بېرىش - تىن ئىبارەت.

ئۆي - ئىمارەتلەرنىڭ ئىشلىتىلىش ئورنى ئوخشاش بولمىغان.
 ىلقى ئۈچۈن، قۇرۇلۇش ئادەتتە ئاھالە ئولتۇراق قۇرۇلۇشى ۋە سا-
 نائەت قۇرۇلۇشى دەپ ئىككى تۈرگە بۆلۈنىدۇ. ئاھالە ئولتۇراق
 قۇرۇلۇشى كىشىلەرنىڭ تۇرالغۇ جاي، خىزمەت، ئۆگىنىش ۋە بار-
 لىق ئىجتىمائىي تۇرمۇشىدا زۆرۈر بولغان قۇرۇلۇشلارنى ئۆز ئى-
 چىگە ئالىدۇ. سانائەت قۇرۇلۇشى سانائەت ئىشلەپچىقىرىشىنى
 سورۇن ۋە بوشلۇق بىلەن تەمىنلەيدىغان قۇرۇلۇشلارنى كۆرسىد-
 ىتىدۇ. ئاھالە قۇرۇلۇشى كىشىلەرنىڭ تۇرالغۇ جاي ۋە تۈرلۈك مە-
 دەنىي تۇرمۇشىنى بوشلۇق بىلەن تەمىنلەيدىغان قۇرۇلۇشلاردىن
 ئىبارەت بولۇپ، ئۇ ئىشلىتىلىش ئالاھىدىلىكىگە ئاساسەن تۇرال-
 غۇ جاي قۇرۇلۇشى ۋە ئاممىۋى سورۇن قۇرۇلۇشى دەپ ئىككى
 تۈرگە بۆلۈنىدۇ. قۇرۇلۇشنى قۇرۇلما تۈزۈلمىسىگە ئاساسەن
 خىش - ياغاچ قۇرۇلمىسى، ئارىلاشما قۇرۇلما (خىش - تاش قۇ-
 رۇلمىسى)، پولات چىۋىقلىق بېتون قۇرۇلمىسى، پولات قۇرۇلمى-
 سىدىن ئىبارەت بىر قانچە تۈرگە ئايرىشقا بولىدۇ.

1. تۇرالغۇ جاي قۇرۇلۇشى

تۇرالغۇ جاي قۇرۇلۇشى كىشىلەرنىڭ يېتىپ - قويۇشى ۋە دەم
 ئېلىشى ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان قۇرۇلۇشلارنى ئۆز ئىچىگە ئال-
 ىدۇ. مەسىلەن، تۇرالغۇ ئۆيلەر، ياتاق بىنالىرى ۋە مېھمانخانا قاتار-
 لىقلار. تۇرالغۇ جاي قۇرۇلۇشىنىڭ ئىشلىتىلىش دائىرىسى ناھا-
 ىتى كەڭ بولۇپ، ئۆزۈتتە دۆلەت شەھەر قۇرۇلۇشىغا ئاجراتقان
 مەبلەغىنىڭ ئاساسىي قىسمى مۇشۇنىڭغا سەرپ قىلىنىپ، خەلق
 تۇرمۇشىنىڭ ياخشىلىنىشىنى ئىلگىرى سۈردى. تۇرالغۇ جاي قۇ-
 رۇلۇشى ھەربىر ئۆيلۈك ئاھالە ئولتۇرىدىغان بىر يۈرۈش ئۆي يە-
 نى ياتاق ئۆي، مېھمانخانا، ئاشخانا، ھاجەتخانا قاتارلىقلاردىن تە-
 كىب تاپىدۇ.

2. ئاممىۋى سورۇن قۇرۇلۇشى

ئاممىۋى سورۇن قۇرۇلۇشى كىشىلەرنىڭ ئۆگىنىش، خىزمەت، مەدەنىي كۆڭۈل ئېچىش ۋە كۈندىلىك تۇرمۇشى ئۈچۈن مۇلازىمەت قىلىدىغان قۇرۇلۇشلارنى، شۇنداقلا تۈرلۈك پاراۋانلىق ئىشلىرى ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان قۇرۇلۇشلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. مەسىلەن، ئىشخانا بىناسى، ئوقۇتۇش بىناسى، كىنو - تىياتىرخانا، دوختۇرخانا، تەنتەربىيە سارىيى، كۆرگەزمىخانا، سودا سارايى ۋە مېھمانخانا قاتارلىقلار.

3. سانائەت قۇرۇلۇشلىرى

سانائەت قۇرۇلۇشلىرى ماشىنىسازلىق زاۋۇتى، خىمىيە سانائىتى زاۋۇتى، توقۇمىچىلىق زاۋۇتى قاتارلىق ھەر خىل ئېغىر، يېنىك تىپتىكى سانائەت قۇرۇلۇشلىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. شۇڭا ھەر خىل مەھسۇلاتلارنى پىششىقلاش ۋە ئىشلەپچىقىرىش ئۈچۈن مۇۋاپىق سېخ قۇرۇلۇشلىرى بولغاندىن باشقا، يەنە ھەر خىل ئىسكىلات، مۇنار ۋە تۇرخۇنلارمۇ بولۇشى كېرەك. بۇلار بىناكارلىق قۇرۇلۇشىدا قوشۇمچە قۇرۇلۇش دەپ ئاتىلىدۇ. سانائەت ئىشلىپچىقىرىشىغا كېرەكلىك سېخلار ئىشلەپچىقىرىش تەلپىگە ئاساسەن يەنە بىر قانچە تۈرگە بۆلۈنىدۇ. مەسىلەن، پولات تاۋلاش سېخى، پولات يېسىسلاش سېخى، مېتالچىلىق سېخى ۋە پاياتلاش (سۇۋار كىلاش، پەرچىنلەش) سېخى قاتارلىقلار. ئىشلەپچىقىرىش سېخلىرىنىڭ تۈرلىرى كۆپ بولسىمۇ، لېكىن بۇلار بىر قەدەر چوڭ بوشلۇققا ئىگە بولۇشتەك ئورتاقلىققا ئىگە. سېخ قۇرۇلۇشلىرى ئادەتتە بىر قەۋەتلىك بىر ئاتلاملىق، بىر قەۋەتلىك كۆپ ئاتلاملىق، كۆپ قەۋەتلىك كۆپ ئاتلاملىق دەپ بىر قانچە تۈرگە بۆلۈنىدۇ. مەيلى قايسى خىل سېخ قۇرۇلۇشى بولسۇن، ئۇلارنىڭ بىمارچىلىق چېرتىۋىزى، قۇرۇلما چېرتىۋىزى، توك، سۇ، پار ئىشلىرى چېرتىۋىزىلىرىنىڭ ھەممىسى دۆلەت تەرىپىدىن بىرلىككە

كەلتۈرۈلۈپ، مەملىكەت بويىچە بىرلىككە كەلتۈرۈلگەن ئۆلچەم -
لىك چېرتىوژلار توپلىمى تۈزۈپ چىقىلدى. زاۋۇت، سېخ قۇرۇ -
لۇشلىرىنى لايىھەلەشتە مەزمۇن ۋە لايىھە تەلىپىگە ئاساسەن، مۇ -
ناسىۋەتلىك چېرتىوژلار توپلىمىدىن بىۋاسىتە تاللاپ ئىشلىتىش -
كە بولىدۇ.

يەر تەۋرەشكە چىداملىق يېڭى يېزا ئۆيلىرى

2 - باب ئۆي - ئىبارەت چېرتىۋىزنى كۆرۈش

قۇرۇلۇشنىڭ لايىھەسى بىناكارلىق لايىھەسى، قۇرۇلما لايىھە - سى، ئۈسكۈنە لايىھەسىدىن ئىبارەت بىر قانچە قىسىمدىن تەركىب تاپقان بولىدۇ. بۇلار ئوتتۇرىسىدا روشەن بولغان ئىش تەقسىماتى ھەمدە بىر - بىرىگە زىچ بولغان باغلىنىش بولىدۇ. بۇنىڭ ئىچىدە - دىكى بىناكارلىق لايىھەسى قۇرۇلۇشنىڭ ئىقتىدارى، قۇرۇلۇش تېخنىكىسى ۋە بىناكارلىق سەنئىتىنى ئومۇمىي جەھەتتىن ئىپادىلەپ بېرىدىغان لايىھە بولغانلىقى ئۈچۈن، ئۇنىڭدا بىناكارلىق، قۇرۇلما، ئۈسكۈنىدىن ئىبارەت ئىش تۈرلىرىنىڭ تەلىپى ھەمدە بۇلار ئوتتۇرىسىدىكى ئۆزئارا باغلىنىش ۋە شەرتلەر ئومۇميۈزلۈك نەزەرگە ئېلىنغان بولىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىرگە لايىھەلىگۈچى دۆلەتنىڭ فاڭجېن - سىياسەتلىرىنى (ھەرقايسى دۆلەتلەرنىڭ فاڭجېن - سىياسەتلىرى ئوخشاش بولمايدۇ. دۆلىتىمىزنىڭ قۇرۇلۇش لايىھەلەش فاڭجېنى «ئىشلىتىشچان بولۇش، ئىقتىسادچىل بولۇش، ئىمكانىيەت يار بەرگەن ئەھۋالدا قۇرۇلۇشنىڭ كۆركەم - لىكىگە ئەھمىيەت بېرىش» تىن ئىبارەت) تولۇق ئىجرا قىلىشى، دۆلەتنىڭ بىناكارلىققا ئائىت قائىدە - نىزاملارنى توغرا ئىگىدەلىگەن بولۇشى، تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىش ۋە ئاممىۋى لۇشىيەندىن ئىبارەت خىزمەت ئۇسۇلىغا ئەھمىيەت بېرىشى زۆرۈر. بۇنىڭدىن باشقا، قۇرۇلۇش لايىھەلەش خىزمىتىنىڭ شەھەر قۇرۇلۇشى، قۇرۇلۇش قىلىش، قۇرۇلۇش ماتېرىيال بىلەن تەمىنلەش ھەمدە مۇھىت ئاسراش تارماقلىرى بىلەن بولغان مۇناسىۋىتى زىچ بولغان.

لىقى ئۈچۈن، لايىھەلىگۈچى ئورۇن ۋە شەخس مۇناسىۋەتلىك ما-
تېرىياللارنىڭ روھىغا ئاساسەن لايىھە خىزمىتىنى ئېلىپ بېرىشى
لازم.

§ 1 . ئومۇمىي بايان

ئۆي - ئىمارەت چېرتىۋىزى ئۆي - ئىمارەت بىنا قىلىشتىكى
تېخنىكىلىق ئاساس بولۇپ، قۇرۇلۇش قىلىشنىڭ ئەڭ مۇھىم
ھۆججەت خاراكتېرلىك ماتېرىيالى ھېسابلىنىدۇ. قۇرۇلۇش قى-
لىش چېرتىۋىزى ئادەتتە قۇرۇلۇشنىڭ پىچىم چېرتىۋىزى ۋە ھەر
خىل تۈرلەردىكى قۇرۇلۇش قىلىش چېرتىۋىزى قاتارلىقلارنى ئۆز
ئىچىگە ئالىدۇ.

ئۆي - ئىمارەتلەرنىڭ چېرتىۋىزىلىرىنى كۆرۈپ چۈشىنىش ئۈ-
چۈن، ئالدى بىلەن شۇ ئىمارەتلەرنىڭ قانداق لايىھەلىنىدىغانلىقى
توغرىسىدا ئازراق ساۋات بولمىسىمۇ بولمايدۇ. قۇرۇلۇش لايىھە-
لەش كەڭ مەنىدىن ئېيتقاندا قۇرۇلۇش ياكى ئەسلىھەلەرنىڭ بى-
ناكارلىق قۇرۇلما، ئۈسكۈنە قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ئۇ-
نىۋېرسال لايىھەلەش خىزمىتىدىن ئىبارەت بولسىمۇ، تار مەنىدىن
ئېيتقاندا قۇرۇلۇشنىڭ بىناكارلىق لايىھەسىدىن ئىبارەت. قۇرۇ-
لۇشنىڭ بىناكارلىق لايىھەسى يەنى ئارخىتېكتورنىڭ لايىقى سې-
لىنماقچى بولغان قۇرۇلۇشنىڭ دەسلەپكى لايىھەسىدىن باشلاپ
قۇرۇلۇش قىلىش لايىھە چېرتىۋىزىغىچە بولغان جەريانلاردا ئېلىپ
بېرىلىدىغان مەزمۇنلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. بۇ
جەرياندا قۇرۇلۇشنىڭ بىناكارلىق لايىھەسى دۆلىتىمىزنىڭ ئىش-
لىتىشچان بولۇش، ئىقتىسادچىل بولۇش، بىخەتەر بولۇش، كۆر-
كەم بولۇشتىن ئىبارەت پرىنسىپلىرىنى چۆرىدىگەن ھالدا ئېلىپ
بېرىلىدۇ. شۇنداقلا بىناكارلىق لايىھە ۋەزىپە نامىدىكى تەلەپلەرگە

ئاساسەن، تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىش، قۇرۇلۇشنىڭ ئىقتىدار تە-
لىمىنى ھەمدە مەبلەغ، ماتېرىيال، مۇھىت، گىدرولوگىيە، گېئو-
لوگىيە، مېتېئورولوگىيە، قۇرۇلما، تۈزۈلمە، ئۈسكۈنە، ئېنېر-
گىيە، قۇرۇلۇش قىلىش تېخنىكىسىدىن ئىبارەت بىر قاتار ئا-
سلىلارنى ئەتراپلىق ئويلىشىش ئارقىلىق، بىر قۇرۇلۇش ياكى مە-
لۇم قۇرۇلۇش توپىنىڭ لايىھە چېرتىۋېزىنى تاماملاش جەريانىنى
كۆرسىتىدۇ. قۇرۇلۇش لايىھەلەش خىزمىتى بىرقەدەر ئاددىي راق
قۇرۇلۇشلارغا نىسبەتەن ئېيتقاندا دەسلەپكى لايىھە باسقۇچى ۋە
قۇرۇلۇش قىلىش چېرتىۋېزىنى لايىھەلەشتىن ئىبارەت ئىككى
باسقۇچقا بۆلۈنسە، چوڭ تىپتىكى مۇرەككەپ قۇرۇلۇشلارغا نىس-
بەتەن يۇقىرىقى ئىككى باسقۇچتىن باشقا يەنە تېخنىكىلىق لايى-
ھەلەش باسقۇچى قوشۇلۇپ ئۈچ باسقۇچ بويىچە ئېلىپ بېرىلىدۇ.

2 § . قۇرۇلۇش قىلىش چېرتىۋېزىنىڭ تۈرلىرى

قۇرۇلۇش قىلىش چېرتىۋېزى قۇرۇلۇش قىلىشتىكى ئاساس.
قۇرۇلۇش قىلىش چېرتىۋېزى دۆلەتنىڭ بەلگىلىمە ۋە ئۆلچەملى-
رىگە ئاساسەن قۇرۇلۇشنىڭ ئىچكى - تاشقى شەكلى، چوڭ -
كىچىكلىكى، ھەرقايسى قىسىملىرىنىڭ قۇرۇلمىسى، تۈزۈلۈشى،
ئۈسكۈنىلىرى قاتارلىقلارنى ئۇدۇل پروېېكسىيە ئۆسۈلىدىن پايد-
ىلىنىپ، تەپسىلىي ھەم توغرا سىزىپ چىقىلغان قۇرۇلۇش قى-
لىش چېرتىۋېزىدىن ئىبارەت.

قۇرۇلۇش قىلىش چېرتىۋېزىنى ھەرقايسى كەسىپلەر بويىچە
بىناكارلىق، قۇرۇلما، ئىسسىتىش، سۇ بېرىش - سۇ چىقىرىش،
توكچىلىق ۋە ئۈسكۈنە قۇرۇلۇشى قىلىش چېرتىۋېزىدىن ئىبارەت
بىر قانچە تۈرگە بۆلۈنىدۇ. ھەرقايسى تۈردىكى قۇرۇلۇش قىلىش
چېرتىۋېزى ئاساسىي قۇرۇلۇش قىلىش چېرتىۋېزى ۋە تەپسىلىي

قۇرۇلۇش قىلىش چېرتىۋىزىدىن ئىبارەت ئىككى قىسىمنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. ئاساسىي قۇرۇلۇش قىلىش چېرتىۋىزى ئومۇمىي مەزمۇنى، تەپسىلىي قۇرۇلۇش قىلىش چېرتىۋىزى مەلۇم بۆلەك ياكى دېتالنىڭ تۈزۈلۈشى ۋە ئىشلىنىش ئۇسۇلىنى ئىپادىلەپ بېرىدۇ.

بىز بىر يۈرۈش قۇرۇلۇش قىلىش چېرتىۋىزىنى قوللىمىزغا ئېلىپ قارىغىنىمىزدا، شۇ چېرتىۋىزىنىڭ بىرىنچى بېتىدە ئومۇمىي چۈشەندۈرۈشنىڭ بارلىقىنى، ئاندىن قالسا ھەرقايسى تۈرلەرنىڭ بىرىنچى بېتىدە شۇ كەسىپكە مۇناسىۋەتلىك چۈشەندۈرۈش ۋە ئىزاھلارنىڭ بارلىقىنى كۆرىمىز. بۇ چۈشەندۈرۈشلەرنىڭ تۈپكى مەقسىتى سىزنىق بىلەن ئىپادىلەش مۇمكىن بولمايدىغان مەزمۇنلارنى يېزىق ئارقىلىق شەرھلەشتىن ئىبارەت، مەسىلەن، ئومۇمىي چۈشەندۈرۈشنى ئالسا، ئۇنىڭدا قۇرۇلۇشنىڭ ئومۇمىي قىياپىتى، قۇرۇلۇشنىڭ كۆلىمى، بىناكارلىقتىكى ئۆلچەم ۋە بەلگىلىمىلەر، گېئولوگىيىلىك ماتېرىيال (يەنى تۇپراقنىڭ تۈزۈلۈشى، يەر ئاستى سۈيىنىڭ ئورنى، يەرنىڭ يۈك كۆتۈرۈش ئىقتىدارى، توغلاش چوڭقۇرلۇقى قاتارلىقلارنى ئىزاھلايدىغان ماتېرىياللار)، قارنىڭ بېسىمى، شامالنىڭ بېسىمى، يەر تەۋرەش دەرىجىسى ھەمدە مۇھىم بولغان قۇرۇلۇش قىلىش تېخنىكىسى ۋە مۇناسىۋەتلىك ماتېرىياللارغا بولغان تەلەپ قاتارلىق مەزمۇنلار مۇشۇ چۈشەندۈرۈشتە بايان قىلىنىدۇ.

بىر قانچە يۈرۈش قۇرۇلۇش قىلىش چېرتىۋىزىنىڭ مەزمۇنى ۋە رولىنىڭ ئوخشاش بولماسلىقىغا قاراپ، ئۇلارنى تۆۋەندىكىچە ئىزاھلاش مۇمكىن.

1. قۇرۇلۇشنىڭ بىناكارلىق چېرتىۋىزى
بۇ چېرتىۋىزىدا قۇرۇلۇشنىڭ ئومۇمىي ھالىتى، ئىچكى - تاشقى تۈزۈلۈشى ۋە شەكلى، بېزىلىشى ئىپادىلىنىدۇ. ئاساسىي چېرتە.

قۇرۇلۇشنىڭ تەكشىلىكتىكى ئومۇمىي ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى،
لۇشنىڭ تەكشىلىكتىكى كۆرۈنۈشى، ئالدى يۈز كۆرۈنۈشى،
يۈز كۆرۈنۈشى قاتارلىقلاردىن تەشكىل تاپىدۇ. تەپسىلىي
تيوژ: تام گەۋدىسىنىڭ تۈزۈلۈشى، پەلەمپەينىڭ ئورۇنلاشتۇ-
شى، ئىشىك - دېرىزىلەرنىڭ ياسىلىشى، ئاشخانا ۋە ھاجەتخا-
نىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى، ئۆي ئىچىدىكى ئىشكاپ قاتارلىق
سايمانلىرىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى ۋە ئۆلچىمى، تەكچە - پا-
رنىڭ تۈزۈلۈشى، پېشايۋان تۈۋرۈكى ۋە ئەگمىلىرىنىڭ ياسى-
ئۇسۇلى، ئۆي ئىچى - سىرتىنىڭ بېزىلىشى قاتارلىق مەز-
زىنى ئىپادىلەپ بېرىدىغان بىر قەدەر تەپسىلىي چېرتىوژلاردىن
ئىشل تاپىدۇ.

قۇرۇلۇشنىڭ قۇرۇلما چېرتىوژى
بۇ چېرتىوژدا قۇرۇلۇشنىڭ ئاساسلىق ئېغىرلىق كۆتۈرىدىغان
لىرىنىڭ (لىم، تۈۋرۈك قاتارلىق) ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى، ئۆل-
ى ۋە تۈزۈلۈشى ئىپادىلىنىدۇ. ئاساسلىق چېرتىوژلار: ئۆلنىڭ
ىلىكتىكى ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى، ھەرقايسى قەۋەتلەردىكى پول
ىسى، لىم، تۈۋرۈك، تام قاتارلىقلارنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشىنى
ىلەيدىغان چېرتىوژلاردىن ئىبارەت. تەپسىلىي چېرتىوژدا:
ىڭ توغرا كەسمە يۈزى، تۈۋرۈك، لىم تاختاي، پەلەمپەي،
، پېشايۋان قاتارلىق دېتاللارنىڭ تەپسىلىي ئۆلچىمى ۋە مۇ-
ۋەتلىك ماتېرىياللارنىڭ ئىشلىتىلىش تەلىپى قاتارلىقلار ئى-
لەپ بېرىلىدۇ.

قۇرۇلۇشنىڭ ئىسسىتىش ۋە ھاۋا ئالماشتۇرۇش
تيوژى
چېرتىوژدا، تۈرۈبلارنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى، يۆنىلىشى،
لۇشى ۋە قۇراشتۇرۇش تەلىپى قاتارلىقلار ئىپادىلىنىدۇ. مۇ-

ناسىۋەتلىك چېرتىۋىزلىرى ئىسسىتىش ۋە شامال ئۆتكۈزۈش ئۈسكۈنىلىرىنىڭ تەكشىلىكتىكى ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى، ھەرقايسى قەۋەتلەرنىڭ سىستېما ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى ھەمدە ئۇلارنىڭ قۇراشتۇرۇلۇشى قاتارلىقلار ئىپادىلىنىدۇ.

4. قۇرۇلۇشنىڭ سۇ بېرىش - سۇ چىقىرىش چېرتىۋىزى بۇ چېرتىۋىزدا، ۋودپېرۋوت (تۇرۇبا سۈيى) ۋە سۇ چىقىرىش سىستېمىلىرىنىڭ ئۆي ئىچىدىكى ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى ۋە ھەرقايسى قەۋەتلەردىكى ئىستېرېگولۇق سىستېمىسى ھەمدە زۆرۈر بولغان تازىلىق ئۈسكۈنىلىرىنى قۇراشتۇرۇشقا مۇناسىۋەتلىك بولغان تەپسىلىي چېرتىۋىزلىرى ئىپادىلىنىدۇ.

5. قۇرۇلۇشنىڭ توكچىلىق چېرتىۋىزى بۇ چېرتىۋىزدا، توك ئۈسكۈنىلىرىگە مۇناسىۋەتلىك بولغان سىم يوللىرى ۋە ئۇلارنىڭ قۇراشتۇرۇلۇشى، چىراغلارنىڭ ئورنى قاتارلىقلارنىڭ تەكشىلىكتىكى ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى ۋە سىستېمىسى ئىپادىلەپ بېرىلىدۇ، زۆرۈر بولغان ئۈسكۈنىلەرنىڭ تەپسىلىي چېرتىۋىزلىرى، بېزەكچىلىكتە ئىشلىتىلىدىغان چىراغ قاتارلىقلارمۇ ئىپادىلىنىدۇ.

بۇنىڭدىن باشقا قۇياش نۇرىدىن پايدىلىنىش، پاتقاق گازىدىن پايدىلىنىشقا ئوخشاش مەزمۇنلارمۇ مۇشۇ چېرتىۋىزدا ئىپادىلىنىدۇ.

3 § . چېرتىۋىز سىزىش ئۆلچىمى ۋە شەرتلىك بەلگىلەر

چېرتىۋىز سىزىش ئۆسۈلىنى ۋە چېرتىۋىز كۆرۈش تەرتىپىنى بىرلىككە كەلتۈرۈش، چېرتىۋىز سۈپىتى ۋە ئىش ئۈنۈمىنى ئاشۇر-

رۇش، قۇرۇلۇش چېرتىۋىزلىرىنىڭ سىزىلىش ئۇسۇلى ۋە ئۆلچىمى -
مىنى بىرلىككە كەلتۈرۈش ئۈچۈن دۆلىتىمىز «قۇرۇلۇش چېرتى -
ۋىزلىرىنى سىزىش ئۆلچىمى» (GBJ1-73) نى تۈزۈپ چىققان.
چېرتىۋىز كۆرگۈچىلەرگە قولايلىق بولسۇن ئۈچۈن، ھەرقايسى
كەسىپلەردىكى لايىھەلىگۈچى خادىملارنىڭ سىزغان چېرتىۋىزلىرى -
رۇمۇ مۇشۇ بەلگىلىمىگە ئۇيغۇن كېلىشى ئالاھىدە تەلەپ قىلىندۇ.
«قۇرۇلۇش چېرتىۋىزلىرىنى سىزىش ئۆلچىمى» نىڭ ئاساسلىق
مەزمۇنى: چېرتىۋىز سىزىش ئۆلچىمى، ئومۇمىي تەكشىلىك چېرتى -
ۋىزىدىكى شەرتلىك بەلگىلەر، بىناكارلىق ماتېرىياللىرى ۋە دې -
تاللارنىڭ شەرتلىك بەلگىلىرى، قۇرۇلما چېرتىۋىزىدا ئۇچرايدىغان
شەرتلىك بەلگىلەردىن ئىبارەت مەزمۇنلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.
«قۇرۇلۇش چېرتىۋىزلىرىنى سىزىش ئۆلچىمى» دە، چېرتىۋىز -
نىڭ چوڭ - كىچىكلىك نىسبىتى، خەت شەكلى، سىزىقلارنىڭ
نوم - ئىنچىكىلىكى، ئۆلچەملىرىنى ئىپادىلەش ئۇسۇلى، ئېگىز -
لىكى، يۆنىلىش كۆرسەتكۈچى (يەنى ئۆيىنىڭ جەنۇب ياكى شىمالغا
قارايدىغانلىقىنى ئىپادىلەيدىغان بەلگە)، ئىشارە بەلگىسى (يەنى مە -
نۇم ئۇششاق دېتاللارنى تەكشىلىك چېرتىۋىزى ياكى باشقا چېرتى -
ۋىزىلاردا ئىپادىلەش مۇمكىن بولمىغاندا، شۇ ئورۇنغا مۇشۇ خىل -
لىكى بەلگىنى قويۇش ئارقىلىق باشقا يەردە نىسبىتىنى چوڭايتىپ
ئىپادىلەش ئۈچۈن قويۇلغان بەلگە)، سىممېتىرىيەلىك ۋە چېتى -
لىش بەلگىسى قاتارلىقلارنى قانداق ئىپادىلەش توغرىسىدا تەپسىل -
لى بەلگىلىمىلەر بايان قىلىنغان، تۆۋەندە قۇرۇلۇش چېرتىۋىز -
لىرىنى كۆرۈشكە مۇناسىۋەتلىك بولغانلىرىدىن بىر قانچىسىنى
تۈستۈرۈپ ئۆتىمىز.

1. نىسبەت (ماسشىتاب)

«قۇرۇلۇش چېرتىۋىزلىرىنى سىزىش ئۆلچىمى» گە ئاساسەن،
ھەرقايسى كەسىپتىكى قۇرۇلۇش قىلىش چېرتىۋىزلىرىنىڭ نىسبە -
تى 1.2 - جەدۋەلدىكى تەلەپكە ئۇيغۇن كېلىشى كېرەك.

1.2 - جەدۋەل بىناكارلىقتا دائىم ئىشلىتىلىدىغان نىسبەتلەر

چېرتىۋۇ نامى	دائىم ئىشلىتىلىدىغان نىسبەتلىرى	زۆرۈر تېپىلسا ئىشلىتىشكە بولىدىغان نىسبەت
ئومۇمىي تەكشىلىك چېرتىۋۇ	1:500، 1:1000، 1:2000	1:2500، 1:5000، 1:10000
تەكشىلىك چېرتىۋۇ ئالدى يۈز چېرتىۋۇ كەسمە يۈز چېرتىۋۇ	1:50، 1:100، 1:200	1:150، 1:300
زۆرۈر بولمىغان تەكشىلىك چېرتىۋۇلىرى	1:300، 1:400	1:500
تەپسىلىي چېرتىۋۇلار	1:1، 1:2، 1:5، 1:10، 1:2، 01:5، 01:25	1:3، 1:4، 1:30، 1:40

جەدۋەلدە كۆرسىتىلگەن زۆرۈر بولمىغان چېرتىۋۇلار ئۆگزە - نىڭ تەكشىلىك چېرتىۋۇنى كۆرسىتىدۇ. 1:25 لىك نىسبەت چېرتىۋۇلارنىڭ تەپسىلىي چېرتىۋۇنى سىزىشتا ئىشلىتىلىدۇ. ئادەتتىكى چېرتىۋۇلاردا نىسبەت ھەر قايسى چېرتىۋۇ نامىنىڭ ئوڭ تەرىپىگە يېزىلىدۇ. تەپسىلىي ئىپادىلەش بەلگىسىگە مۇناسىۋەتلىك سىپ چېرتىۋۇلارنىڭ نىسبەتلىرى شۇ تەپسىلىي چېرتىۋۇنى ئىپادىلەش ئۈچۈن سىزىلغان چەمبىرەكنىڭ ئوڭ تەرىپى ئاستىدىكى قىسمىغا يېزىلىدۇ.

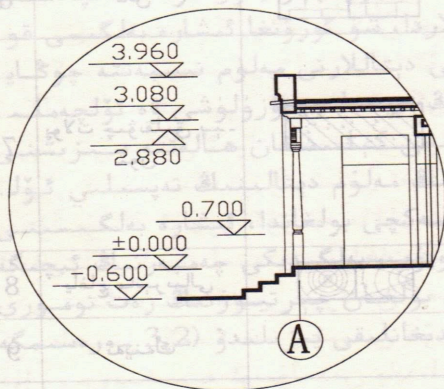
2. ئېگىزلىك بەلگىسى (نومىنال ئېگىزلىك)

ئۆي - ئىمارەتنىڭ ھەر قايسى قىسمىنىڭ ئېگىزلىكى ئېگىزلىك بەلگىسى ئارقىلىق ئىپادىلىنىدۇ. ئېگىزلىكنى ئىپادىلەيدىغان بەلگىنىڭ سىزىلىشى 1.2 - رەسىمدە كۆرسىتىلگەندەك بولىدۇ، ئۈچ بۇلۇڭنىڭ ئاستىغا سىزىلغان تۈز سىزىق يېزىلىدىغان ئېگىزلىكنىڭ ئورنىنى ئىپادىلەسە، ئۈچ بۇلۇڭنىڭ ئۈستىدىكى تۈز سىزىققا يېزىلغان سان - سېپىرلار شۇ ئورۇننىڭ ئېگىزلىكىنى ئىپادىلەيدۇ. ئادەتتە ئۆي - ئىمارەتلەرنىڭ بىرىنچى قەۋدىنىڭ پۇت يۈزى نۆل نۇقتا دېيىلىپ، ± 0.000 شەكلىدە يېزىلىدۇ.

دۇ. نۆل نۇقتىنىڭ ئۈستۈنكى قىسمىدىكى ئېگىزلىكلەرنى ئىپادىلەيدىغان سانلارنىڭ ئالدىغا پىلوس (+) بەلگىسى يېزىلماي، ئېگىزلىكنى ئىپادىلەيدىغان سانلار بىۋاسىتە يېزىلىدۇ. نۆل نۇقتىنىڭ ئاستىدىكى قىسمىدىكى ئېگىزلىكلەرنى ئىپادىلەيدىغان سانلارنىڭ ئالدىغا مىنۇس (-) بەلگىسى قوشۇپ يېزىلىشى شەرت. مەسىلەن، ئۆي ئىچى بىلەن ئۆي سىرتىنىڭ ئېگىزلىك پەرقى 600mm بولسا، بۇ سان ئېگىزلىك بەلگىسىنىڭ ئۈستىگە، 0.600 - شەكلىدە يېزىلىدۇ. بەزى ئەھۋاللاردا، ئېگىزلىك بەلگىسى دۈم كۆمتۈرۈلۈپ، ئېگىزلىكنى ئىپادىلەيدىغان رەقەملەر ئاستىغا يېزىلىدۇ.

3. بىناكارلىق ماتېرىياللىرىنىڭ شەرتلىك بەلگىلىرى

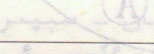

قۇرۇلۇش سېلىشتا ئىشلىتىلىدىغان ماتېرىياللار، قۇرۇلۇش قىلىش چېرتىۋېزىدا، بولۇپمۇ دېتال ۋە تۈزۈلمىلەرنىڭ كەسمە يۈز ئىسھابلىرىدا شەرتلىك بەلگىلەر بويىچە ئىپادىلىنىدۇ. بۇنداق قىلىشتىن مەقسەت چېرتىۋېز ئۈستىگە يېزىلىدىغان ئىزاھلارنى ئازايتىشتىن ئىبارەت. شۇنىڭ ئۈچۈن ماتېرىياللارنىڭ شەرتلىك بەلگىلىرى «قۇرۇ -

لۇش چېرتىۋېزلىرىدا -
خى سىزىش ئۆلچەم -
مى» دىكى بەلگىلەر -
مىلەرگە ئۇيغۇن
كېلىشى شەرت. بىر
قىسىم بىناكارلىق
ماتېرىياللىرىنىڭ
شەرتلىك بەلگىلىرى
2.2 - جەدۋەلدىكىدەك -
دەك بولىدۇ.

رەسىم 1.2 -

2.2 - جەدۋەل بىر قىسىم بىناكارلىق ماتېرىياللىرىنىڭ شەرتلىك بەلگىسى

No	نامى	شەرتلىك بەلگىسى	چۈشەندۈرۈش
1	تەبىئىي تۇپراق		ھەرخىل تەبىئىي تۇپراق، يې- پىشقاق توپا قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ
2	قاغىدىغان تۇپراق		قاغىدىغان (چىقىدىغان) ئۆي سىرتى تەكشىلىكىنى ئۆز ئىچى- گە ئالىدۇ
3	قۇم، ھاك ئارلاش توپا، ئاقارتىش ماتېرىيالى		
4	خىش پارچىلىرى ئا- رلاشتۇرۇلغان توپا		
5	ئادەتتىكى خىش، قاتتىق خىش		ماسىشتابى 1:50 تىن كىچىك بولغان تەكشىلىك چېرتىۋال- دىدا يانتۇ سىزىق بويىچە سىز- ماي، چېرتىۋال ئارقا بۇرنى باشقا رەڭدە بويلاپ قويىلىدۇ
6	تاش		بۇ شەرتلىك بەلگە قويۇرۇلغان تاش تامنى ئىپادىلەيدۇ
7	پولات چىۋىقلىق بې- تون		1:100 ماسىشتاب ياكى ئۇنىڭدىن كىچىك ماسىشتاب بويىچە سىز- ىزىلغان چېرتىۋالداردا شەرتلىك بەلگە سىزىلماي، چېرتىۋال نۇس- خىسىنىڭ ئارقا بۇرنىدىن قارا بو- ياپ قويۇلىدۇ؛ بېتون ئىچىگە پولات چىۋىق سىزىلغان بولسا، شەرتلىك بەلگە سىزىلمايدۇ
8	ياغاچ ماتېرىيالى		
9	ئەينەك		
10	مېتال		

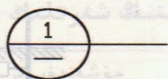
2.2 - رەسىم

سۇ بېرىش - سۇ چىقىرىش ۋە ئىسسىتىش ئۈسكۈنىلىرىنى ئىشلەش چېرتىۋىزىدا تۇرۇشلارنىڭ تام ياكى پولىنى تېشىپ ئۆتكەن قىسمى 2.2 - رەسىمدە كۆرسىتىلگەندەك ئىپادىلىنىدۇ.

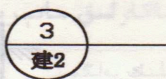
4. ئىشارە بەلگىسى

ئۆي - ئىمارەتلەرنىڭ تۈزۈلۈشى ۋە ھەر خىل سەپلەنمە دې - خاللارنىڭ تەپسىلىي تۈزۈلۈشى ۋە ئۆلچەملىرىنى قۇرۇلۇشنىڭ تەكشىلىك، ئالدى يۈز، كەسمە يۈز چېرتىۋىزىلىرىدا ئىپادىلەپ بەرگىلى بولمايدىغان ئەھۋاللاردا، شۇ ئورۇنغا ئىشارە بەلگىسى قويۇش ئارقىلىق شۇ ئورۇندىكى دېتاللارنى مەلۇم نىسبەتتە چوڭايتىپ سىزىپ، شۇ دېتاللارنىڭ تەپسىلىي تۈزۈلۈشى ۋە ئۆلچەملىرىنى ئەمەلىي ھالىتىگە يېقىن كېلىدىغان ھالەتتە سىزىشنى كۆرسىتىدۇ. يەنى قۇرۇلۇشنىڭ مەلۇم دېتاللىرىنىڭ تەپسىلىي ئۆلچەم ۋە تۈزۈلۈشىنى ئىپادىلەمەكچى بولغاندا، ئىشارە بەلگىسىنى شۇ دېتاللىق مەلۇم جايغا قويۇپ، بەلگىدىكى چەمبەرنىڭ ئىچىگە شۇ تەپسىلىي ئىپادىلەمەكچى بولغان چېرتىۋىزىنىڭ رەت نومۇرى ۋە قايسى چېرتىۋىزىغا سىزىلىدىغانلىقى يېزىلىدۇ (3.2 - رەسىمگە قاراڭ).

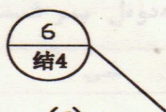
(مەسىلەن - S.A - ئىمىتالاش).

(a)

(b)

(c)

3.2 - رەسىم

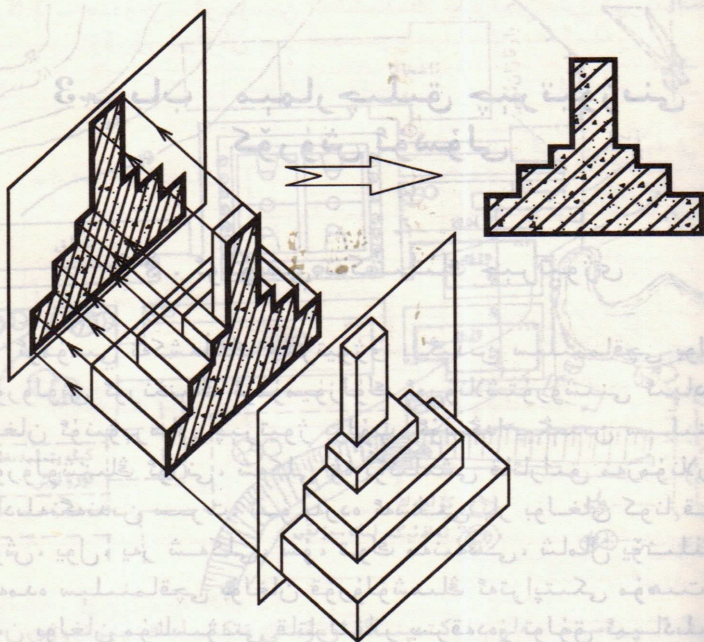
a. 1 دېگەن تەپسىلىي چېرتىۋىژنى سىزماقچى بولغان دېتالنىڭ رەت نومۇرى؛ ئاساسىدىكى تۈز سىزىق (-)، سىزماقچى بولغان 1 - نومۇرلۇق دېتال تەپسىلىي چېرتىۋىژنىنىڭ ئۆزى بار بولغان چېرتىۋىژ يۈزىگە سىزىلىدىغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ.

b. چەمبەر ئىچىدىكى 3 دېگەن رەقەم تەپسىلىي چېرتىۋىژنى سىزماقچى بولغان دېتالنىڭ رەت نومۇرى؛ ئاستىدىكى 建 دېگەنلىك سىزماقچى بولغان 3 - نومۇرلۇق دېتال تەپسىلىي چېرتىۋىژى بىناكارلىق چېرتىۋىژنىنىڭ 2 - بېتىدە ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىدۇ.

c. چەمبەر ئىچىدىكى «6» دېگەن رەقەم تەپسىلىي چېرتىۋىژنى سىزماقچى بولغان دېتالنىڭ رەت نومۇرى؛ ئاستىدىكى «结 4» دېگەنلىك سىزماقچى بولغان 3 - نومۇرلۇق دېتال تەپسىلىي چېرتىۋىژنىنىڭ قۇرۇلما چېرتىۋىژنىنىڭ 2 - بېتىدە ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىدۇ.

5. كەسمە يۈز چېرتىۋىژى

قۇرۇلۇش سالغۇچى ئىشچى - تېخنىكلارغا نىسبەتەن ئېيتقاندا، سالماقچى بولغان ئۆيىنىڭ سىرتقى شەكلىنى چۈشىنىشلا كۇپايە قىلمايدۇ، تېخىمۇ مۇھىمى ئىچكى قىسىملىرىنىڭ تۈزۈلۈشىنى ئىگىلەش كېرەك. لېكىن چېرتىۋىژلار (تەكشىلىك، ئالدى يۈز، كەسمە يۈز چېرتىۋىژلىرى) دا ئۆيىنىڭ سىرتقى قىسمىنىڭ شەكلى ئىپادىلىنىپ، ئۆيىنىڭ ئىچكى قىسىملىرىنىڭ مۇرەككەپ تۈزۈلۈشى تولۇق ئىپادىلەنمەيدۇ. ئۇنداق بولسا قانداق قىلغاندا ئىچكى قىسمىنىڭ تۈزۈلۈشىنى تەپسىلىي ئىپادىلەپ بەرگىلى بولىدۇ؟ بۇنىڭ ئۈچۈن ئۆز تەسەۋۋۇرىمىزدىكى كەسكۈچى يۈز بىلەن ئۆيىنى ياكى ئىپادىلەمەكچى بولغان دېتالنى كېسىمىز. بۇنىڭدا ئۆي ياكى دېتاللارنىڭ قايسى يېرىدىن كەسمەكچى بولساق شۇ يېرىدىن كېسەلەيمىز. كەسكەندىن كېيىن كۆرمەكچى بولغان قىسمىنى ئۆز دۆل پروپېكسىيە ئۇسۇلىدىن پايدىلىنىپ چېرتىۋىژ يۈزىگە سىزىق زىۋالىمىز (4.2 - رەسىم).

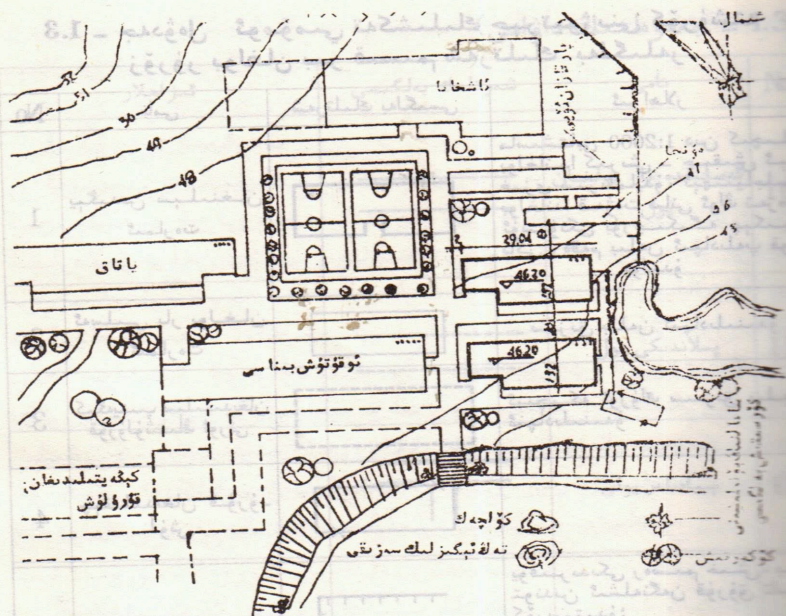
4.2 - رسم

3 - باب مېمارچىلىق چېرتىۋىنى كۆرۈش ئۇسۇلى

§ 1. ئومۇمىي تەكشىلىك چېرتىۋى

ئومۇمىي تەكشىلىك چېرتىۋى يېڭىدىن سېلىنماقچى بولغان قۇرۇلۇش ئورنىنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك ئورۇنلاشتۇرۇشىنى ئىپادىلەيدىغان ئۈنۋېرسال چېرتىۋ بولۇپ، ئۇنىڭدا يېڭىدىن سېلىنغان قۇرۇلۇشنىڭ ئورنى، شەكلى ۋە يۆنىلىشى قاتارلىق مەزمۇنلار ئىپادىلەنگەندىن سىرت، شۇ يەردە ئەسلىي بار بولغان كونا قۇرۇلۇش، يول، يەر شەكلى، سۇ، توك مەنبەسى، شامال يۆنىلىشى ھەمدە سېلىنماقچى بولغان قۇرۇلۇشنىڭ ئەتراپتىكى مۇھىت بىلەن بولغان مۇناسىۋىتى قاتارلىقلار بىرقەدەر تولۇق ئىپادىلىنىدۇ.

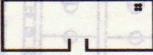
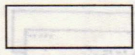

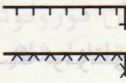
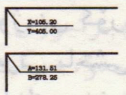

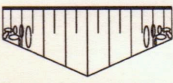
ئومۇمىي تەكشىلىك چېرتىۋى ئادەتتە 1:500 ياكى 1:1000 لىك ماسىشتاب بويىچە سىزىلىدۇ. سېلىنماقچى بولغان قۇرۇلۇش ئەڭ توم سىزىق بىلەن ئىپادىلىنىدۇ، ئومۇمىي تەكشىلىك چېرتىۋىغا ئادەتتە كونكرېت ئۆلچەملەر يېزىلمايدۇ. ئالاھىدە ئەھۋالدا ئۆلچەم يېزىشقا توغرا كەلسە، بىرلىكى مېتىر (m) قىلىپ يېزىلىدۇ (1.3 - رەسىمگە قاراڭ).

1.3 - رەسىم مەلۇم مەكتەپنىڭ ئومۇمىي تەكشىلىك چېرتىۋىزى

ئومۇمىي تەكشىلىك چېرتىۋىزىنى كۆرۈش ئۈچۈن، دائىم ئىش-
 قىلىدىغان شەرتلىك بەلگىلەرنى ياخشى ئىگىلىگەندىلا، ئاندىن
 چېرتىۋ مەزمۇنىنى ئومۇميۈزلۈك چۈشەنگىلى بولىدۇ. ئومۇمىي
 تەكشىلىك چېرتىۋىزىنى كۆرۈشتە زۆرۈر بولغان شەرتلىك بەلگى-
 لەر 1.3 - جەدۋەلدە كۆرسىتىلدى.

1.3 - جەدۋەل ئومۇمىي تەكشىلىك چېرتىۋېتىشنى كۆرۈشتە زۆرۈر بولغان بىر قىسىم شەرتلىك بەلگىلەر

No	نامى	شەرتلىك بەلگىسى	ئىزاھلار
1	يېڭىدىن سېلىنغان ئىمارەت		ماسىشتابى 1:2000 دىن كىچىك بولغاندا كىرىش - چىقىش ئې- غىزى سىزىلمايدۇ، ئېھتىياجلىق بولغاندا قەۋەت سانى ئوڭ تەرەپ ئۈستۈنكى بۇرجىكىگە چېكىت ياكى رەقەم بىلەن ئىپادىلەپ قو- يۇلىدۇ
2	ئەسلىي بار بولغان ئىمارەت		سىزىق بىلەن ئىپادىلىنىدۇ
3	كىڭەيتىپ سېلىنىدىغان قۇرۇلۇشنىڭ ئورنى		ئىنچىكە ئۈزۈك سىزىق بىلەن ئىپادىلىنىدۇ
4	چېقىلىدىغان قۇرۇ- لۇش		
5	قۇرۇق تام		يۇقىرىدىكى رەسىم خىش، بې- توندىن ئىشلەنگەن قۇرۇق تامنى كۆرسىتىدۇ؛ ئاستىدىكى رەسىم سىم توردىن ئىشلەنگەن توساق ياكى چىتلاقنى كۆرسىتىدۇ
6	كوردىنات		يۇقىرىدىكى رەسىم ئۆلچەش كوردىناتىنى، ئاستىدىكى رەسىم قۇرۇلۇش كوردىناتىنى كۆرسىت- تىدۇ
7	تۇرخۇن		زۆرۈر بولغاندا ئېگىزلىكى ئەس- كەرتىپ قويۇلىدۇ
8	سۇ مۇنارى ياكى ئامبار		
9	يانتۇلۇق		

1.3 - جەدۋەلنىڭ داۋامى)

No	نامى	شەرتلىك بەلگىسى	ئىزاھلار
10	ئەسلىدە بار بولغان يول		
11	پىلاندىكى يول		
12	پىيادىلەر يولى		
13	ئۆي ئىچى يەر يۈزى تەكشىلىكى		بۇ بەلگە قۇرۇلۇشنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋېتىلگەن ئۆي ئىچى يەر يۈزى تەكشىلىكىنىڭ ئېگىزلىك كىنى بىلدۈرىدۇ ھەم مېتىر بىر - لىك ئۆلچىمى بويىچە سىزىلىدۇ
14	ئۆي سىرتى يەر يۈزى تەكشىلىكى		
15	كۆۋرۈك		ئۈستىدىكى تاشيول كۆۋرۈك كىنى، ئاستىدىكى تۆمۈريول كۆۋرۈكىنى بىلدۈرىدۇ

ئومۇمىي تەكشىلىك چېرتىۋىزى ئاساسلىق تۆۋەندىكى مەز - مۇنلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

1. ئۆي - ئىمارەت

ئومۇمىي تەكشىلىك چېرتىۋىزىدا، ئۆي - ئىمارەتنىڭ چوڭ - كىچىكلىكى، ئورنى ھەمدە ئەتراپىدىكى ئەسلىي بار بولغان ئۆي - ئىمارەتلەر بىلەن بولغان مۇناسىۋىتى، يەنى ئەسلىدە بار بولغان ئۆي - ئىمارەت بىلەن بولغان ئارىلىقى، ئورنى قاتارلىقلار ئالاھىدە ئىپادىلىنىدۇ. ئەگەر، يېڭى سېلىنىدىغان قۇرۇلۇش يول ياقىدا - سىغا سېلىنسا، قۇرۇلۇشنىڭ يول بىلەن بولغان ئارىلىقى «قۇرۇ - لۇش قىلىش قىزىل سىزىقى» دىن قانچىلىك ئىكەنلىكى ئەسكەر - تىلىشى كېرەك. چۈنكى، قۇرۇلۇش قىلىش قىزىل سىزىقى شەھەر قۇرۇلۇش ئورگانلىرى بەلگىلىگەن ئىمارەتلەرنىڭ پاسىلى بولغاچقا، بۇ پاسىلدىن خالىغانچە ھالقىپ كېتىشكە بولمايدۇ.

2. يول

يول ئادەتتە غول يول، قوشۇمچە يول دەپ ئايرىلىدۇ. ئومۇمىي تەكشىلىك چېرتىۋىزىدا، يوللارنىڭ كەڭلىكى تاناسىپ بويىچە سىزىلىدۇ. بۇ يوللار ئەسلىي بار بولغان ۋە يېڭىدىن ئېلىنىدىغان يوللارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. ئەسلىي بار بولغان يوللاردىن قۇرۇ - لۇش قىلىش جەريانىدا پايدىلىنىشقا، ماتېرىيال قويۇشقا بولىدۇ - غان - بولمايدىغانلىقى ئېنىق بېكىتىلگەن بولىدۇ. يېڭىدىن ئې - لىنىدىغان يوللار، بولۇپمۇ يېڭىدىن ئېچىلىدىغان رايونلارغا نىس - بەتەن، قۇرۇلۇش قىلىشتا پايدىلىنىش ئۈچۈن بىر قىسىم يوللار ئالدىن ياسىلىدۇ.

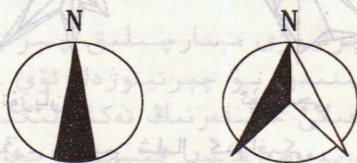
3. نومىنال ئېگىزلىك

ئومۇمىي تەكشىلىك چېرتىۋىزىدا، يېڭىدىن سېلىنىدىغان قۇ -

رۇلۇشنىڭ ئۆي ئىچىنىڭ ئېگىزلىكى ئىپادىلىنىشى (يەنى 0.000 ± دىن ئىبارەت نۆل ئېگىزلىك يېزىلغان بولۇشى)، شۇنىڭ بىلەن بىرگە ئەتراپتىكى ئەسلىي بار بولغان ئۆيلەرنىڭ ئېگىزلىكى، ئۆي سىرتى (ھويلا) نىڭ تۈزلەنگەندىن كېيىنكى ئېگىزلىكى، ھەربىر يولنىڭ ئوتتۇرا قىسمىنىڭ ئېگىزلىكى ۋە يانتۇلۇقى، يەر يۈزى سۈيىنىڭ ئېقىش يۆنىلىشى ۋە يانتۇلۇقى ھەمدە ئەتراپتىكى يەر تەكلىپىنىڭ ئېگىز - پەسلىكى قاتارلىق مەزمۇنلار يېزىلغان بولۇشى كېرەك.

4. يۆنىلىش كۆرسەتكۈچ

ئومۇمىي تەكشىلىك چېرتىۋېتىشنى سىزغاندا، دائىم دېگۈدەك شەكلىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ياكى كەڭلىكىگە ئاساسەن چېرتىۋېتىلىدۇ. چېرتىۋېتىش ئۈستى تەرىپىنىڭ ھەمىشە شىمالنى كۆرسىتىشى ئاتايىن، شۇڭا چېرتىۋېتىشنىڭ ئوچۇق كۆرۈنىدىغان قىسمىغا، يولنى كۆرسىتىدىغان بەلگىنى ئورۇنلاشتۇرۇپ، شۇ قۇرۇلۇشنىڭ قايسى تەرىپىنىڭ شىمالغا، قايسى تەرىپىنىڭ جەنۇبقا قارايدىغانلىقى ئەسكەرتىلىشى زۆرۈر (2.3 - رەسىمگە قاراڭ).

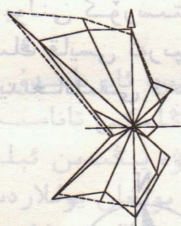

2.3 - رەسىم يۆنىلىش كۆرسەتكۈچ

5. شىمال گىرافىكى

مەلۇم رايوننىڭ شىمال يۆنىلىشى شىمال گىرافىكى ئارقىلىق ئومۇمىي تەكشىلىك چېرتىۋېتىش ئىپادىلىنىدۇ. شىمال يۆنىلىشى

ئىپادىلەيدىغان بۇ بەلگە گۈل شەكلىدە سىزىلىدىغان بىر خىل گېئومېتىرىك شەكىل بولۇپ، گۈلقەنت رەسمى ياكى گۈلسۈرۈخ رەسمى دەپ ئاتىلىدۇ، ئۇنىڭدا شەرق، جەنۇب، غەرب، شىمالدىن ئىبارەت تۆت تەرەپ جەمئىي 16 دانە يۆنىلىشكە بۆلۈنگەن بولىدۇ. ھەرقايسى يۆنىلىش ئارىلىقلىرىدىكى ئۇزۇنلۇق نىسبەتلىرى، ھەرقايسى يۆنىلىشلەرنىڭ ئۇزۇن يىللاردىن بۇيانقى ئومۇمىي بوران سانى نىسبىتىدۇر. رەسمىدىكى ئۈزۈك سىزىق ياز پەسلىدىكى شامالنىڭ يۆنىلىشىنى كۆرسىتىدۇ (3.3 - رەسىمگە قاراڭ). شامال گرافىكىدىن پۈتۈن يىللىق ۋە ياز پەسلىلىك شامال يۆنىلىشىنى بىلگىلى بولىدۇ. شامال گرافىكى قۇرۇلۇشنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك، چۈنكى شامالنىڭ يۆنىلىشىنى رەسىمگە قاراپ ئۇققاندىن كېيىن، مۇھىتنى بۇلغىغۇچى گاز ۋە پارقازان ئۆيى قاتارلىق قۇرۇلۇشلارنى شامالنىڭ ئايىغى تەرەپكە ئورۇنلاشتۇرغىلى بولىدۇ.

ئورۇمچى

تۇرپان

3.3 - رەسىم شامال گرافىكى

6. تۇرۇبا يوللىرى

بەزى ئومۇمىي تەكشىلىك چېرتىۋېلىرىدا بىرقەدەر ئاددىي بولغان سۇ، پار، توك يوللىرىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى ۋە تەكشۈرۈش قۇدۇقى، ئەۋرەز قۇدۇقى قاتارلىقلارنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى كۆرسىتىلگەن بولىدۇ؛ ئومۇمىي تۈزۈلۈشى مۇرەككەپ بولغان قۇرۇلۇشلاردا بولسا، ئۇلارنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى مۇرەككەپ بولىدۇ.

رولۇشلارغا نىسبەتەن تۇرۇبا يوللىرىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى ئۇ -
چۈن ئايرىم چېرتىۋىژ سىزىلىدۇ. قۇرۇلۇش قىلغاندا، ئومۇمىي
تەكشىلىك چېرتىۋىژى بىلەن سېلىشتۇرۇپ كۆرۈپ مەشغۇلات ئې -
لىپ بېرىلىدۇ.

7. كۆكەرتىش

ئومۇمىي تەكشىلىك چېرتىۋىژىدا، دەل - دەرەخ، يېشىل چىم -
لىق قاتارلىقلار سىزىلغان بولىدۇ، بۇنىڭ ئىچىدە بىر قىسمى
ئەسلىي بار بولغان دەل - دەرەخ بولسىمۇ، كۆپ قىسمى شۇ ئۇ -
رۇننىڭ مۇھىتىنى ياخشىلاش ئۈچۈن يېڭىدىن تىكىلىدىغان
دەل - دەرەخ ۋە چىملىقلار كۆرسىتىلگەن بولىدۇ. بۇنىڭ تۇرمۇش
سەۋىيىسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش، شۇ رايوننىڭ مۇھىتىنى ياخ -
شىلاشقا ناھايىتى زور پايدىسى بولىدۇ. ئورمانچىلىق ئورگانلىرى
ۋە مۈلۈك ئىگىلىرى مانا مۇشۇ لايىھە بويىچە كۆكەرتىش خىزمەت -
تىنى ئەتراپلىق ئويلىشىپ، يېڭىدىن بەرپا قىلىنىدىغان بۇ رايون -
نى ياخشىلاش ئۈچۈن تىرىشىدۇ.

2 § . تەكشىلىك چېرتىۋىژى

تەكشىلىك چېرتىۋىژى مېمارچىلىق چېرتىۋىژىدا ئەڭ مۇھىم
چېرتىۋىژ ھېسابلىنىدۇ. بۇ چېرتىۋىژدا، ئۆي - ئىمارەتنىڭ ھەر
قايسى قەۋەتلىرىدىكى خانىلەرنىڭ تەكشىلىكتىكى ئورۇنلاشتۇرۇ -
لۇشى، شەكلى ھەمدە ھەرقايسى قىسىملىرىغا ئىشلىتىلىدىغان
دېتال، سەپلىمە قاتارلىقلارنىڭ ئورنى ۋە چوڭ - كىچىكلىكىنى
ئەكس ئەتتۈرۈپ بېرىدۇ. شۇنداقلا يەنە، قۇرۇلۇش قىلىش تانىسىد -
نى تارتىشتا، قۇرۇلۇشنىڭ خامچوتىنى تۈزۈشتە كەم بولسا بول -
مايدۇ. تەكشىلىك چېرتىۋىژى ئادەتتە 1:100 ماسىشتاب بويىچە

سىزىلىدۇ. كۆلىمى بىرقەدەر كىچىك بولغان ئولتۇراق ئۆيگە ئوخشاش قۇرۇلۇشلاردا خانىلەر كىچىك بولسىمۇ، ئىپادىلىمەكچى بولغان مەزمۇن كۆپ ھەم مۇرەككەپ بولغاچقا، بۇ خىلدىكى قۇرۇلۇشلارنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزى 1:50 ماسىشتاب بويىچە سىزدىلىدۇ. زاۋۇت سېخلىرىنىڭ ئاتلامى (تۈۋرۈك ئارىلىقى) چوڭ ھەم ئىچكى تۈزۈلۈشى ئاددىي بولغاچقا، بۇ خىلدىكى قۇرۇلۇشلارنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزى 1:200 ماسىشتاب بويىچە سىزىلىدۇ. سىزىلىغان چېرتىۋىزىنىڭ ئاستىغا قايسى قەۋەتنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزى ئىكەنلىكى ئىزاھلىنىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىرگە مۇشۇ ئىسمىنىڭ ئوڭ تەرىپىگە شۇ چېرتىۋىزىنىڭ سىزىلىش ماسىشتابى يېزىلىدۇ.

قۇرۇلۇشنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزىنى كۆرگەندە ياكى سىزىغاندا، ئىشلىتىلىدىغان سىزىقلارنىڭ تۈرلىرىنى ئېنىق پەرق ئىش لازىم. ئومۇمەن قىلىپ ئېيتقاندا، تەكشىلىك چېرتىۋىزىدىكى تام، تۈۋرۈك قاتارلىقلارنىڭ كۈنتۈر سىزىقى توم سىزىق بىلەن، ئىشىكنىڭ ئېچىلىش يۆنىلىشىنى كۆرسىتىدىغان سىزىقلار ھەم دە ئىشىك - دېرىزىلەرنىڭ كۈنتۈر سىزىقلىرى ئوتتۇراھال توم - لۇقتىكى سىزىق بىلەن، قالغان كۆرگىلى بولىدىغان يەنى ئىھاتە يانتۇلۇق ۋە ئۆلچەم يېزىش سىزىقى قاتارلىقلار ئىنچىكە سىزىق بىلەن، ئۇنىڭدىن باشقا كۆرگىلى بولمايدىغان قىسىملىرى ئىنچىكە ئۈزۈك سىزىق بىلەن ئىپادىلىنىدۇ.

1. تەكشىلىك چېرتىۋىزىنىڭ تۈرى
تەكشىلىك چېرتىۋىزى قائىدە بويىچە ھەر قەۋەتكە بىردىن سىزىلىدۇ. بەزىدە ئىككى قەۋەتتىن ئارتۇق قەۋەتلەرنىڭ تەكشىلىك ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى ئوخشاش بولسا، ۋەكىل خاراكتېرلىك قىلىپ بىرنى سىزىش بىلەن كۆپايدىلىنىدۇ. مەيلى قانداق قۇرۇلۇش بولۇشىدىن ياكى نەچچە قەۋەتلىك بولۇشىدىن قەتئىينەزەر بىرىنچى

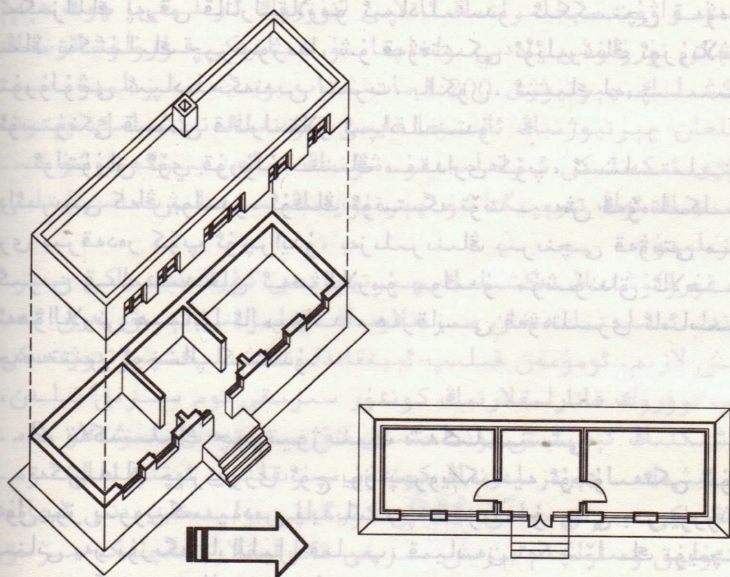
قەۋەتنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزى ئايرىم سىزىلىدۇ. بىرىنچى قەۋەتنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزىدا ئۆيلەرنىڭ جايلىشىشى ۋە پەلەمپەي قاتارلىقلارنىڭ ئورنىنى ئىپادىلىگەندىن سىرت، ئۆي سىرتىدىكى گۈللۈك، پەشتاق، تام قوغدىمىسى، ئۆي ئىچى بىلەن تېشىنىڭ ئېگىزلىك پەرقى قاتارلىقلارمۇ ئىپادىلىنىدۇ. ئىككىنچى قەۋەت - ئىككىنچى تەكشىلىك چېرتىۋىزىدا، شۇ قەۋەتتىكى ئۆيلەرنىڭ ئورۇنلاش - تۇرۇلۇشى ئىپادىلەنگەندىن سىرت، بالكون، ئىشىك لەمپىسىنىڭ ئۈستۈنكى قىسمى قاتارلىقلار ئىپادىلىنىدۇ. ئولتۇراق ئۆي قۇرۇلۇشىنىڭ مىقدارى كۆپ، ئىشلىتىلىش دائىرىسى كەڭ بولىدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە تۆت - بەش قەۋەتلىكلىرى بىرقەدەر كۆپ ئۇچرايدۇ، بەزىلىرىنىڭ بىرىنچى قەۋەتى ماگىزىن قىلىنىدىغان ئەھۋاللارمۇ بولىدۇ. مۇشۇنداق ئالاھىدە ئەھۋاللارنى ھېسابقا ئالمىغاندا، ھەرقايسى قەۋەتلىرى ئاساسىي جەھەتتىن ئوخشاپ كېتىدۇ.

2. تەكشىلىك چېرتىۋىزىنىڭ شەكىللىنىشى

تەكشىلىك چېرتىۋىزى ئۈچ يۈز پرويېكسىيە ئۇسۇلىدىكى ئۆل يۈز پرويېكسىيەدىن پايدىلىنىپ سىزىلىدۇ. يەنى بىر يۈرۈش بىنانى يەر يۈزىگە پاراللېل قىلىپ، قىياسەن تەكشىلىك بويىچە دېرىزە تەكچىسىنىڭ ئۈستۈنكى قىسمىدىن قىسىپ تاشلىدۇق دەپ پەرەز قىلساق، يەر يۈزىدە قېپقالغان قىسمىنىڭ ئۈستىدىن تىك قارىغاندىكى كۆرۈنۈش، شۇ بىنانىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزى دەپ ئاتىلىدۇ.

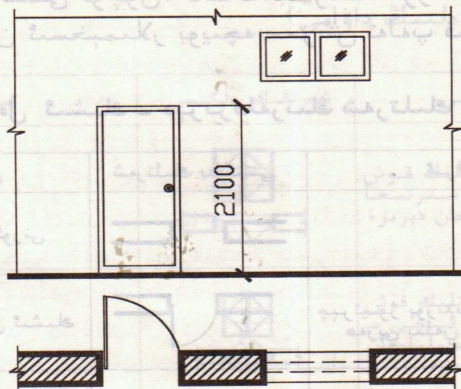
پۈتۈن بىنانىڭ ھەرقايسى قىسىملىرىنىڭ تۈزۈلۈشىنى ئىمكان - قەدەر تولۇق ئىپادىلەپ بېرىش ئۈچۈن، كەسكۈچى تەكشىلىكنىڭ ئورنى كۆپ ھاللاردا ھەرقايسى قەۋەتنىڭ دېرىزە تەكچىسىنىڭ ئۈستىدىن، ئىشىك ئېگىزلىكىگىچە ئوتتۇرا قىسمىدىن ئېلىنىدۇ. (ئادەتتىكى ئەھۋالدا دېرىزە تەكچىسىنىڭ ئېگىزلىكى

900 mm دىن 1000 mm ئەتراپىدا؛ ئىشىكنىڭ ئېگىزلىكى 2100 mm ئەتراپىدا بولىدۇ) يەنى كەسكۈچى تەكشى يۈزىنىڭ ئورنى پۇل يۈزىدىن 1500 mm بولسا بىرقەدەر مۇۋاپىق بولىدۇ (4.3 - رەسىمگە قاراڭ).

4.3 - رەسىم تەكشىلىك چېرتىۋىزنىڭ شەكىللىنىشى

ئەگەر ئىشىك بىلەن دېرىزە ئورنىنى بىر تەكشىلىكتە كېسىپ ئىپادىلەش ئىمكانىيىتى بولمىسا، كېسىلمەي قالغان، بىراق شۇ ئورۇندا بار، ئىپادىلەنمىسە بولمايدىغان دېرىزىنىڭ ئورنى ئۈزۈك سىزىق بىلەن ئىپادىلىنىدۇ (5.3 - رەسىمگە قاراڭ).

5.3 - رەسىم ئېگىز دېرىزىنى ئىپادىلەش ئۇسۇلى

3. تەكشىلىك چېرتىۋېزنىڭ ئاساسلىق مەزمۇنى

تەكشىلىك چېرتىۋېزدا، پروپېكسىيە ئۇسۇلىدىن پايدىلىنىپ كەسكەندە كېسىلگەن بارلىق قۇرۇلما ۋە دېتاللارنىڭ ھەممىسى دېگۈدەك تەكشىلىك چېرتىۋېزنىڭ ئاساسلىق مەزمۇنى دەپ قارىلىپ، تولۇق سىزىش تەلەپ قىلىنىدۇ.

(1) كېسىلگەن تام ۋە تۈۋرۈكلەرنىڭ قۇرۇلما كونتۇر سىزىقى توم سىزىق بىلەن سىزىلىدۇ (بۇ مۇۋاپىق قىسمىنى ئۆز ئىچىگە ئالمايدۇ) ھەمدە ماتېرىيالنىڭ شەرتلىك بەلگىسىنى سىزىش ئارقىلىق ئىپادىلىنىدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا، تام بىلەن تۇتىشىدىغان قوشۇمچە دېتاللار يەنى تۇرخۇن، ئەخلەت يولى، ھاۋا ئالماشتۇرۇش يولى قاتارلىقلارمۇ تولۇق سىزىلىدۇ.

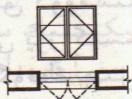
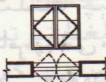
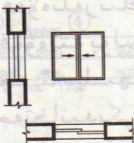

(2) گورىزونتال كەسكۈچى يۈز كېسىپ ئۆتكەن ئىشىك - دېرىزە ئورنى سىزىلىدۇ. ئەمما تەلەپ بويىچە ئىشىك - دېرىزىنىڭ كېشىكى، قانىتى ۋە ئەينەكلىرىنى سىزىش ئىنتايىن ئاۋارچىلىك

ھېسابلىنىدىغانلىقى ئۈچۈن، 2.3 - جەدۋەلدە كۆرسىتىلگەن ئاد-
دىيلاشتۇرۇلغان ئىسكىمىلار بويىچە سىزىش تەلەپ قىلىنىدۇ.

2.3 - جەدۋەل ئىشىك - دېرىزىلەرنىڭ شەرتلىك بەلگىسى

No	نامى	شەرتلىك بەلگىسى	ئىزاھلار
1	ئىشىك ئورنى		
2	تاق قاناتلىق ئىشىك		چېرتىۋېتىلغان يۈزىدىكى ئىشىك M ھەرىپى بىلەن ئىپادىلىنىدۇ
3	قوش قاناتلىق ئىشىك		
4	تاق قاناتلىق سىيە-رىلما ئىشىك		
5	قوش قاناتلىق سىيە-رىلما ئىشىك		
6	تاق قاناتلىق پۇرژە-نىلىق ئىشىك		
7	قوش قاناتلىق پۇرژە-نىلىق ئىشىك		چېرتىۋېتىلغان يۈزىدىكى دېرىزە C ھەرىپى بىلەن ئىپادىلىنىدۇ
8	پىرقىراتما ئىشىك		
9	تاق قەۋەتلىك ئى-چىلىماس دېرىزە		

(2.3 - جەۋەلەننىڭ داۋامى)

No	نامى	شەرتلىك بەلگىسى	ئىزاھلار
10	تاق قەۋەتلىك قوش قاناتلىق سىرتىغا ئېچىلىدىغان دېرىزە		
11	قوش قەۋەتلىك قوش قاناتلىق ئىچى - سىرتىغا ئېچىلىدىغان دېرىزە		
12	قوش قاناتلىق ئىككى يانغا سىيرىلما دېرىزە		
13	ئېگىزدىكى دېرىزە		دېرىزە تەكچىسىنىڭ ئېگىزلىكى 1800 دىن ئېشىپ كەتكەندە مۇ - شۇ خىل ئۇسۇلدا ئىپادىلىنىدۇ
14	يۈندى كۆلچىكى		
15	تۈرخۇن (مورا)		

(3) تامنىڭ ئىچى سۇۋاق ۋە تاشقى سۇۋاقلرى كېسىلىدىغان كونتۇر سىزىق ھېسابلىنىمۇ، ئانچە مۇھىم دەپ قارالماي ئۆت-تۇراھال توم سىزىقتا سىزىش ئارقىلىق ئىپادىلىنىدۇ. لېكىن لايىھە چېرتىۋىزلىرىدا ئاساسىي جەھەتتىن سىزىلماي، سۇۋاقنىڭ بار - يوقلۇقى يېزىق ئارقىلىق كۆرسىتىلىدۇ.

(4) گورىزونتال كەسكۈچى يۈز كېسىپ ئۆتكەن بارلىق دېتال، سەپلىمىلەرنىڭ ھەممىسى دېگۈدەك سىزىلىدۇ. چېرتىۋىز سىزىش ئادىتى بويىچە كېسىلگەن شۇ قەۋەتلا سىزىلىدۇ، قالغانلىرى مۇ-ناسىۋەتلىك قەۋەتلەرنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزىدا سىزىلىدۇ. مە-سىلەن، بىرىنچى قەۋەتتىكى تام پېشى، سىرتتىن ئۆيگە كىرىد-غان پەشتاق قاتارلىقلار بىرىنچى قەۋەتنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزىدا سىزىلىدۇ؛ ئىشىك لەمپىسى ئىككىنچى قەۋەتنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزىدا سىزىلىپ، باشقا قەۋەتلەرنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزىدا تەكرارلانمايدۇ؛ بالكون قايسى قەۋەتتە بولسا شۇ قەۋەتتە سىزىلىدۇ. (5) ئۆي ئىچىدىكى قوشۇمچە ئەسلىھەلەر يەنى ئاشخانىدىكى ئوچاق ۋە ئاستاختىلىرى، ھاجەتخانىدىكى تاھارەت قاچىسى قاتار-لىقلارنىڭ ئىسكىمما بەلگىلىرى بېرىلىپ، تەپسىلىي ئورنى ۋە ئۆلچىمى ئايرىم تەپسىلىي چېرتىۋىزىدا ئىپادىلىنىدۇ.

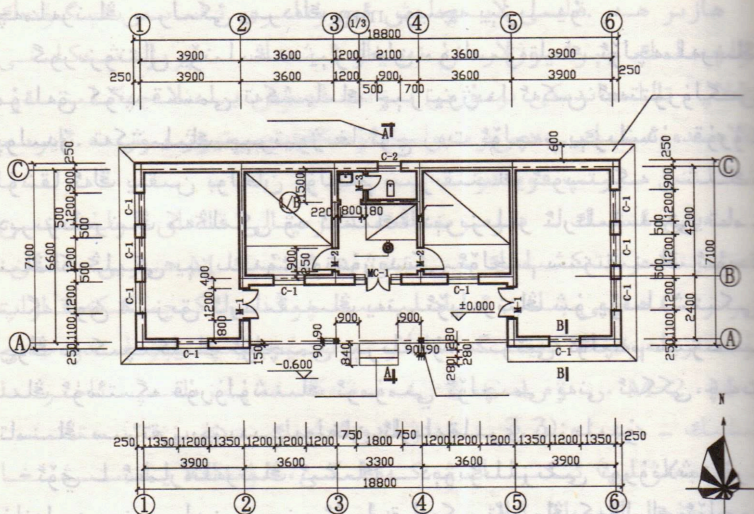
(6) پەلەمپەينىڭ بىنا ئىچىدىكى ئورنى ۋە يۆنىلىشى كۆرسە-تىلىپ، تولۇق ئىپادىلىنىشى تەپسىلىي چېرتىۋىزىدا سىزىلىدۇ.

(7) ئۆي ئىچىدىكى تام ئىشكاپى گورىزونتال كەسكۈچى يۈز كېسىپ ئۆتسە تولۇق سىزىلىدۇ. ئاسما ئىشكاپنىڭ ئورنى گورد-زونتال كەسكۈچى يۈزنىڭ ئۈستىدە بولغانلىقى ئۈچۈن كېسىل-مەيدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن ئۈزۈك سىزىق ئارقىلىق ئىپادىلىنىدۇ.

4. تەكشىلىك چېرتىۋىزىنىڭ قوشۇمچە مەزمۇنى

(1) ئورۇن بېكىتىش ئوق سىزىقى
ئۆي - ئىمارەتنىڭ مەلۇم قىسمىنى ئىزاھلاشقا قولايلىق بول-سۇن ئۈچۈن ھەمدە تەپسىلىي چېرتىۋىزىنى كۆرگەندە، مەلۇم ئو-

رۈننىڭ قىسمىن ياكى بىر پۈتۈنلۈك مۇناسىۋىتىنى تولۇق ۋە ئېنىق ئىپادىلەپ بېرىش ئۈچۈن، تەكشىلىك چېرتىۋىزىدا تام ۋە كۆۋرۈكتىن ئىبارەت ئېغىرلىق چۈشىدىغان قۇرۇلما دېتاللىرىنىڭ مەركىزىي سىزىقى ئۈستىگە ئورۇن بېكىتىش ئوق سىزىقى سىزىلىدۇ ھەمدە مۇناسىپ ئوق سىزىق نومۇرى قويۇلىدۇ، ئورۇن بېكىتىش ئوق سىزىقى چېكىتلىك سىزىق بىلەن سىزىلىپ، باش قىسمى ئوق سىزىق نومۇرىنى ئىپادىلەشتە ئىشلىتىلىدىغان جەمبەرگە چېتىلىدۇ. بۇ جەمبەرنىڭ دىئامېتىرى 8mm دىن 100mm غىچە بولىدۇ. بۇ جەمبەر ئىچىگە گورىزونتال يۆنىلىشتە ئەرەب رەقىمى ئوڭدىن سولغا تەرتىپ بويىچە، تىك يۆنىلىشتە لاتىن يېزىقى ئاستىدىن ئۈستىگە تەرتىپ بويىچە يېزىلىدۇ (6.3 - رەسىمگە قاراڭ)

1 - قەۋەت تەكشىلىك چېرتىۋىزى

1:100

6.3 - رەسىم تەكشىلىك چېرتىۋىزى

مۇھىم بولمىغان قوشۇمچە دېتال يەنى يېرىم خىشلىق ئېغىر -
لىق چۈشمەيدىغان دېتاللارنىڭ ئورنىنى بېكىتىشتە قوشۇمچە ئوق
سىزىق ئۇسۇلى ئىشلىتىلىدۇ. يەنى چەمبەر ئىچىگە كەسىر سان
ياكى كەسىر ھەرپ بويىچە ئىپادىلىنىپ، ئالدىنقى ئوق سىزىقنىڭ
قوشۇمچىسى ئىكەنلىكى ئىپادىلىنىدۇ.

(2) ئۆلچەم ئىپادىلەش

ئۆلچەمنى ھەر قانداق چېرتىۋىژنىڭ جېنى دېيىشكە بولىدۇ. مە -
لۇم ماسىشتاب بويىچە سىزىلغان چېرتىۋىژ ئۆي سېلىش تەلىپىنى
قانائەتلەندۈرەلمەيدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن ئېنىق بولغان ئۆلچەم ئارقىد -
لىق قۇرۇلۇشنىڭ ھەر قايسى قىسىملىرىنىڭ ئۆلچىمى ئىپادىلە -
نىشى شەرت. ئادەتتە تەكشىلىك چېرتىۋىژغا يېزىلىدىغان ئۆل -
چەملەرنىڭ بىرلىكى بىردەك mm بويىچە يېزىلىدۇ.

گورىزونتال يۆنىلىشتە يېزىلغان مۇناسىۋەتلىك ئۆلچەملەرنىڭ
مۇتلەق كۆپ قىسمى تەكشىلىك چېرتىۋىژدا ئەكس ئەتتۈرۈلگەن
بولىدۇ. تەكشىلىك چېرتىۋىژغا ئۈچ رەت ئۆلچەم يېزىلىدۇ. قۇرۇ -
لۇشقا ئەڭ يېقىن بولغان ئۆلچەم سىزىقنىڭ ئۈستىگە ئىشىك،
دېرىزىلەرنىڭ كەڭلىكى ۋە ئىشىك، دېرىزىلەر ئارىلىقىدىكى تام -
نىڭ كەڭلىكى يېزىلىدۇ؛ ئوتتۇرىدىكى ئۆلچەم سىزىقنىڭ ئۈس -
تىگە ئوق سىزىق ئارىلىقىنىڭ يەنى ئۆيلەرنىڭ شۇ يۆنىلىشتىكى
چوڭ - كىچىكلىك ئۆلچىمى يېزىلىدۇ؛ سىرتقى ئۆلچەم سىزىق -
نىڭ ئۈستىگە قۇرۇلۇشنىڭ ئومۇمىي ئۆلچىمى يەنى ئىككى چەت
تامنىڭ سىرتقى يۈزىدىن بولغان ئارىلىقلىرى يېزىلىدۇ.

ئۆي - ئىمارەتلەرنىڭ ئىشىك - دېرىزىلىرىنى ئورۇنلاشتۇر -
غاندا، دېرىزە بىلەن دېرىزە ئارىلىقىدىكى تامنىڭ كەڭلىك ئۆلچە -
مى ۋە ئىشىك بىلەن ئىشىك ئارىلىقىدىكى تامنىڭ كەڭلىك ئۆل -

جىمى ئاساسلىقى خىشنىڭ ئۆلچىمى بىلەن شۇ رايوننىڭ يەر تەۋە -
رەش دەرىجىسىگە ئاساسەن بېكىتىلىدۇ.

(3) كۆرسەتمە (ئىشارە) بەلگىسى

تەكشىلىك چېرتىۋىزىدا، ئىمارەتتە بار بولغان مەزمۇنلارنىڭ
ھەممىسىنى سىزىپ ئىپادىلەش مۇمكىن بولمىغانلىقى ئۈچۈن،
ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاشخانا، ھاجەتخانا، مۇنچا ھەمدە ھەر تۈرلۈك
ئۆسكۈنە، يېزەكلەرنىڭ ھەممىسىدە دېگۈدەك ئۇششاق ئۆلچەملىرى
بىرقەدەر كۆپ بولغاچقا، بۇلارغا مۇشۇ ئورۇندا ئىشارە بەلگىسى
يېزىپ، قايسى ئورۇندا تەپسىلىي سىزىلىدىغانلىقى ئەسكەرتىلىدۇ
(3.2 - رەسىمگە قاراڭ)

(4) ئىشىك - دېرىزە نومۇرى

ھازىر ھەر قايسى لايىھەلەش ئورۇنلىرى ئاساسەن دېگۈدەك
ئۆلچەملىك چېرتىۋىزلاردىن تەييار ئىشىك - دېرىزە شەكلىنى
تاللاپ، تاللىغاندىكى نومۇرنى يېزىپ قويۇش بىلەنلا چەكلىنىدۇ،
ئالاھىدە ئىشىك - دېرىزە بولسا ئۇنىڭغا چېرتىۋىز يۈزىدە ئايرىم
شەكلىنى سىزىپ قويىدۇ.

مەيلى ئىشىك - دېرىزىنىڭ ماتېرىيالى قانداق بولۇشىدىن
قەتئىينەزەر، تەكشىلىك چېرتىۋىزىدا ئىشىك M ھەرىپى بىلەن،
دېرىزە C ھەرىپى بىلەن ئىپادىلىنىپ، چوڭدىن كىچىككە قاراپ
بۇ ھەرپلەرنىڭ كەينىگە سانلار تەرتىپ بويىچە يېزىلىدۇ، يەنى
M-1، M-2، ... ۋە C-1، C-2 ... شەكلىدە يېزىلىپ، ئاخىرىدا
ئىشىك - دېرىزە (3.3) - جەدۋەلدە ئىشىك - دېرىزە ئىستاتىس-
تىكا (جەدۋىلى) ئېگىزلىك ۋە كەڭلىكى، شۇنداقلا ياسىلىشىغا
مۇناسىۋەتلىك مەلۇماتلار بېرىلىدۇ.

3.3 - جەدۋەل ئىشك - دېرىزە ئىستاتىستىكا جەدۋىلى

No	ئىشك - دېرىزە رەت نومۇرى	ئىشك - دېرىزە ئۆلچىمى كەڭلىك × ئېگىز - لىك	ئۆلچەملىك چېرتىۋىزدىكى نومۇرى	سانى	ئەسكەرتىش
1	M-1	2700 × 1200		2	
2	M-2	2100 × 900		5	
1	C-1	1800 × 1500		8	
2	C-2	1800 × 1200		6	

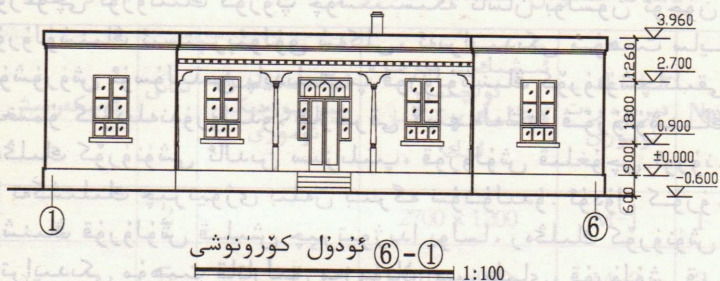
ئىشك - دېرىزە نومۇرىنى ئىپادىلەيدىغان جەدۋەلدە ئىشك - دېرىزىنىڭ تامدا قالدۇرۇلغان ئورنىنىڭ چوڭ - كىچىكلىكى بېرىلىدۇ. بۇ ئۆلچەملەردىكى ئىشك - دېرىزىنىڭ كەڭلىكى تەكشۈرۈلۈشى چىرىتۋىزدا ئىپادىلەنسە، ئېگىزلىكى قۇرۇلۇشنىڭ ئۇدۇل كۆرۈنۈشى بىلەن كەسمە يۈز چىرىتۋىزدا ئىپادىلىنىدۇ.

3 §. ئۇدۇل كۆرۈنۈش چىرىتۋىزى

ئۇدۇل كۆرۈنۈش چىرىتۋىزى دەسلەپكى پىچىم لايىھەدە، ئۆي - ئىمارەتنىڭ سىرتقى كۆرۈنۈشىنى ئەكس ئەتتۈرۈپ بېرىدىغان مۇھىم چىرىتۋىز بولۇپ، بىناكارلىق قۇرۇلۇشى قىلىش چىرىتۋىزىدا تەكشۈرۈلۈش چىرىتۋىزىدىن قالسىلا مۇھىم بولغان چىرىتۋىزىدا، يۈزلەردىن ھېسابلىنىدۇ. لېكىن، قۇرۇلۇش قىلىش چىرىتۋىزىدا، ئۇدۇل كۆرۈنۈش چىرىتۋىزى لايىھە پىچىم چىرىتۋىزىغا ئوخشاشمايدۇ. ئۇدۇل كۆرۈنۈش لايىھە پىچىم چىرىتۋىزىدا قۇرۇلۇش قىلىدۇ.

خۇرغۇچى ئورۇننىڭ كۆرۈپ چۈشىنىشىگە ئاسان بولسۇن ئۈچۈن، قۇرۇلۇشنىڭ ئىستېرېئولۇق شەكلى، ئەتراپىدىكى مۇھىت سايە چۈشۈرۈش ئۇسۇلىدىن پايدىلىنىپ قۇرۇلۇشنىڭ كۆرۈنۈشچانلىقى تېخىمۇ گەۋدىلەندۈرۈلىدۇ. ھازىرقى لايىھەلەشتە قۇرۇلۇشنىڭ رەڭلىك كۆرۈنۈشى ئالدىن سىزىلىپ، قۇرۇلۇش قىلغۇچى ئورۇنغا تەكشىلىك چېرتىۋىزى بىلەن بىرگە سۈنۈلىدۇ. ئۇدۇل كۆرۈ- تۈشنىڭ قۇرۇلۇش قىلىش چېرتىۋىزىدا بولسا، رەڭلىك كۆرۈنۈش، ئەتراپىدىكى مۇھىت قاتارلىق مەزمۇنلار سىزىلماي، قۇرۇلۇش قىلىشتا كېرەكلىك بولغان ئىمارەت سىرتقى يۈزىنىڭ بېزىلىشى، ئىشك - دېرىزىلەرنىڭ ئورنى، ئېگىزلىكى، ئىشارە بەلگە قاتارلىق مەزمۇنلار بېرىلىدۇ.

1. ئۇدۇل كۆرۈنۈش چېرتىۋىزىنىڭ تۈرلىرى
ئۆي - ئىمارەتلەرنىڭ ئۇدۇل كۆرۈنۈش چېرتىۋىزى ئاساسەن ئۆي - ئىمارەتنىڭ سىرتقى تۆت تەرىپىدىن قارىغاندا ھاسىل بولغان كۆرۈنۈشتىن ئىبارەت بولۇپ، ئالدى يۈز كۆرۈنۈشى (بۇنىڭدا ئاساسلىقى بىناننىڭ كىرىش ئىشىكى كۆرسىتىلىدىغان تەرىپى ئىپادىلىنىدۇ)، ئارقا يۈز كۆرۈنۈشى، يان يۈز كۆرۈنۈشى (يان يۈز كۆرۈنۈشى ئوڭ تەرەپ ۋە سول تەرەپ يۈز كۆرۈنۈشىدىن ئىبارەت ئىككىگە بۆلۈنىدۇ) دەپ تۈرلەرگە ئايرىلىدۇ. يەنە بەزىدە يۆنىلىش بويىچە نام بېرىلىدۇ، مەسىلەن، شەرق تەرەپ كۆرۈنۈشى، غەرب تەرەپ كۆرۈنۈشى، جەنۇب تەرەپ كۆرۈنۈشى، شىمال تەرەپ كۆرۈ- تۈشى دېگەندەك. ھازىر بىرقەدەر كۆپ قوللىنىلىدىغىنى ئوق سى- رىق نومۇرى بويىچە ئاتاش، مەسىلەن، ① ~ ⑥ ئوق سىزىق ئۇدۇل كۆرۈنۈش چېرتىۋىزى دېگەندەك. بۇنى تەكشىلىك چېرتىۋىزى بىلەن سېلىشتۇرۇپ كۆرۈش ناھايىتى قولايلىق (7.3 - رەسىمگە قاراڭ).

7.3 - رەسىم

2. ئۇدۇل كۆرۈنۈش چېرتىۋېتىدىكى ئاساسلىق مەزمۇنلار

ئۇدۇل يۈز كۆرۈنۈش چېرتىۋېتىدا، ئۇدۇلدىن قارىغاندا كۆرگەنلى بولىدىغان دېتاللارنىڭ كىچىك سىزىقىنىڭ ھەممىسى سىزدىن لىدىۇ. بۇ چېرتىۋېتىدا ئىپادىلىنىدىغان مەزمۇنلار:

(1) ئۆگزە لەمپىسى، تامنىڭ سىرت سىزىقلىرى، تام يۈزىدىكى تىك ياكى گورىزونتال يۆنىلىشتە ئىشلەنگەن بېزەك دېتاللىرى، ئىشىك - دېرىزە، دېرىزە قاپقىقى ۋە تەكچىلىرى؛

(2) بالكون، پېشايۋان، پەشتاق، تام سىرتىغا چىقىپ تۇرىدىغان تام ياكى تۈۋرۈك، يامغۇر سۈيى تۇرۇبىلىرى (يامغۇر سۈيىنى ئاق - قۇزۇش نورى)، ھەر خىل بېزەك نۇسخىلىرى؛

(3) ئۆگزە لەمپىسىدىن ئېشىپ چىققان تۇرخۇن، سۇخانا، لىفتخانا، ھاۋا ئالماشتۇرۇش تۇرخۇنلىرى؛

(4) ئۆيىنىڭ ئىككى يېنىغا ئېشىپ چىققان مۇھىم دېتاللار يەنى بالكون، ئىشىك لەمپىسى قاتارلىقلار.

ئۇدۇل كۆرۈنۈش چېرتىۋېتىنىڭ ماسىشتابى كۆپ ھاللاردا 1:100 لىك نىسبەت بويىچە سىزىلىدىغان بولغاچقا، ئىشىك - دېرىزە - لەرگە ئىشلىنىدىغان گۈل نۇسخىلىرىدىن ئىبارەت بېزەك شەكىللىرىنىڭ سانى كۆپ ۋە مۇرەككەپ بولغان دېتاللارنى ئىپادىلەشتە، ئۇنىڭ ئىچىدىكى ۋەكىل خاراكتېرىنى ئالغانلىرىدىن

بىر - ئىككىسىنىڭ ئىنچىكە قىسىملىرىنى سىزىپ، قالغانلىرى -
نىڭ ئورنىنى سىزىپ قويسا بولىدۇ.

ئۇدۇل كۆرۈنۈش چېرتىۋىزىدىكى ھەرقايسى كونتۇر سىزىقلار،
پىروپېكسىيە پىرىنسىپىغا ئاساسلانغاندا، ھەممىسىلا ئوخشاش
بىر خىل توملۇقتا كۆرۈنىدۇ، ۋاھالەنكى، كۆرۈش ۋە ئىپادىلەشكە
ئېنىق بولسۇن ئۈچۈن، ئاساسلىقى بىلەن قوشۇمچە بولغانلىرىنى
پىرقىلەندۈرۈپ، مۇھىمىنى گەۋدىلەندۈرۈش ئۈچۈن، ھەر خىل
كونتۇر سىزىقلارنى ئايرىم - ئايرىم توم سىزىق، ئوتتۇراھال توم
سىزىق، ئىنچىكە سىزىقلار بىلەن ئىپادىلەش زۆرۈر. سىزىقلارنىڭ
ئىشلىتىش ئورۇنلىرىنى تۆۋەندىكىچە ئايرىشقا بولىدۇ:

① ئۆگزە ياكى ئۆگزە لەمپىسىنىڭ ئەڭ ئۈستۈنكى سىزىقى،
ئوڭ ۋە سول تەرەپ تاملىرىنىڭ كونتۇر سىزىقلىرى توم سىزىق
بىلەن سىزىلىدۇ.

② بىنانىڭ يەر بىلەن تۇتاشقان سىزىقى قېنىق توم سىزىق
بىلەن سىزىلىدۇ؛

③ ئىشىك - دېرىزە ئورنى، دېرىزە تەكچىسى، بالكون، ئىشىك
لەمپىسى، تۈۋرۈك، پەشتاق قاتارلىقلار ئوتتۇراھال توم سىزىق
بىلەن سىزىلىدۇ؛

④ ئىشىك - دېرىزىنىڭ قاناتلىرى، بالكون ۋە پېشايۋان تو-
ساق - تۇتقۇلىرى، يامغۇر سۈيى تۇرۇبىلىرى، تامنى سۇۋىغاندىكى
بۆلگۈچى سىزىقلار ئىنچىكە سىزىق بىلەن سىزىلىدۇ.

3. ئۇدۇل كۆرۈنۈش چېرتىۋىزىدىكى قوشۇمچە مەزمۇنلار

(1) ئۆلچەم
ئۇدۇل كۆرۈنۈش چېرتىۋىزىدا، ئادەتتە گورىزونتال يۆنىلىشتە -
كى ئۆلچەملەر يېزىلماي، بىنانىڭ ئىككى يېشىدىكى تامنىڭ ئوق
سىزىق نومۇرلىرى يېزىلسىلا بولىدۇ، ئېگىزلىك يۆنىلىشتىكى
ئۆلچەم ۋە نومىنالى ئېگىزلىكى، ئادەتتە ئۇدۇل كۆرۈنۈش چېرتە -

يۈزىنىڭ ئوڭ ۋە سول تەرىپىگە يېزىلىدۇ، نومىنالى ئېگىزلىك بېرىلىدىغان ئورۇنلار: ئۆي سىرتى يەر يۈزى، ئۆي ئىچى يەر يۈزى، ھەرقايسى قەۋەت دېرىزىلىرىنىڭ ئاستى ۋە ئۈستى قىسمى، ئۆگزە لەمپىسى ياكى بىنانىڭ ئەڭ ئېگىز نوقتىسى قاتارلىقلاردىن ئىبارەت. ھازىر بۇ ئورۇنلارنىڭ نومىنالى ئېگىزلىكىنى يېزىش بىلەن بىرگە يەنە شۇ ئورۇنلارنىڭ مۇناسىپ ئۆلچەملىرىنى يېزىش تەلەپ قىلىنىدۇ. ئۆلچەملەرنى بۇنداق تەكرار يېزىشتىن مەقسەت، قۇرۇلۇش قىلىشقا قولايلىق يارىتىش، تامچىلارنىڭ خىش قويۇشىغا ئاسانلىق يارىتىپ بېرىشتىن ئىبارەت.

(2) تام سىرتىنىڭ يېزىلىش ئۇسۇلى
ئۈدۈل كۆرۈنۈش چېرتىۋېتىلغاندا، تام سىرتىنىڭ يېزىلىشى بىر مۇبىر ئەسكەرتىلىدۇ. تام سىرتىنىڭ يېزىلىشىدە، بەزىدە بىر قانچە خىل ئوخشاش بولمىغان ماتېرىيال ۋە ئىشلەش ئۇسۇلى قوللىنىلىدۇ، مەسىلەن، بىنانىڭ كۆركەملىكىنى ئاشۇرۇش مەقسىتىدە، ئۆگزە لەمپىسى ۋە دېرىزە يانلىرىغا تام يۈزى بىلەن ئوخشاش بولمىغان ماتېرىيال ئىشلىتىلىدۇ.

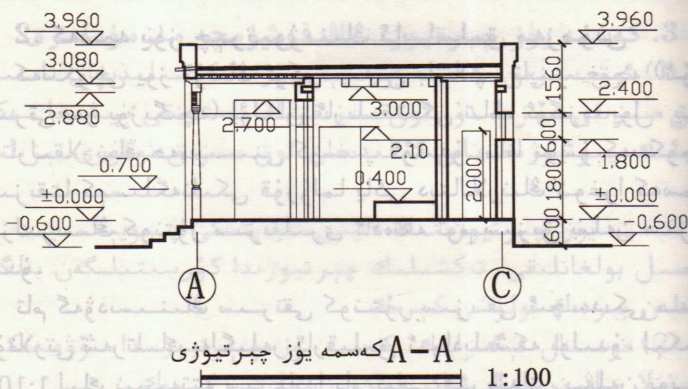
بىنانىڭ ئۈدۈل يۈز كۆرۈنۈشىنى بىر تەرەپ قىلىش مەلۇم دەرىجىدە ھۈنەر - سەنئەت تەلەپ قىلىدۇ. شۇنداقلا رەڭنىڭ تاللىنىشىمۇ ناھايىتى مۇرەككەپ بولغاچقا، چېرتىۋېتىلغان يۈزىدە ھەممەتنى ئىپادىلەپ بەرگىلى بولمايدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن قوشۇمچە ئىزاھ بېرىش ئارقىلىق بۇ مەسىلە ھەل قىلىنىدۇ.

(3) ئىشارە بەلگىسى

ئۈدۈل كۆرۈنۈش چېرتىۋېتىلغاندا، ئىشارە بەلگىسى قويۇلۇپ باشقا ئورۇندا تەپسىلىي چېرتىۋېتىلغان ئورۇنلار: پەشتاق، تام بېشى، ئىشىك لەمپىسى، گۈل نۇسخىلىرى، بالكون، بالكون ۋە پېشايۋان توساق - تۇتقىلىرى، يامغۇر سۈيى تۇرۇبىلىرى (تور)، ئۆگزىگە چىقىش شوتىلىرى، تۇرخۇن قاتارلىقلاردىن ئىبارەت. بۇلارنى ئۆلچەملىك چېرتىۋېتىلار توپلىمىدىن تاللاپ قويسىمۇ بولىدۇ.

§ 4 . كەسمە يۈز چېرتىۋىزى

كەسمە يۈز چېرتىۋىزى ئۆي - ئىمارەتنىڭ ئۈچ خىل مۇھىم چېرتىۋىزىنىڭ بىرى ھېسابلىنىدۇ. ئۇدۇل پروپىكسىيە قائىدىسى بويىچە تەھلىل قىلغاندا، كەسمە يۈز چېرتىۋىزى يان يۈز كۆرۈنۈشى ئاساسىدا بارلىققا كەلگەن چېرتىۋىزىدۇر. لېكىن ئۆي - ئىمارەتنىڭ يان يۈز چېرتىۋىزى ئۇدۇل كۆرۈنۈش چېرتىۋىزىغا تەۋە ئۆي سىرتىدىكى مەزمۇنلارنى ئىپادىلەپ بېرىدىغان چېرتىۋىز بولغانلىقى ئۈچۈن، ئۆي ئىچىنىڭ مۇرەككەپ تۈزۈلمىسىنى ئىپادىلەپ بېرەلمەيدۇ. شۇڭا، كەسكۈچى يۈز ئارقىلىق ئۆينىڭ مەلۇم قىسمىدىن كېسىپ، كەسكەندىن كېيىنكى بىر قىسمىنى يۆتكىۋېتىپ، لازىم قىلىنىدىغان قىسمىدىكى قۇرۇلما ۋە تۈزۈلمىلەرنى ئۇدۇل پروپىكسىيە ئۇسۇلى ئارقىلىق سىزىپ چىققاندا، كەسمە يۈز چېرتىۋىزى بارلىققا كېلىدۇ (8.3 - رەسىمگە قاراڭ).

8.3 - رەسىم

نىڭ ھەممىسى قۇرۇلمىنى ئىپادىلەيدۇ. بىزەك ماتېرىيالىنىڭ سىزىقلىرى بىرقەدەر ئىنچىكە سىزىقتا سىزىلىدۇ، بەزىدە سىزىلىمايدۇ.

كەسكۈچى يۈزدە كېسىلمەيدىغان لېكىن كۆرگىلى بولىدىغان جىسىملارنىڭ كونتۇر سىزىقى ئومۇمەن ئوتتۇراھال توم سىزىقتا، ئۇلارنىڭ ئىنچىكە قىسىملىرى ئىنچىكە سىزىقتا سىزىلىدۇ. ئۆگزە ۋە پۇل يېپىقلىرىنىڭ تۈزۈلمىسى بىرقانچە قەۋەتتىن تۈزۈلگەن بولىدۇ، ئۇنىڭ بېتون لىنىيە، تاختايلارنىڭ كونتۇر سىزىقى توم سىزىقتا سىزىلغاندىن باشقا، قالغان قاتلام تۈزۈلمىسى بىرقانچە ئىنچىكە سىزىق سىزىش ئارقىلىق ئىپادىلىنىپ، چۈشەندۈرۈشتە تەپسىلىي بايان قىلىنىدۇ. تامنىڭ ئاستى ئۇل بىلەن تۇتۇشىدىغان قىسمى كېسىلىشمۇ ئادەت بويىچە كەسمە يۈز چېرتىۋىزىدا ئىپادىلەنمەي، كەسكۈچى سىزىق ئارقىلىق كېسىپ تاشلىنىپ، قۇرۇلما چېرتىۋىزىدا ئىپادىلىنىدۇ. كېسىلگەندىن كېيىنكى ئۆي ئىچى ۋە سىرتىنىڭ يەر بىلەن تۇتاشقان قىسمى قېنىق توم سىزىق بىلەن سىزىلىدۇ.

3. كەسمە يۈز چېرتىۋىزىنىڭ قوشۇمچە مەزمۇنلىرى
(1) ئوق سىزىق. كەسمە يۈز چېرتىۋىزىدا كېسىلىدىغان تامنىڭ ئوق سىزىقى سىزىلىدۇ. ئوق سىزىقنىڭ ئاستىنىقى بېشىغا تەكشىلىك چېرتىۋىزىغا ماس كېلىدىغان ئوق سىزىق نومۇرى يېزىلىدۇ.

كەسمە يۈز چېرتىۋىزىنىڭ قايسى تەرەپتىكى پروېېكسىيىدىن ھاسىل بولغانلىقى، تەكشىلىك چېرتىۋىزىدا كۆرسىتىلگەن بەلگە بىلەن بىردەك بولۇشى كېرەك.

(2) نومىنالى ئېگىزلىك. كەسمە يۈز چېرتىۋىزىدا، تۆۋەندىكى ئورۇنلارنىڭ نومىنالى ئېگىزلىكى بېرىلىشى كېرەك.

① بىرىنچى قەۋەت ئۆي ئىچىنىڭ نومىنال ئېگىزلىكى، يەنى $0.000 \pm$ شەكلىدە؛ ئۆي سىرتىنىڭ نومىنال ئېگىزلىكى، -0.450 شەكلىدە يېزىلىشى كېرەك.

② ھەرقايسى قەۋەت پۇل يۈزىنىڭ بىناكارلىق نومىنال ئېگىزلىكى (بۇ يەردىكى ئېگىزلىك ئىككى خىل بولىدۇ. ئۇنىڭ بىرى، بىناكارلىق نومىنال ئېگىزلىكى، يەنە بىرى، قۇرۇلما نومىنال ئېگىزلىكى. بىناكارلىق نومىنال ئېگىزلىك پۇل يۈزى سۇۋىلىپ پۈتكەندىكى نومىنال ئېگىزلىكنى كۆرسەتسە، قۇرۇلما نومىنال ئېگىزلىك پۇل لىم تاختىسىنىڭ ئاستى قىسمىنىڭ نومىنال ئېگىزلىكىنى كۆرسىتىدۇ).

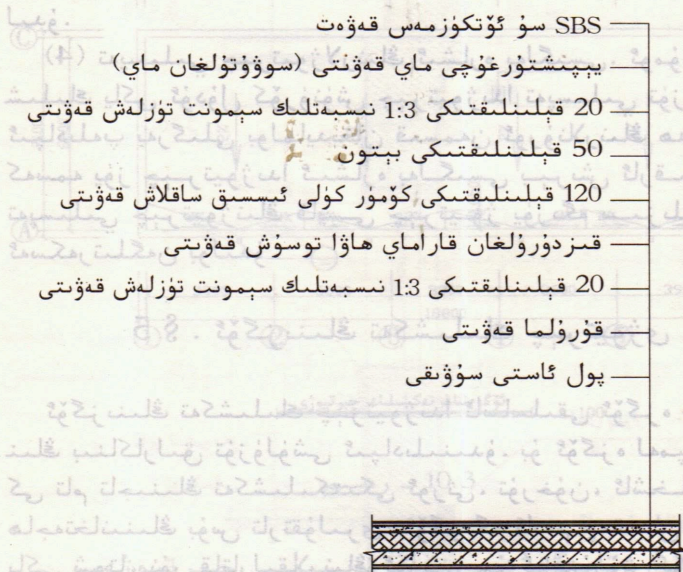
③ ئۆگزە يېپىقىنىڭ ئاستىنىڭ يۈزىنىڭ نومىنال ئېگىزلىكى، ئۆگزە لەمپىسىنىڭ نومىنال ئېگىزلىكى (بۇ ئۆگزە لەمپىسىنىڭ ئاستى، ئۈستى، تام تاجىسىنىڭ ئۈستى قىسمى قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ)، ئۆگزىنىڭ ئۈستىگە چىقىپ تۇرغان تۇرخۇن قاتارلىقلارنىڭ نومىنال ئېگىزلىكى.

④ ھەرقايسى قەۋەتتىكى پەلەمپەي تەكچىلىرىنىڭ نومىنال ئېگىزلىكى (ئەگەر پەلەمپەيخانغا قويۇلغان دېرىزىنىڭ ئېگىزلىكى باشقا ئورۇندىكى دېرىزىلەرنىڭ ئېگىزلىكى بىلەن ئوخشاش بولمىسا، ئۇلارنىڭ نومىنال ئېگىزلىكى مۇشۇ يەردە ئىپادىلىنىشى كېرەك)، ھەرقايسى قەۋەتتىكى چارچاپلارنىڭ ئاستى يۈزىنىڭ نومىنال ئېگىزلىكى.

⑤ ئاشخانا، ھاجەتخانا، بالكون، پەشتاق قاتارلىقلارنىڭ ئېگىزلىكى ئادەتتىكى ئۆيلەردىن پەسرەك بولىدىغان بولغاچقا، ئۇلارنىڭ ئېگىزلىكىمۇ ئايرىم ئىپادىلىنىدۇ.

(3) تۈزۈلمىسىنى ئىشلەش ئۇسۇلىنىڭ چۈشەندۈرۈشى. ئۆگزە، پۇل، يەر يۈزى ھەمدە تام ئىچى، تورۇس قاتارلىقلارنىڭ تۈزۈلۈش ئۇسۇلى كەسمە يۈز چېرتىۋېتىلدىكى مۇھىم مەزمۇنلار بولۇپ، ئۇلارنى ئىپادىلەش ئۇسۇلى تۆۋەندىكىدەك بولىدۇ:

① ئۆگزە، پول يېپىقى ياكى يەر يۈزىنىڭ تۈزۈلۈش ئۇسۇلىنى 9.3 - رەسىمدە كۆرسىتىلگەن ئۇسۇل بويىچە بىرمۇبىر ئاستىدىن ئۈستىگە تەرتىپ بويىچە يېزىپ چىقىش ئۇسۇلى بىرقەدەر كۆپ ئىشلىتىلىدۇ.

9.3 - رەسىم ئۆگزىنىڭ تۈزۈلۈش ئىسھابىسى

② ئەگەر چېرتىوژنىڭ ماسىشتابى 1:100 لىك نىسبەت بويىچە سىزىلغان بولسا، تۈزۈلۈش ئۇسۇلىنى يازىدىغان ئورۇن بەك كۆپ بولۇپ كېتىپ، چېرتىوژ يۈزىدە ئىپادىلەش مۇمكىن بولمىغاندا، ئايرىم ئىسىم قويۇپ يەنى ئۆگزە 1، ئۆگزە 2، پول A، پول B دېگەندەك بەلگىلەرنى قويۇپ، باشقا چېرتىوژ يۈزىدە ئىپادىلىسىمۇ بولىدۇ.

③ ئەگەر «ئۆلچەملىك چېرتىۋىژلار توپلىمى» دىن تاللاپ ئىشلىتىشكە توغرا كەلسە، سىرت تام يۈزى، ئىچ تام يۈزى، ئۆگزە پول يۈزى، يەر يۈزى، تورۇس، لىم - تۈۋرۈك قاتارلىقلارنىڭ تۈزۈلۈشىنى بىردەك بەلگە نومۇرلار بىلەن ئىپادىلەپ قويۇلسىلا بولىدۇ.

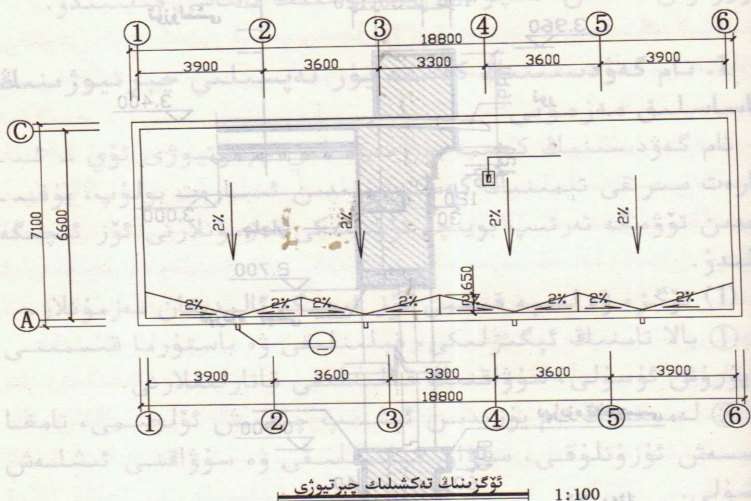
(4) تەپسىلىي چېرتىۋىژلارنىڭ ئىشارە بەلگىسى. ئومۇمەن تەكشىلىك ياكى ئۇدۇل كۆرۈنۈش چېرتىۋىژىدا تەپسىلىي تۈزۈلۈشىنى ئىپادىلەپ بەرگىلى بولمايدىغان قىسمەن ئورۇنلارنىڭ ھەممىسىگە كەسمە يۈز چېرتىۋىژىدا ئىشارە بەلگىسى بېرىش ئارقىلىق شۇ تەپسىلىي چېرتىۋىژنىڭ قايسى چېرتىۋىژ يۈزىگە سىزىلغانلىقى ئەسكەرتىلگەن بولىدۇ.

§ 5 . ئۆگزىنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىژى

ئۆگزىنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىژىدا ئاساسلىقى ئۆگزە يېپىقىنىڭ بىناكارلىق تۈزۈلۈشى ئىپادىلىنىدۇ. بۇ ئۆگزە لەمپىسى ياكى تام تاجىنىڭ تەكشىلىكتىكى ئورنى، تۇرخۇن، ئاشخانا بىلەن ھاجەتخانىنىڭ بۇس تارتقۇلىرى، ئۆگزىگە ئادەم چىقىش تۈشۈكى ياكى شوتا، نۇر قاتارلىقلارنىڭ ئورنى، سۇ ئاقتۇرۇش يۆنىلىشى قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

ئۆگزىنىڭ تۈزۈلۈشى بىرقەدەر ئاددىي بولىدىغان بولغاچقا، ئۆگزىنىڭ تەكشىلىكتىكى ئورۇنلاشتۇرۇش چېرتىۋىژىمۇ بىرقەدەر ئاددىي سىزىلىدۇ. كۆپ ھاللاردا 1:200 لىك نىسبەت بويىچە سىزىلىدۇ، ئۆگزىنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىژىدا، ئورۇن بېكىتكۈچى ئوق سىزىقلارنىڭ ھەممىسىنى سىزماي، ئىمارەتنىڭ ئىككى يېشىدىكى ئوق سىزىقى ئىپادىلەپ قويۇلسىلا بولىدۇ. بەزىدە يامغۇر سۈيىنى چۈشۈرۈش نورغا توغرا كېلىدىغان ئورۇندىكى ئوق سىزىقى ئىپادىلەش ئۇسۇلى نۆۋەتتىكىدەك بولىدۇ.

دېلەپ قويۇلىدۇ (10.3 - رەسىمگە قاراڭ).

ئۆگزىنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋى

1:100

10.3 - رەسىم

§ 6. تام گەۋدىسىنىڭ تەپسىلىي چېرتىۋى

تام گەۋدىسىنىڭ كەسمە يۈز چېرتىۋى بىناكارلىق چېرتىۋى - ئىدا مۇھىم بولغان تەپسىلىي چېرتىۋىلاردىن ھېسابلىنىدۇ. تام گەۋدىسىنىڭ كەسمە يۈز تەپسىلىي چېرتىۋى ئۆگزە لەمپىسىدىن يەر يۈزىگىچە بولغان ئارىلىقتىكى تام بىلەن پۇل يېپىقلىرىنىڭ تۈزۈلۈشىنى ئىپادىلەيدىغان مۇھىم چېرتىۋ بولۇپ، 11.3 - رە - سىمدە كۆرسىتىلگەندەك بولىدۇ. ئۇنىڭدا ئاساسلىقى ھەربىر ئو - رۇنىڭ تەپسىلىي تۈزۈلۈشى ۋە بېزىلىشىنى ئىشلەش ئۇسۇلى كۆرسىتىلگەن بولۇپ، تامچىلارنىڭ تام قويۇشى، سۇۋاقچىلارنىڭ

سۇۋاقنى ئىشلىشى، بېزەكچىلەرنىڭ بېزەكنى ئىشلىشى ھەمدە قۇرۇلۇش قىلىش خامچوتىنى ئىشلەشنىڭ ئاساسى قىلىنىدۇ.

1. تام گەۋدىسىنىڭ كەسمە يۈز تەپسىلىي چېرتىۋىزىنىڭ ئاساسلىق مەزمۇنى

تام گەۋدىسىنىڭ كەسمە يۈز تەپسىلىي چېرتىۋىزى ئۆي - ئىدارەت سىرتقى تېمىنىڭ كەسمە يۈزىدىن ئىبارەت بولۇپ، يۇقىرىدىن تۆۋەنگە تەرتىپ بويىچە تۆۋەندىكى مەزمۇنلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

(1) ئۆگزە ۋە لەمپە قىسمى ئۆز ئىچىگە ئالىدىغان مەزمۇنلار.

① بالا تامنىڭ ئېگىزلىكى، قېلىنلىقى ۋە باستۇرما قىسمىنى قوپۇرۇش ئۇسۇلى، سۇۋاقنىڭ قېلىنلىقى قاتارلىقلارنى.

② لەمپىنىڭ تام يۈزىدىن ئېشىپ چىقىش ئۆلچىمى، تامغا دەسسەش ئۇزۇنلۇقى، سۇۋاق قېلىنلىقى ۋە سۇۋاقنى ئىشلەش ئۇسۇلى.

③ ئۆگزىنىڭ تۈزۈلۈشى، ئۆگزىنىڭ سۇ ئۆتكۈزۈش قەۋىتىنىڭ قېلىنلىقى ۋە ئۇنىڭ لەمپە قىسمىدىكى تۈزۈلۈشى ھەمدە بالا تام بىلەن چېتىلىش ئۇسۇلى قاتارلىقلار.

④ ئۆگزىدىكى نونىڭ ئورنى، ئۆلچىمى، ياساش ئۇسۇلى (بەزىدە نونىڭ ياسىلىشى ئۈچۈن ئايرىم چېرتىۋىز سىزىلىدۇ.

12.3 - رەسىمگە قاراڭ)، سانى قاتارلىقلار.

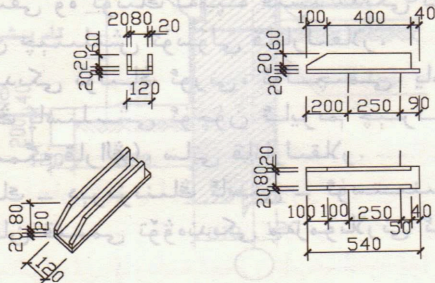
(2) ئىشىك - دېرىزىنىڭ ئاستى - ئۈستىنىڭ تۈزۈلۈشىنى كۆرسىتىدىغان قىسمى تۆۋەندىكى مەزمۇنلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

① ئىشىك - دېرىزىنىڭ ئۈستىدىكى ئىشىك - دېرىزە بېشىغا قانداق ماتېرىيال ئىشلىتىلدىغانلىقى، ئىشىك - دېرىزە بېشىنىڭ كەسمە يۈزى، ئىشىك - دېرىزىنىڭ تام ئۈستىدىكى ئورنى

قاتارلىقلار. ② دېرىزىنىڭ ئاستىنى قىسمىدا دېرىزە تەكچىسىنىڭ بار- يوقلۇقى ئۆي ئىچى ۋە سىرتىغا تام يۈزىدىن قانچىلىك ئېشىپ چىقىدىغانلىقى، قانداق ماتېرىيال ئىشلىتىلىدىغانلىقى قاتارلىقلار.

(3) ئۆگزە ۋە پول تاختىلىرىنىڭ تام بىلەن بولغان چېتىلىشى. ئۆگزە ۋە پول تاختىلىرىنىڭ تامغا قانچىلىك دەستىلىنىدىغانلىقى، پول يېپىقىنىڭ تۈزۈلۈشى، سۇۋاقنىڭ ئىچكى پەۋازى بىلەن بولغان مۇناسىۋىتى، تام ئىچكى قىسمىنىڭ سۇۋىلىش ئەھۋالى قاتارلىقلار.

(4) ئۆي ئىچى يەر يۈزى ۋە تام پېشىنىڭ تۈزۈلۈشى: ئۆي ئىچى يەر يۈزىنىڭ سېمونت سۇۋاقتا ئىشلىتىلىدىغانلىقى ياكى باشقا ماتېرىيال يەنى ياغاچ پوللۇقمۇ دېگەندەك مەزمۇنلار؛ تام پېشىگە ئىشلىتىلىدىغان ماتېرىيالنىڭ تۈرى، تامدىن سىرتقا ئېشىپ چىقىش ئۆلچىمى، يانتۇلۇقى قاتارلىقلار.

نۆنى ياساش ئىسھىمى 1:25

12.3 - رەسىم

2. تام گەۋدىسىنىڭ كەسمە يۈز تەپسىلىي چېرتىۋىژى -
نىڭ قوشۇمچە مەزمۇنلىرى

تام گەۋدىسىنىڭ كەسمە يۈز تەپسىلىي چېرتىۋىژى، 1:20 ياكى 1:10 نىسبەت بويىچە چوڭايتىلىپ سىزىلىدۇ. لېكىن سىرتقى تام بىرقەدەر ئېگىز بولغانلىقى ئۈچۈن، پۈتۈن تامنى سىزىپ چىققىلى بولمايدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، كەسكۈچى سىزىق ئارقىلىق تامنىڭ خوشاش قىسىملىرىنى كېسىپ تاشلىۋېتىپ، دېرىزىنىڭ ئاساسى - ئۈستى قىسمى، ئۆگزە بىلەن تامنىڭ تۇتاشقان قىسمى، پۇل بىلەن تامنىڭ تۇتاشقان قىسمى ۋە تام بىلەن يەرنىڭ تۇتاشقان قىسمى چوڭايتىپ سىزىلىپ، ئوق سىزىق ۋە ئوق سىزىق بەلگىسى بىلەن قويۇلىدۇ.

تام گەۋدىسىنىڭ كەسمە يۈز تەپسىلىي چېرتىۋىژىدا، ئېگىزلىك ئىشلىتىدىكى ئۆلچەملەر بېرىلمەي، مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ مېنىال ئېگىزلىكى يەنى دېرىزىنىڭ ئاستى - ئۈستى قىسمىنىڭ ئېگىزلىكى، ئۆگزە لەمپىسىنىڭ ئېگىزلىكى، پۇل ۋە ئۆي ئىچى - سىرتىنىڭ ئېگىزلىكى بېرىلىدۇ، ئۇنىڭدىن باشقا يەنە مېمپە، تام، پۇل ۋە دېرىزە تەكچىسىنىڭ قېلىنلىقى، سۇۋاقنىڭ ماتېرىيالى ۋە قېلىنلىقى بېرىلىدۇ.

§ 7. پەلەمپەينىڭ تەپسىلىي چېرتىۋىژى

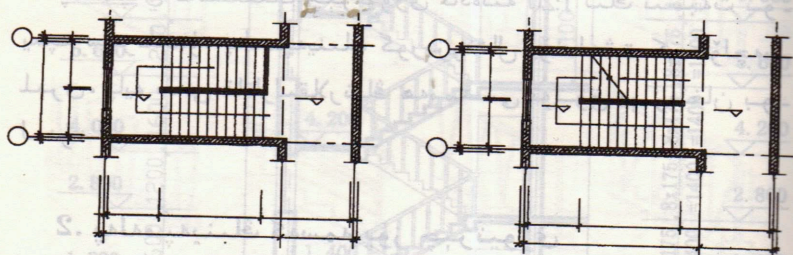
پەلەمپەي ئىشلىتىلگەن ماتېرىيالنىڭ خوشاشماسلىقىغا قاراپ، ياغاچ پەلەمپەي، پولات پەلەمپەي ۋە پولات چىۋىقلىق بېتون پەلەمپەيدىن ئىبارەت ئۈچ خىلغا بۆلۈنىدۇ. بۇنىڭ ئىچىدە پولات چىۋىقلىق پەلەمپەي ئەڭ كۆپ ئىشلىتىلىدۇ. ياغاچ پەلەمپەي ئىككى - ئۈچ قەۋەتلىك داچىلاردا بىرقەدەر كۆپ ئىشلىتىلىدۇ.

پولات پەلەمپەي زاۋۇتلارنىڭ ئارا قەۋەتلىرىگە چىقىشتا ئىشلىتىدۇ. لىدىغان قوشۇمچە پەلەمپەي ئورنىدا ئىشلىتىلىدۇ. پەلەمپەينىڭ تۈزۈلۈشى بىرقەدەر مۇرەككەپ بولغاچقا، ئىبارەتنىڭ تەكشىلىك ۋە كەسمە يۈز چېرتىۋېتىلىرىدا ئۇنىڭ تۈزۈلۈشىنى تولۇق ئىپادىلەپ بەرگىلى بولمايدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن پەلەمپەينىڭ تەپسىلىي چېرتىۋېتىرى ئايرىم سىزىلىدۇ. پەلەمپەي چېرتىۋېتىرى پەلەمپەينىڭ تەكشىلىك چېرتىۋېتىرى، كەسمە يۈز چېرتىۋېتىرى ۋە قىسمەن ئورۇنلىرىنىڭ چوڭايتىلغان تەپسىلىي چېرتىۋېتىرىدىن ئىبارەت ئۈچ قىسىمغا بۆلۈنىدۇ.

1. پەلەمپەينىڭ تەكشىلىك چېرتىۋېتىرى

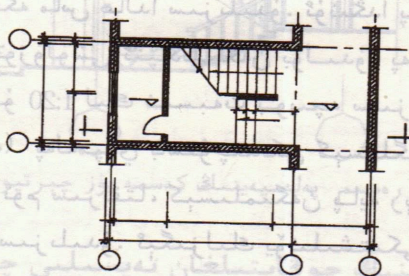
پەلەمپەينىڭ تەكشىلىكتىكى ئورۇنلاشتۇرۇلۇش چېرتىۋېتىرى پەلەمپەي ئەتراپىدىكى تام پاسىل قىلىنىپ، ھەرقايسى قەۋەت پەلەمپەي تەكشىلىك چېرتىۋېتىرنىڭ سىزىپ چىقىلىشىنى كۆرسىتىدۇ. تۇرالغۇ، ئىشخانا بىنالىرىغا ئىشلىتىلىدىغان پەلەمپەي كۆپ ھاللاردا بىر ئايالما شەكلىدە بولىدۇ. ئۇنىڭ تەكشىلىكتىكى ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى 13.3 - رەسىمدە كۆرسىتىلگەندەك بولىدۇ. پەلەمپەي تەكشىلىك چېرتىۋېتىرنىڭ گورىزونتال يۆنىلىشتىكى كېسىلىش ئورنى پەلەمپەي بىرىنچى تەكچىسىنىڭ ئاستىدىن بولىدۇ، ئۇنداق بولغاندا، بىرىنچى قەۋەتنىڭ تەكشىلىكى ۋە پەلەمپەينىڭ بىرىنچى باسقۇچى بىلەن ئىشىكتىن كىرگەندىن كېيىنكى بىر قانچە پەلەمپەي پايسىنى كۆرگىلى بولىدۇ. ئوتتۇرىدىكى قەۋەتلەرنىڭ كېسىلىش ئورنى شۇ قەۋەتنىڭ ئالدىنقى پەلەمپەي باسقۇچىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ھەمدە پەلەمپەيخاندىكى دېرىزىنى كۆرۈشنى ئويلاشقان ئاساستا ئاستىنقى قەۋەتنىڭ ئىككىنچى پەلەمپەي باسقۇچىنى كۆرگىلى بولىدىغان ئورۇندىن كېسىلىدۇ. ئەڭ ئۈستى قەۋەتنىڭ كېسىلىش ئورنى شۇ قەۋەتنىڭ دېرىزىسىدىن ئوتتۇرىسىدىن، ئاستىنقى قەۋەت پەلەمپەي باسقۇچىنى كۆر-

گىلى بولىدىغان ئورۇندا بولىدۇ. پەلەمپەي تەكشىلىكىنى ھاسىل قىلغۇچى كەسكۈچى سىزىق پەلەمپەينى گورىزونتال يۆنىلىشتە بەلۈم پەلەمپەي پايىسىدىن كەسكەن بولسىمۇ، سىزغاندا ھەرقايسى قەۋەتلەرنى بىر - بىرىگە ئۇلاپ كۆرسىتىش ئۈچۈن، 45° لۇق يانتۇ سىزىق ئارقىلىق ئىپادىلىنىپ، بىر - بىرىگە چېتىلغان ھالەتتە سىزىپ كۆرسىتىلىدۇ.

ئۈستۈنكى قەۋەتنىڭ تەكشىلىكى

تۆۋەنلىك قەۋەتلىرىنىڭ تەكشىلىكى

ئاستىنقى قەۋەتنىڭ تەكشىلىكى

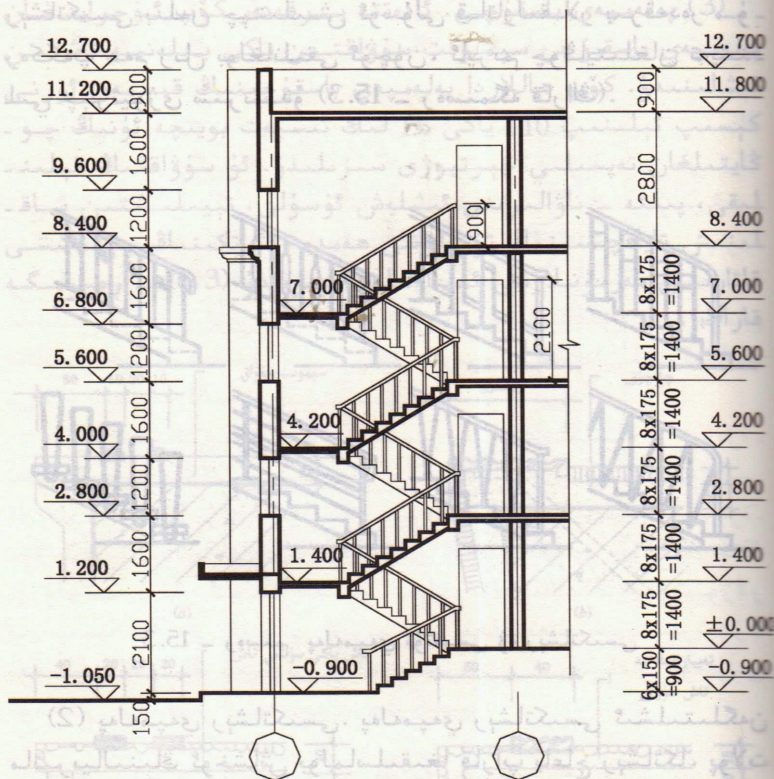
13.3 - رەسىم پەلەمپەينىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزى

پەلەمپەي باسقۇچىنىڭ ئوتتۇرىسىغا ئىنچىكە ئىستىرىلكىلەر
سىزنىڭ سىزنىڭ ئارقىلىق چىقىش ياكى چۈشۈش يۆنىلىشى ئىپادىلەندۈرۈلگەن. ئىستىرىلكىنىڭ باش قىسمىغا «چىقىش» ياكى «چۈشۈش» دېگەن خەتلەر يېزىلىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىرگە پەلەمپەي ئىككى بېشىدىكى تەكچىنىڭ ئۈستىگە نومىنال ئېگىزلىكى بېرىلىدۇ.

پەلەمپەي تەكشىلىك چېرتىۋىزى ئادەتتە 1:20 لىك نىسبەت بويىچە سىزىلىدۇ. پەلەمپەينىڭ گورىزونتال يۆنىلىشتىكى ئۆلچەملىرى، پايدىلىنىش قاتارلىقلارنىڭ ھەممىسى تولۇق يېزىلغان بولىدۇ.

2. پەلەمپەينىڭ كەسمە يۈز چېرتىۋىزى

پەلەمپەينىڭ كەسمە يۈز چېرتىۋىزى بىلەن تەكشىلىك چېرتىۋىزى بىر - بىرىگە ماس ھالدا سىزىلىدۇ. ئۇنىڭدا پەلەمپەينىڭ تەك يۆنىلىشتىكى تۈزۈلۈشى ئىپادىلەنگەن بولىدۇ، پەلەمپەي كەسمە يۈز چېرتىۋىزىمۇ 1:20 لىك نىسبەت بويىچە سىزىلىدۇ (14.3 - رەسىمگە قاراڭ). پەلەمپەي باسقۇچىدىكى كېسىلگەن پايدى ۋە تەكچىلەر قېنىق توم سىزىقتا، كېسىلمىگەن پايدى رېشاتكىلار ئىچىگە سىزىققا سىزىلىدۇ. ئېگىزلىك يۆنىلىشتىكى ئۆلچەملىرى ۋە نومىنال ئېگىزلىكلىرى كەسمە يۈز چېرتىۋىزىنىڭ ئوڭ ياكى سول تەرىپىگە يېزىلىدۇ.

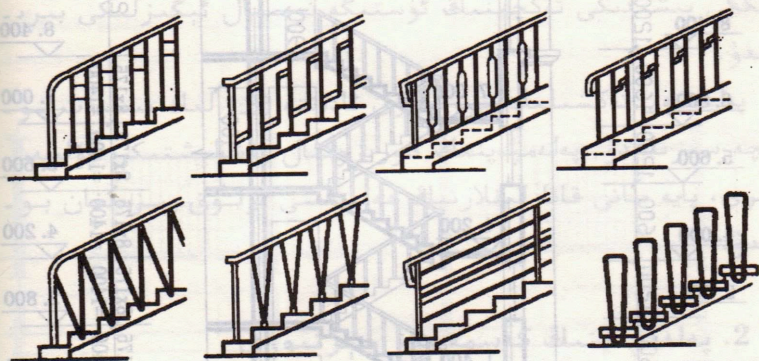

14.3 - رەسىم پەلەمپەينىڭ كەسمە يۈز چېرتىۋىزى

3. پەلەمپەينىڭ چوڭايتىلغان تەپسىلىي چېرتىۋىزى

(1) پەلەمپەي تۇتقىسى. پەلەمپەي تۇتقىسى ئىشلىتىلگەن ماتېرىيالنىڭ ئوخشاش بولماسلىقىغا قاراپ ياغاچ تۇتقا، پولات تۇرۇبا تۇتقا، دانلاشماس پولات تۇرۇبىلىق تۇتقىدىن ئىبارەت بىر قانچە خىلغا بۆلۈنىدۇ. تۇتقىنىڭ كەسمە يۈز شەكلى، ئۇنىڭ پەلەمپەي

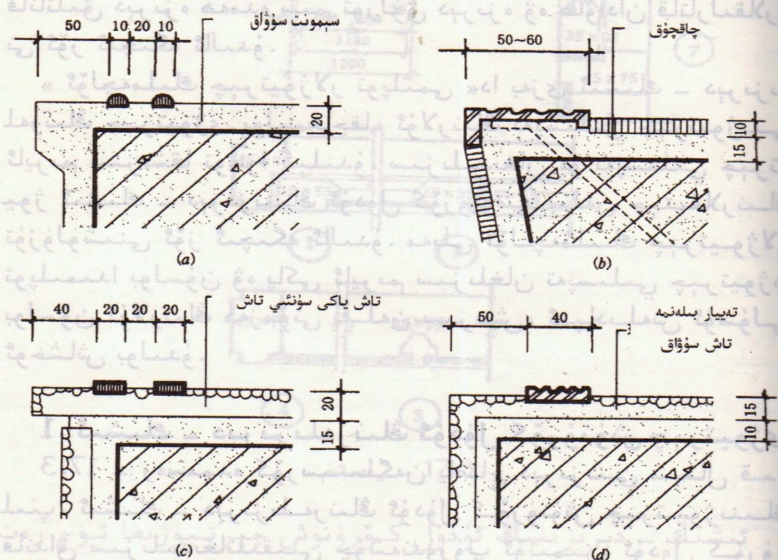
رېشاتكىسى بىلەن چېتىلىش ئۇسۇلى قاتارلىقلار بىرقەدەر مۇ-
رەككەپ ھەم زىل بولغانلىقى ئۈچۈن، ئايرىم چوڭايتىلغان تەپسىد-
لىي چېرتىۋىزى سىزىلىدۇ (15.3 - رەسىمگە قاراڭ).

15.3 - رەسىم پەلەمپەي تۇتقىسى ۋە رېشاتكىسى

(2) پەلەمپەي رېشاتكىسى. پەلەمپەي رېشاتكىسى ئىشلىتىلگەن
ماتېرىيالنىڭ ئوخشاش بولماسلىقىغا قاراپ ياغاچ رېشاتكا، پولات
تۈرۈبىلىق رېشاتكا، داتلاشماس پولات تۈرۈبىلىق رېشاتكىدىن ئى-
بارەت بىر قانچە خىلغا بۆلۈنىدۇ. رېشاتكىنىڭ ئېگىزلىكى ئادەتتە
900 mm ئەتراپىدا بولىدۇ، رېشاتكىنىڭ ئاستى بېشى پەلەمپەي
باسقۇچىغا بېكىتىلىپ، ئۈستى بېشى پەلەمپەي تۇتقىسى بىلەن
چېتىلىدۇ (15.3 - رەسىمگە قاراڭ).

(3) پەلەمپەي باسقۇچى. ئادەتتە بىرقەدەر كۆپ ئۇچرايدىغان پەلەمپەي باسقۇچى سېمونت سۇۋاقتىن ياكى بىلەنمە تاشتىن ئىشلىنىدۇ. كۆپ ھاللاردا پەلەمپەي باسقۇچىنىڭ قىسمىن ئورنى كېسىپ ئېلىنىپ 1:10 ياكى 1:5 لىك نىسبەت بويىچە ئۇنىڭ چو- ئايتىلغان تەپسىلىي چىرتىۋىزى سىزىلىدۇ. ئۇ سۇۋاقتىڭ قېلىن- لىقى، پىلتە - ناۋالىرىنى ئىشلەش ئۇسۇلى، تېيىلىشتىن ساق- لىنىش تاياقچىسىنىڭ تۈزۈلۈشى ھەمدە رېشاتكىنىڭ چېتىلىشى قاتارلىق مەزمۇنلارنى ئىپادىلەپ بېرىدۇ (16.3 - رەسىمگە قاراڭ).

16.3 - رەسىم پەلەمپەي باسقۇچى ۋە تېيىلىشتىن ساقلىنىش تەدبىرلىرى

(a) ئالماستىن (مېتال قىرىندىلىرى بىلەن قۇمنى ئارىلاشتۇرۇپ ئىشلەنگەن سېمونت لاي) ئىشلەنگەن تېيىلىشتىن ساقلىنىش تاياقچىسى؛ (b) چۆيۈندە ئىشلەنگەن تېيىلىش- تىن ساقلىنىش تاياقچىسى؛ (c) موزايىكىدا ئىشلەنگەن تېيىلىشتىن ساقلىنىش تاياقچى- سى؛ (d) رەڭلىك مېتال (مىس قاتارلىقلار) دا ئىشلەنگەن تېيىلىشتىن ساقلىنىش تاياق- چىسى

§ 8. ئىشىك - دېرىزىلەرنىڭ تەپسىلىي چېرتىۋىزى

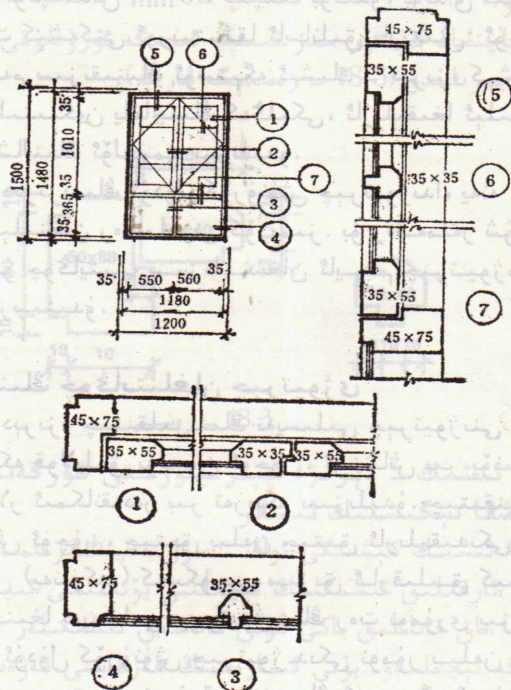
ياغاچ ئىشىك - دېرىزە بىلەن پولات ئىشىك - دېرىزىنىڭ ھەممىسىنىڭ دېگۈدەك ئۆلچەملىك چېرتىۋىزلار توپلىمى بار. ياغاچ ئىشىك ئادەتتە تارشا ئىشىك، تاختايلىق ئىشىك، يېرىم ئەينەكلىك ئىشىك، ئەينەكلىك ئىشىك، پەنجىرىلىك ئىشىك، دېرىزىلىك ئىشىك قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. ياغاچ دېرىزە تۆت قاناتلىق دېرىزە، ئۈچ قاناتلىق دېرىزە، قوش قاناتلىق دېرىزە، تاق قاناتلىق دېرىزە ھەمدە سىم تورلۇق دېرىزە ۋە ھاۋادان قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

«ئۆلچەملىك چېرتىۋىزلار توپلىمى» دا بەزى ئىشىك - دېرىزىلەرنىڭ چېرتىۋىزى بولمىغاچقا، ئۇلارنىڭ تەپسىلىي چېرتىۋىزىنى ئايرىم سىزىشقا توغرا كېلىدۇ. سىزىلىدىغان بۇ تەپسىلىي چېرتىۋىزى ئىشىك - دېرىزىنىڭ ئۇدۇل كۆرۈنۈشى بىلەن چېتىقلارنىڭ تۈزۈلۈشىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. مەيلى ئۆلچەملىك چېرتىۋىزلار توپلىمىدا بولسۇن ۋە ياكى ئايرىم سىزىلغان تەپسىلىي چېرتىۋىزىدا بولسۇن ئۇلارنىڭ مەزمۇنى بىلەن سىزىش، ئىپادىلەش ئۇسۇلى ئوخشاش بولىدۇ.

1. ئىشىك - دېرىزىلەرنىڭ ئۇدۇل كۆرۈنۈش چېرتىۋىزى

17.3 - رەسىمدە كۆرسىتىلگەن ياغاچ دېرىزىنى مىسال قىلىپ، ئىشىك - دېرىزىلەرنىڭ ئۇدۇل كۆرۈنۈش چېرتىۋىزىنىڭ قانداق سىزىلىدىغانلىقىنى چۈشەندۈرۈپ ئۆتىمىز. ئۇدۇل كۆرۈنۈشنىڭ ھەممىسىدە دېگۈدەك ئىشىك - دېرىزىنىڭ سىرتقى كۆرۈنۈشى ئاساس قىلىنىدۇ. ئادەتتە ئىشىك - دېرىزىلەرنىڭ تۆت ئەتراپىدىكى كونتۇر سىزىقلىرى توم سىزىق بىلەن، قالغانلىرى

ئوتتۇراھال توم سىزىق بىلەن، ئېچىلىش يۆنىلىشىنى ئىپادىلەيدىغان سىزىق يانتۇ سىزىق، كىچىك سىزىق بىلەن سىزىلىدۇ.

17.3 - رەسىم

ئىشك - دېرىزىنىڭ ئۈدۈل كۆرۈنۈش چېرتىۋىزغا ئۈچ رەت ئۆلچەم يېزىلىدۇ. سىرتى ياكى ئاستىدىن سانغاندا بىرىنچى رەت سىزىقنىڭ ئۈستىگە ئىشك - دېرىزىنىڭ ئومۇمىي كەڭلىك ۋە ئېگىزلىكى يەنى تامدىن قالدۇرۇلىدىغان ئورنىنىڭ ئۆلچىمى يېزىلىدۇ. مەسىلەن، 1200 x 1500mm (ئېگىزلىك x كەڭلىك)؛

ئىككىنچى رەت سىزىقىنىڭ ئۈستىگە ئىشىك - دېرىزە ئىشىك - نىڭ سىرتقى كۈنتۈر ئۆلچىمى يېزىلىدۇ، بۇ ئۆلچەم تامدىن قال - دۇرۇلىدىغان ئۆلچەمدىن 30 mm كىچىك بولىدۇ، بۇنداق قىلىش - تىكى مەقسەت كېشەكنى ئورنىتىشقا ئاسانلىق يارىتىش؛ ئۈچىن - چى رەت ئۆلچەم سىزىقىنىڭ ئۈستىگە ئىشىك - دېرىزە كېشىكى، قانىتىغا ئىشلىتىلگەن ياغاچنىڭ كەڭلىكى، ئارىلىقىغا ئېلىنغان ئەينەك ياكى شالنىڭ ئۆلچىمى يېزىلىدۇ.

ئىشىك - دېرىزىنىڭ ئۈدۈل كۆرۈنۈش چېرتىۋىزىدا، يەنە چەم - بىر ئىچىگە ئېلىنغان رەقەملەرنى كۆرىمىز. بۇ رەقەملەر شۇ ئو - رۇننىڭ يەنىمۇ چوڭايتىپ سىزىلىدىغان ئايرىم چېرتىۋىزىنىڭ بارلىقىنى كۆرسىتىدۇ.

2. چېتىقنىڭ چوڭايتىلغان چېرتىۋىزى

ئىشىك - دېرىزە چېتىقلىرىنىڭ تەپسىلىي چېرتىۋىزىنى سىز - غاندا، كۆرۈشكە قولايلىق بولسۇن ئۈچۈن، ئوخشاش بىر يۆنىلىش - تىكى چېتىقلار ئىمكانقەدەر بىر تەرەپكە سىزىلىدۇ. چېتىقنى تو - لۇق ئىپادىلەش ئۈچۈن، چېتىق بىلەن چېتىق ئارىلىقىدىكى ئەي - نەك ياكى شال (پەنەركە) كەسكۈچى سىزىق ئارقىلىق كېسىپ تاشلىنىپ، يېنىغا تەپسىلىي چېرتىۋىزىنىڭ رەت نومۇرى يېزىل - دۇ. بۇ نومۇر ئۈدۈل كۆرۈنۈش چېرتىۋىزىدىكى نومۇر بىلەن بىر - دەك بولىدۇ، بىر بەت چېرتىۋىزى قەغىزىنىڭ ئۈستىگە ئورۇنلاش - تۇرغىلى بولمىغانلىرى باشقا چېرتىۋىزى ئۈستىدە ئىپادىلىنىدۇ. بۇ خىل تەپسىلىي چېرتىۋىزى 1:5، 1:2 ياكى 1:1 لىك نىسبەت بويىچە سىزىلىدۇ.

چېتىق چېرتىۋىزىدا، ئىشىك - دېرىزە كېشىكى ۋە قانىتىنىڭ ئاستى - ئۈستى ھەمدە يان ياغاچلىرىنىڭ توغرا كەسمە يۈزلىرى توم سىزىقتا سىزىلىپ، ئىچىگە ياغاچنىڭ شەرتلىك بەلگىسى سىزىلىدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا كېسىلمىگەن قىسمىنىڭ كۈنتۈر سى -

قۇرۇلۇش قىلغۇچى ئىشك - دېرىزىنىڭ ئورنى ياكى ئىشلىتىد -
لىشىغا ئاساسەن كېشەك ئورنىنى بېكىتىدۇ. ئادەتتە ئىشك -
دېرىزە تام ئوق سىزىقى ئۈستىگە ئورنىتىلىدۇ. لېكىن، بەزىدە
تام سىرتقى يۈزى بىلەن بىر سىزىقتا قىلىپ ئورنىتىلىدىغان
ئەھۋاللارمۇ بولۇپ قالىدۇ.

9. پېشايۋان ۋە بالكوننىڭ تەپسىلىي چېرتىۋىزى

1. پېشايۋان

بىر قەۋەتلىك ئولتۇراق ئۆيلەرنىڭ ئەتراپىدا پېشايۋان بولغان -
دىن سىرت، ئوقۇتۇش بىناسى، ئىشخانا بىناسى قاتارلىق ئاممىۋى
سورۇن قۇرۇلۇشلىرىغىمۇ پېشايۋان لايىھەلىنىدۇ.

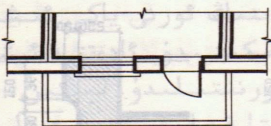
پېشايۋان كۆپ ھاللاردا تۈۋرۈكلۈك بولىدۇ. تۈۋرۈك ياغاچ ياكى
بېتون ماتېرىيالىدىن ياسىلىدۇ. تۈۋرۈك كەسمە يۈزىنىڭ تەرەپ
ئۇزۇنلۇقى 200 mm دىن چوڭ بولىدۇ.

پېشايۋان سۇپىسىنىڭ كەڭلىكى 1200 mm دىن 1800 mm
غىچە بولىدۇ. پېشايۋان سۇپىسىنىڭ ئېگىزلىكى 600 mm دىن
يۇقىرى بولغاندا پېشايۋان رېشاتكىسى ئورنىتىلىدۇ. رېشاتكىنىڭ
ئارىلىقى 250 mm (ئوق سىزىق ئارىلىقى) ئەتراپىدا، ئېگىزلىكى
900 mm دىن يۇقىرى بولىدۇ (19.3 - رەسىمگە قاراڭ).

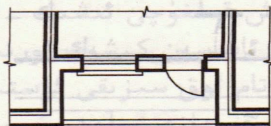
2. بالكون

بالكون ئولتۇراق ئۆي قۇرۇلۇشىدا بىر قەدەر كەڭ كۆرۈلىدىغان
بوشلۇق ھېسابلىنىدۇ. ئۇنىڭ ئائىلىۋى تۇرمۇشتا ئىشلىتىش
قىممىتى بولغاندىن باشقا ئىمارەت ئۈدۈل كۆرۈنۈشىگە نىسبەتەن
بىزەك رولىمۇ بار.

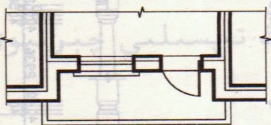
ئولتۇراق ئۆي قۇرۇلۇشىدىكى بالكون - تۇرمۇش بالكونى ۋە
مۇلازىمەت بالكونى دەپ ئىككىگە ئايرىلىدۇ. تۇرمۇش بالكونى

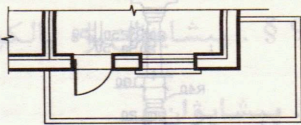
چۇغۇندەك بالكون

يېتىنقى بالكون

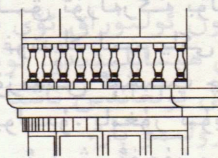
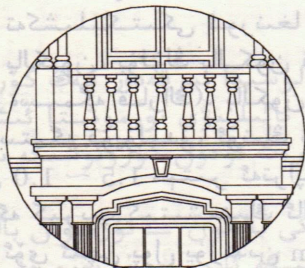
ئارا بالكون

چۇغۇندەك بالكون

20.3 - رەسىم بالكون شەكلى

بالكون رېشاتكىسى بىلەن رېشاتكا تۇنقىسىنى ياغاچتىن، بېتوندىن، پولات تۇرۇبىدىن ئىشلەشكە بولىدۇ، ئولتۇراق ئۆي قۇرۇلۇشىدا بېتوندىن ياسالغانلىرى كۆپ ئىشلىتىلىدۇ؛ داچىلارغا ياغاچ ياكى ھازىر يېڭىدىن كېڭەيتىلىۋاتقان گەژ - سېمونت ماتېرىيالى بىرقەدەر كۆپ ئىشلىتىلىدۇ؛ مېھمانخانا قاتارلىق بىرقەدەر ئالىي قۇرۇلۇشلارغا داتلاشماس پولاتتىن ئىشلەنگەن بالكون رېشاتكىلىرى بىرقەدەر كۆپ ئىشلىتىلىدۇ. مەيلى قايسى خىل بالكون بولسۇن، بالكون رېشاتكىسىنىڭ ئېگىزلىكى 900 mm ~ 1200 mm غىچە بولىدۇ (21.3 - رەسىمگە قاراڭ).

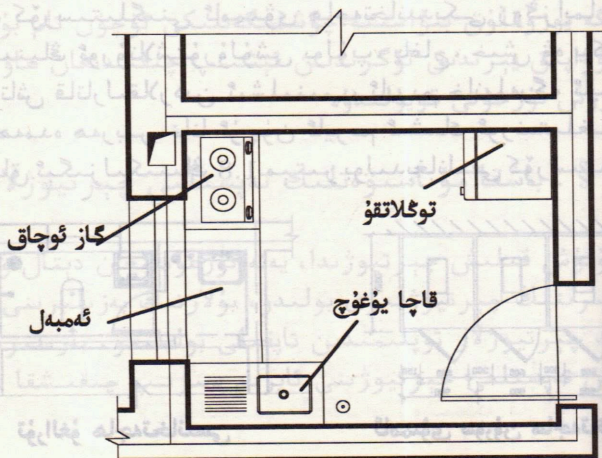

21.3 - رەسىم بالكون رېشاتكىسىدىن ئۆلگە

10 § . ئاشخانا ۋە ھاجەتخانىنىڭ تەپسىلىي چېرتىۋىزى

1. ئاشخانا

ئولتۇراق ئۆي قۇرۇلۇشىدا ئاشخانا مۇھىم خانىلەردىن ھېسابلىنىدۇ. ئاشخانىنىڭ ئاساسلىق رولى تاماق تەييارلاش بولۇپ، ئۇ ئائىلىۋى ئەمگەك سورۇنىنىڭ مەركىزىدۇر. ھازىرقى ئولتۇراق ئۆي قۇرۇلۇشلىرىدىكى ئاشخانىنىڭ كۆلىمى 4 كۋادرات مېتىردىن 6 كۋادرات مېتىرغىچە بولۇپ، ئىچىدىكى ئەسلىھەلەرنىڭ تەكشىلىكتىكى ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى 22.3 رەسىمدە كۆرسىتىلگەندەك بولىدۇ. ئاشخانا سەرەمجانلىرى ئوچاق (ھازىر گاز ئوچاق بىرقەدەر ئومۇملاشتى)، قاچا - قومۇچ ئىشكاپى، قازان - قومۇچ ۋە كۆكتات يۇيۇش قاچىسى، توغلاتقۇ قاتارلىقلاردىن ئىبارەت بولۇپ، بۇلارنىڭ ئورنى چوڭايتىلغان تەپسىلىي چېرتىۋىزىدا ئېنىق كۆرسىتىلگەن بولىدۇ. ئۇنداق بولسا -

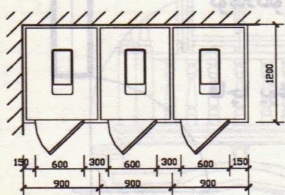
22.3 - رەسىم ئاشخانىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى

مىغاندا، توك، سۇ ۋە ئەۋرەز تۇرۇبىلىرىنىڭ ئورنىنى ئېنىق بې-
كىتكىلى بولمايدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا ئاشخانىنىڭ مەلۇم بىر بۆلۈ-
ڭىغا تۇرخۇن (بۇس تۇرخۇنى) ئورۇنلاشتۇرۇلغان بولىدۇ.

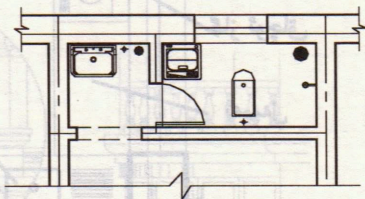
2. ھاجەتخانا

ھاجەتخانا ئۆي - ئىمارەت قۇرۇلۇشىدا كەم بولسا بولمايدىغان
ئەسلىھەلەرنىڭ بىرى، ئاممىۋى قۇرۇلۇشلاردىكى ھاجەتخانا ئەرلەر
ھاجەتخانىسى ۋە ئاياللار ھاجەتخانىسى دەپ ئايرىلىدۇ. ئولتۇراق
ئۆيلەردىكى ھاجەتخانا ئادەتتە بىر ئادەمنىڭ ئىشلىتىشى بىلەنلا
چەكلىنىدۇ. ھاجەتخانىنىڭ تۈزۈلۈشى ۋە بېزىلىشى ئادەتتىكى
ئۆيلەردىن پەرقلىق بولىدۇ. كۆپ ھاللاردا ھاجەتخانا تەپسىلىي
چېرتىۋىز ئارقىلىق ئىپادىلىنىدۇ.

ھاجەتخانىغا سەپلىنىدىغان ئۆسكۈنە ۋە سايمانلارنىڭ تەكشۈ-
لىكتىكى ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى، ماسىشتابى 1:50، 1:20 ياكى 1:10
بولغان تەپسىلىي چېرتىۋىز ئارقىلىق ئىپادىلىنىدۇ. 23.3 - رە-
سىمدە كۆرسىتىلگەن ئاممىۋى ھاجەتخانىدىكى زوڭزايما تەرەت
قاچىسىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى بولۇپ، ياغاچ، خىش ۋە ياكى بى-
لەنمە تاش قاتارلىقلاردىن ئىشلىنىپ، ئايرىم خانىلەرگە ئايرىلغان-
لىقى ھەمدە ھەر بىر خانا ئۈچۈن ئايرىم ئىشك ئورنىتىلغانلىقى
ۋە توساق ئېگىزلىكىنىڭ 1.8 مېتىر بولىدىغانلىقى كۆرسىتىلگەن.

ئاممىۋى سورۇن ھاجەتخانىسى

تۇرالغۇ ھاجەتخانىسى

23.3 - رەسىم ھاجەتخانىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى

هاجەتخانىدا زوڭزايمما تەرەت قاچىسىدىن باشقا يەنە يۇندى سۈيى قاچىسى، قول يۇيۇش قاچىسى، ئەرلەر ھاجەتخانىسىدا يەنە كىچىك تاھارەت قاچىسى قاتارلىقلار سەپلەنگەن بولىدۇ. يۇندى سۈيى قاچىسى بىلەن قول يۇيۇش قاچىسى ئىلگىرى بېتون ۋە خىشلاردىن ياسالغان. ئۇنىڭ ئىگىلىگەن ئورنى چوڭ، قوپال، ئالماشتۇرۇش قىيىن بولۇشتەك يېتەرسىزلىكى ھازىرقى زامان قول يۇيۇش قاچىسى تەرىپىدىن ئىسلاھ قىلىندى. كىچىك تەرەت قاچىسىمۇ ئىلگىرىكى ئوقۇرۇشمان شەكىلىدىن ئۆزگەرتىلىپ، تامغا ئېسىپ قويۇلىدىغان يەككە شەكىللىك كىچىك تەرەت قاچىسىغا ئالماشتۇرۇلدى.

ئادەتتە ھاجەتخانىنىڭ يەر يۈزى چاقچۇق چاپلاپ بىر تەرەپ قىلىنغاندىن باشقا، تاملىرىمۇ كەم بولغاندا 1.8 مېتىر ئېگىزلىكتە چاقچۇق چاپلاش ئارقىلىق بېزىلىدۇ.

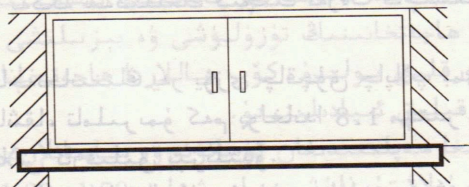
ھاجەتخانىنىڭ ھاۋا ئالماشتۇرۇشى راۋان بولۇشى، بولۇپمۇ، ئولتۇراق ئۆيلەردىكى ھاجەتخانىلارنىڭ كۆلىمى كىچىك، ئۇنىڭ ئۈستىگە يورۇقلۇق بىۋاسىتە چۈشمىگەنلىكى ئۈچۈن تام بۇلۇڭىنىڭ مۇۋاپىق يېرىدىن ئۆگزىدىن ئېشىپ چىقىدىغان ھاۋا ئالماشتۇرۇش تۇرخۇنى قويۇلىدۇ.

§ 11 . باشقا مۇناسىۋەتلىك تەپسىلىي چېرتىۋولار

قۇرۇلۇش قىلىش چېرتىۋولارىدا، يەنە نۇرغۇنلىغان دېتال ۋە ئۆي سايمانلىرىنىڭ چېرتىۋوللىرى بولىدۇ، بۇلارنىڭ بەزىلىرىنى ئۆلچەملىك چېرتىۋولار توپلىمىدىن تاپقىلى بولىسىمۇ، بەزىلىرىنىڭ ياسىلىش تەپسىلىي چېرتىۋوللىرى ئايرىم سىزىپ چىقىشقا توغرا كېلىدۇ.

1. تام ئىشكاپ ۋە ئاسما ئىشكاپ

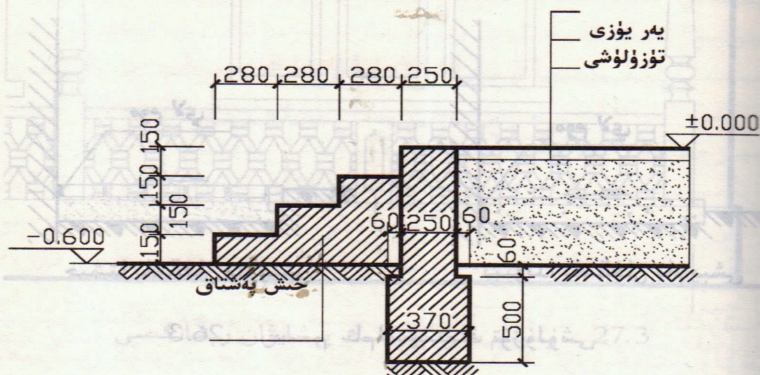
تام ئىشكاپ بىلەن ئاسما ئىشكاپنىڭ تەپسىلىي چېرتىۋېتىلىشى سىزغاندا، ئۇنىڭ ئورنى ئىمارەتنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋېتىلىشىدا ئىپادىلەندى، شۇ ئاساستا باشقا ئورۇندا چوڭايتىپ سىزىش ئارقىلىق ئۇنىڭ تەپسىلىي ياسىلىش ئۇسۇلى ئىزاھلىنىدۇ. يەنى ئىشكاپنىڭ كەڭلىك ۋە ئېگىزلىك ئۆلچىمى، ئىشلىتىلگەن ماتېرىيالنىڭ تۈرى، سۈپىتى، قېلىنلىقى، چېتىلىش ئۇسۇلى قاتارلىقلار ئايرىم ئىپادىلەندى (24.3 - رەسىمگە قاراڭ).

24.3 - رەسىم ئاسما ئىشكاپ

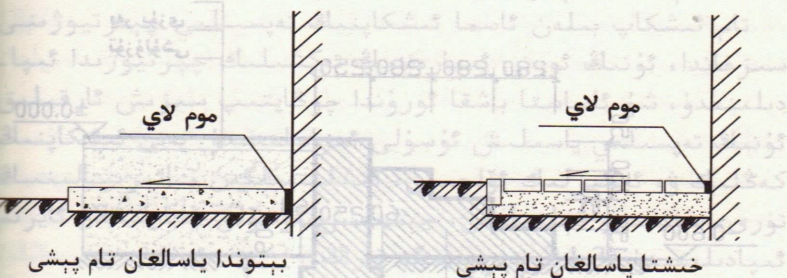
2. پەشتاق

پەشتاق ئىشلىتىلگەن ماتېرىيالنىڭ ئوخشاش بولماسلىقىغا ئاساسەن خىشتا قويۇرۇلغان پەشتاق، تاشتا قويۇرۇلغان پەشتاق، بېتوندىن ئىشلەنگەن پەشتاقتىن ئىبارەت بىر قانچە تۈرگە بۆلۈنىدۇ. ئۆي ئىچى بىلەن ئۆي سىرتىنىڭ ئېگىزلىك پەرقى كۆپ ھاللاردا 450mm دىن 900mm غىچە بولىدىغان بولغاچقا، پەشتاقنىڭ سانىمۇ 3 تىن 6 گىچە بولىدۇ، ئادەتتە ئۆي سىرتىغا ياسىلىدىغان پەشتاق باسقۇچنىڭ ئېگىزلىكى 150mm، كەڭلىكى 300mm قىلىپ لايىھەلەندى (25.3 - رەسىمگە قاراڭ).

پەشتاقنىڭ شەكلى ۋە ماتېرىيالى بىرقەدەر ئومۇملىشىپ كەت-
كەنلىكى ئۈچۈن، پەشتاقنىڭ تەپسىلىي چېرتىۋىزىنى ئۆلچەملىك
چېرتىۋىزىلار توپلىمىدىن ئاللاپ ئىشلىتىشمۇ بىرقەدەر ئومۇملاش-
قان ئۇسۇلدۇر.

تام پىشى تەپسىلىي چىرتىۋىزى ئاساسەن دېگۈدەك ئۆلچەملىك چىرتىۋىزلار توپلىمىدىن تاللاپ ئىشلىتىلىدۇ. تام پىشىنىڭ تام ئۈزىدىن ئېشىپ چىقىش كەڭلىكى ئاساسەن ئۆگزە لەمپىسىنىڭ ئېگىزلىكىگە قاراپ بېكىتىلىدۇ. ئادەتتە 800 mm دىن 1200 mm غىچە بولىدۇ. تام تۈۋىگىچە يامغۇر سۈيىنىڭ يىغىلىپ ئېلىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن، تام پىشىنىڭ يانتۇلۇقى 3% نىن 5% كىچە بولىدۇ (26.3 - رەسىمگە قاراڭ).

26.3 - رەسىم تام پېشىنىڭ تۈزۈلۈشى

4. كۈنگۈرە

كۈنگۈرە ئىلگىرى ئولتۇراق ئۆيلەرنىڭ قورۇقتاملىرىنىڭ ئۈستۈنكى قىسمىنى بېزەشتە بىرقەدەر كۆپ ئىشلىتىلىپ كېلىنىگەن بىر خىل بېزەش دېتالى ئىدى. ھازىرقى زامان بىناكارلىقىدا بۇ خىل بېزەك تۈسىنى ئالغان دېتال پەلەمپەيخانا دېرىزىسىنىڭ سىرتىغا، چوڭ زاللارنىڭ بۆلگۈچى تېمى ئورنىدا، بالكون ۋە پېشايۋانلارنىڭ توساق تۈۋرۈكلىرىنىڭ ئورنىدا ئىشلىتىلىپ كېلىنمەكتە.

ئۆلچەملىك چېرتىۋولاردا كۈنگۈرىنىڭ شەكلى ۋە نۇسخىسى ئانچە كۆپ بولمىغاچقا، ھەممە ئىمارەتكە بۇ نۇسخىلارنىڭ ماس كېلىشى ناتايىن، شۇنىڭ ئۈچۈن زۆرۈر بولغان نۇسخىلارنى ئىشلىتىشكە توغرا كەلگەندە، ئۇلارنىڭ ئايرىم تەپسىلىي چېرتىۋونى سىزىشقا توغرا كېلىدۇ (27.3 - رەسىمگە قاراڭ).

4 - باب قۇرۇلۇش قۇرۇلمىسىنى ئىشلەش چېرتىۋىزى

§ 1 . ئومۇمىي بايان

قۇرۇلۇشنىڭ قۇرۇلما چېرتىۋىزى بىر يۈرۈش ئۆي - ئىمارەت چېرتىۋىزىنىڭ مۇھىم بىر قىسمى بولۇپ، ئۆي - ئىمارەتلەرنىڭ ئېغىرلىق كۆتۈرىدىغان قۇرۇلما دېتاللىرىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى ۋە تۈزۈلۈشىنى ئىپادىلەپ بېرىدۇ. خەنزۇچىدا قىسقارتىلىپ (施结) دەپ يېزىلىدۇ. ئۇنىڭدا ئاساسلىقى قۇرۇلما لايىھەسىنى ئىشلەشتىكى زۆرۈر بولغان چۈشەندۈرۈش، ئۆي - ئىمارەتنىڭ ئۆلىنى ئىشلەش، پولات چىۋىقلىق بېتون دېتاللارنى ئىشلەش ۋە قۇراشتۇرۇش قاتارلىق مەزمۇنلار بايان قىلىنغان بولۇپ، قۇرۇلۇشنىڭ خامچوتىنى ئىشلەشتىكى مۇھىم مەنبە ھېسابلىنىدۇ. بىز ئالدىنقى بابتا بايان قىلغان مېمارچىلىق چېرتىۋىزىدا قۇرۇلۇشنىڭ ئېغىرلىق كۆتۈرىدىغان قۇرۇلما دېتاللىرىنىڭ كونكرېت ئۆلچىمى ۋە تۈزۈلۈشى ئېنىق ئىپادىلەنمەيدۇ. مەسىلەن، مېمارچىلىق چېرتىۋىزىدا، بېتوندىن ئىشلىنىدىغان لىم، تۈۋرۈك، پول تاختىسى، پەلەمپەي، بالكون قاتارلىقلارنىڭ ئېغىرلىق كۆتۈرىدىغان قۇرۇلما دېتاللىرىنىڭ كەسمە يۈزىنىڭ چوڭ - كىچىكلىكى، ئىشلىتىلگەن پولات چىۋىقلىرىنىڭ سەپلىنىش ئەھۋالى بېرىلەلمەيدۇ. بەزىدە مېمارچىلىق چېرتىۋىزىدا ئىپادىلەپ بېرىلىدىغان مەزمۇنلار بىلەن مۇناسىۋەتسىز بولسا، شۇ دېتالنىڭ كونتۇر سەزىمىمۇ تولۇق سىزىلمايدۇ. لېكىن مېمارچىلىق چېرتىۋىزىنىڭ كەسمە يۈز چېرتىۋىزى ئادەتتە ئۇلنىڭ ئۈستۈنكى قىسمى كېسە-

يېلىنىپ سىزىلىدۇ. مېمارچىلىق چېرتىۋىزى بىلەن قۇرۇلما چېرتىۋىزىنىڭ ئىپادىلەپ بېرىدىغان مەزمۇنلىرى ئوخشاش بولماستىمۇ، لېكىن بىرلا قۇرۇلۇشنىڭ ئوخشاش بولمىغان مەزمۇنىنى ئىپادىلەشنى مەقسەت قىلغان بولىدۇ، شۇنىڭ ئۈچۈن مېمارچىلىق چېرتىۋىزى بىلەن قۇرۇلما چېرتىۋىزى ئۆزئارا زىچ مۇناسىۋەتلىك بولۇپ، تەكشىلىكتىكى ئوق سىزىق ئورنى ۋە ئۆلچىمى قاتارلىق جەھەتلەردە بىر - بىرىگە پۈتۈنلەي ماسلاشقان بولىدۇ. چېرتىۋىز كۆرگەندە، مېمارچىلىق چېرتىۋىزى بىلەن قۇرۇلما چېرتىۋىزىنى بىرلەشتۈرۈپ كۆرگەندەلا، ئاندىن بىر پۈتۈن قۇرۇلۇشقا نىسبەتەن ئومۇميۈزلۈك چۈشەنچە ھاسىل قىلغىلى بولىدۇ.

قۇرۇلما چېرتىۋىزى ئادەتتە ئۆلچەم، تۈۋرۈك، ئۆي يېپىقى (پول ياكى ئۆگزە تاختىسى) قاتارلىق بىر قانچە تۈرلۈك چېرتىۋىزىلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. ھەر خىل قۇرۇلۇشنىڭ ھەرقايسى بۆلەكلىرىنىڭ چېرتىۋىز سانى ۋە ئۇنىڭ ئىگىلىگەن نىسبىتىمۇ ئوخشاش بولمايدۇ.

1. قۇرۇلما چېرتىۋىزىنىڭ تۈرلىرى

قۇرۇلما چېرتىۋىزى لايىھەلەش تەرتىپى بويىچە: قۇرۇلۇش ئۆلچىمىنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزى ۋە كەسمە يۈز تەپسىلىي چېرتىۋىزى؛ پول يېپىقىنىڭ قۇرۇلمىسىنى ئورۇنلاشتۇرۇش تەكشىلىك چېرتىۋىزى؛ ئۆگزە يېپىقىنىڭ قۇرۇلمىسىنى ئورۇنلاشتۇرۇش تەكشىلىك چېرتىۋىزى؛ لىم، تۈۋرۈك ۋە تاختىلارنىڭ تەپسىلىي چېرتىۋىزى؛ پەلەمپەي قۇرۇلمىسىنىڭ تەپسىلىي چېرتىۋىزى ھەمدە بالكون، لەمپە، چارچاپ، ئېھتىيات تۈۋرۈكى قاتارلىقلارنىڭ قۇرۇلمىسىنى ئىشلەشتە كەم بولسا بولمايدىغان تەپسىلىي چېرتىۋىزلار دىن تەركىب تاپىدۇ.

2. قۇرۇلما دېتاللىرىنىڭ شەرتلىك بەلگىسى

قۇرۇلما چېرتىۋېتىشنىڭ تەكشىلىكىنى ئورۇنلاشتۇرغاندا، چېرتىۋېتىش ئۈستىدىكى مەزمۇنلارنى ئاددىيلاشتۇرۇش، ئىزدەشكە ۋە كۆرۈشكە قولايلىق بولسۇن ئۈچۈن، «بىناكارلىقتىكى سىزمىچە-لىق ئۆلچىمى» دە، بىناكارلىقتا ئىشلىتىلىدىغان دېتاللارنىڭ ھەممىسىگە دېگۈدەك بىرلىككە كەلتۈرۈلگەن شەرتلىك بەلگىلەر بېرىلگەن (1.4 - جەدۋەلدە كۆرسىتىلدى).

1.4 - جەدۋەل بىناكارلىقتا كۆپ ئىشلىتىلىدىغان دېتاللارنىڭ بەلگىسى

No	ئۇيغۇرچە ئاتىلىشى	بەلگىسى
1	تاختا	B
2	ئۆگزە تاختىسى	WB
3	ئوقۇر تاختا	CB
4	قاتلىما شەكىللىك تاختا	ZB
5	زىچ قوۋۇرغىلىق تاختا	MB
6	پەلەمپەي تاختىسى	TB
7	ياپما تاختا	GB
8	لەمپە تاختىسى	YB
9	تام تاختىسى	QB
10	كاۋاك تاختا	KB
11	كۈچلەندۈرۈلىدىغان تاختا	YKB
12	لىم، جەگە	L
13	ئۆگزە لىمى	WL
14	چارچاپ	QL
15	ئىشىك بېشى	GL
16	كىران لىمى	DL
17	پەلەمپەي لىمى	TL
18	ھېدىر لىم	WJ
19	رام	KJ
20	تۈۋرۈك	Z
21	ئۇل	J
22	ئۇل لىمى	JL
23	پەلەمپەي	T
24	ئىشىك لەمپىسى	TP
25	بالكون	YT
26	چەڭزە (بادرا)	LT
28	ئالدىن قويۇلغان دېتال	M
28	ئېھتىيات تۈۋرۈكى	GZ

3. قۇرۇلما چېرتىۋىزنىڭ ئومۇمىي چۈشەندۈرۈشى
قۇرۇلۇشنىڭ قۇرۇلمىسىنى ئىشلەش چېرتىۋىزنىڭ بىرىنچى
بېتىدە، تۆۋەندىكى مەزمۇنلار يېزىق شەكلىدە چۈشەندۈرۈلگەن بول-
مىدۇ.

(1) ئۇلنى لايىھەلەشتە ئاساس قىلىنىدىغان ماتېرىياللار، مە-
سىلەن، يەرنى تەكشۈرۈش دوكلاتى، سۇ رايى (يەر ئاستى سۈيىنىڭ
چوڭقۇرلۇقى) ۋە ئۇل يەرنىڭ كۆتۈرۈشچانلىقى قاتارلىق ماتېرى-
ياللار؛

(2) قۇرۇلۇش قىلىنىدىغان جاينىڭ تەبىئىي شارائىتىنى
ئىزاھلايدىغان ماتېرىيال، يەنى شامال بېسىمى، قارنىڭ بېسىمى
قاتارلىقلار؛

(3) قۇرۇلۇشقا تەسىر قىلىدىغان يۈكنىڭ تاللىنىشى، يەنى پۇل
ئۈستىدىكى ھەرىكەتچان يۈك، ئۆگزىدىكى ھەرىكەتچان يۈك قاتار-
لىقلار؛

(4) قۇرۇلۇشنىڭ يەر تەۋرەشكە بولغان چىداملىق تەلىپى، يەنى
شۇ رايوننىڭ يەر تەۋرەش دەرىجىسى ۋە قۇرۇلۇشنى يەر تەۋرەشكە
چىداملىق قىلىپ لايىھەلەشتىكى تەلەپلەر؛

(5) قۇرۇلۇشقا ئىشلىتىلىدىغان ماتېرىيالغا بولغان تەلەپ، يە-
نى پولات چىۋىق ۋە بېتوننىڭ چىداملىق دەرىجىسى، خىش ۋە
سېمونت لايىنىڭ چىداملىق دەرىجىسى قاتارلىقلار؛

(6) قۇرۇلۇش قىلىش تېخنىكىسىغا بولغان تەلەپ، ئۆلچەملىك
چېرتىۋىزلارنىڭ ئىشلىتىلىشى قاتارلىق مەزمۇنلار قۇرۇلما
چېرتىۋىزنىڭ ئومۇمىي چۈشەندۈرۈشىدە بىرقەدەر ئەتراپلىق
ئىزاھلىنىدۇ.

2 § . ئۇل چېرتىۋىزى

ئۇل ئۆي - ئىمارەتنىڭ ئەڭ مۇھىم ئېغىرلىق كۆتۈرىدىغان قىسمى. قۇرۇلۇشنىڭ ئۇلىنى ئىشلەش چېرتىۋىزى قۇرۇلۇش قۇرۇلمىسىنى ئىشلەش چېرتىۋىزىدا ئاساسلىق چېرتىۋىزلاردىن بىرى ھېسابلىنىدۇ.

قۇرۇلۇشنىڭ ئۇلى بىۋاسىتە ئۇل يەرگە قويۇلىدىغان بولغاچقا، ھەربىر بىنا سېلىنىدىغان يەرنىڭ ئەھۋالىغا قاراپ قۇرۇلۇشنىڭ ئۇلى لايىھەلىنىدۇ. ئوخشاش بىر بىنانىڭ ئۈستۈنكى قىسمىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى ئوخشاش بولسىمۇ، ئۇلىنىڭ ئوخشاش بولماسلىقىدىكى سەۋەب دەل مۇشۇنىڭدىن بولغان. ئۇل چېرتىۋىزى ئۇلىنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزى، ئۇلىنىڭ كەسمە يۈز چېرتىۋىزىدىن باشقا تۈرۈبلەرنىڭ تەكشىلىك ۋە كەسمە يۈز چېرتىۋىزى قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

1. ئۇلىنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزى

(1) ئۇلىنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزىنىڭ ئاساسلىق مەزمۇنى: چۈشىنىشكە ئاسان بولسۇن ئۈچۈن ئادەتتە قۇرۇلۇشلاردا كۆپ ئىشلىتىلىدىغان ئۇل شەكلى 1.4 - رەسىمدە كۆرسىتىلگەندەك بىر نەچچە خىل بولىدۇ. مەلۇم ئولتۇراق ئۆيىنىڭ ئۇل قۇرۇلمىسىنىڭ تەكشىلىكتىكى ئورۇنلاشتۇرۇش چېرتىۋىزىنى كۆرۈپ ئۆتەيلى. بۇ رەسىمدە ئۇلىنىڭ تەكشىلىكتىكى ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى ئىپادىلەنگەن بولۇپ، بارلىق ئۇل كەسمە يۈز تەپسىلىي چېرتىۋىزىلىرىنىڭ مەنبەسىدۇر.

(2) ئۇل تەكشىلىك چېرتىۋىزىنىڭ قوشۇمچە مەزمۇنلىرى ئوق سىزىق نومۇرى: ئوق سىزىق نومۇرى مېمارچىلىق چېرتىۋىزىغا ئاساسەن بېكىتىلىدۇ.

ئۆلچەم: ئۇلىنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزىدا، ئۆيلەرنىڭ كەڭلىك

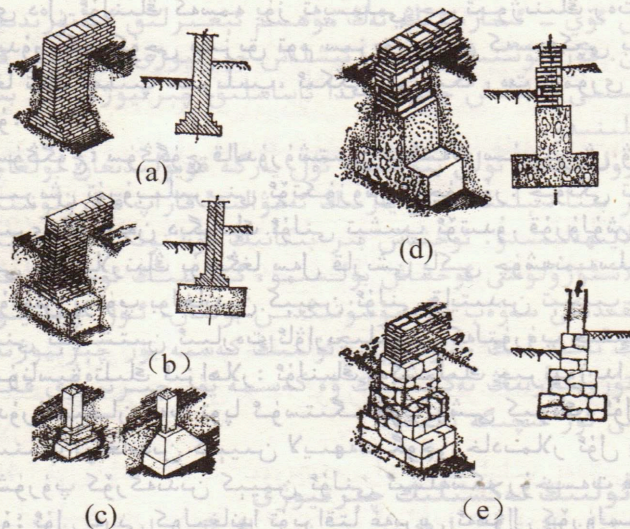
ۋە ئۆزۈنلۈك يۆنىلىشىدىكى ئۆلچەملىرىلا بېرىلىدۇ. شۇنىڭ بىلەن قۇرۇلۇشنىڭ ئومۇمىي گەڭلىكى ۋە ئۆزۈنلۈقى بېرىلىدۇ. كەسكۈچى سىزىق: ئۇنىڭ كەسكۈچى سىزىقلىرىنىڭ رەت نو- مۇرى دەل ئۇنىڭ كەسمە يۈز تەپسىلىي چېرتىۋېزىنىڭ رەت نو- مۇرىدۇر. كەسكۈچى سىزىق توم سىزىق بىلەن كەسمەكچى بولغان ئۇلغا تىك قىلىپ سىزىلىپ، ئىككى تەرىپىگە رەت نومۇرى يېزىلىدۇ.

سۈڭگۈچ: سۈڭگۈچ قالدۇرۇشتىن مەقسەت سۇ بېرىش ۋە سۇ چىقىرىش تۈرۈپلىرىنى ئۆتكۈزۈش ئۈچۈندۇر. چۈنكى تۈرۈپا يوللىرى ئاساسەن دېگۈدەك ئۇلنى تېشىپ ئۆتىدۇ. قۇرۇلۇش قىل- غۇچى خادىملارنىڭ بۇنىڭغا سەل قارىشى ياكى چۈشەنمەسلىكى، قۇرۇلۇش پۈتۈپ بولغاندىن كېيىن ئۇلنى قايتىدىن تېشىپ تۈرۈپا يولنى ئېچىشتىن ئىبارەت ئاۋارىچىلىكنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. مۇناسىۋەتلىك ئىزاھلار: ئۇنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋېزىدا «ئۇل تىندۈرۈلمىغان ئەت توپا ئۈستىگە قويۇلۇشى كېرەك. ئۇل يەر كولىنىپ بولغاندىن كېيىن لايىھەلىگۈچى خادىملار ئۇل يەرنى تەكشۈرۈپ كۆرگەندىن كېيىن ئۇلنى ئىشلەشكە رۇخسەت قىلىد- ىدۇ؛ ئۇل يەرنى كولىغاندا تۇپراقتا غەيرىي ئەھۋال كۆرۈلسە، نەق مەيداندا تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىنىدۇ» دېگەنگە ئوخشاش ئىزاھلار بېرىلىدۇ. بۇنداق ئىزاھ بېرىلمىسىمۇ ئۇل يەنىلا مۇشۇ تەرتىپ بويىچە ئىشلىنىشى كېرەك، ئىزاھاتتا يوقكەن دەپ بۇ تەرتىپنى بۇزۇشقا بولمايدۇ.

2. ئۇلنىڭ كەسمە يۈز چېرتىۋېزى

چۆنەكسىمان ئۇلنىڭ كەسمە يۈزى. بۇ ئاساسەن توم سىزىقتا سىزىلىپ، ماتېرىيالنىڭ شەرتلىك بەلگىلىرى بېرىلىدۇ، ئۇلنىڭ ئۈستۈنكى قىسمى يەنى ± 0.0000 نىڭ ئۈستۈنكى قىسمىدىكى تام كەسكۈچى سىزىق بىلەن كېسىپ تاشلىنىدۇ. ماتېرىيالى خىش بولسا 45 گىرادۇسلۇق يانتۇ سىزىق بىلەن، ماتېرىيالى تاش بول-

سا تاشنىڭ بەلگىسى بويىچە سىزىلىدۇ. 1.4 - رەسىمدە كۆرسىتىلگەندەك، پولات چىۋىقلىق بېتون ئۇل بولۇپ، پولات چىۋىقى سىزىلغان بولسا، بېتوننىڭ شەرتلىك بەلگىسى سىزىلمايدۇ.

(a) خىش ئۇل، (b) ھاك - توپا ئۇل، (c) بېتون ئۇل (مۇستەقىل بېتون ئۇل)، (d) تاش بېتون ئۇل، (e) تاش ئۇل
1.4 - رەسىم ئۇلنىڭ شەكلى

ئۇل تېمىنىڭ ئىككى يېنىغا توم سىزىق سىزىش ئارقىلىق تەكشۈلگەن يەر يۈزى ئىپادىلىنىدۇ. بۇنىڭدا ئىچكى تامنىڭ ئىككى يېنىدىكى تەكشۈلگەن يەر يۈزى سىزىقى تەڭ بولىدۇ. سىرتقى تامنىڭ ئىككى يېنىدىكى تەكشۈلگەن يەر يۈزى سىزىق قىزىق تەڭ بولۇشى ئاتايىن. كۆپىنچە ھاللاردا ئۆي ئىچى تەرەپتىكى سىزىق ئېگىز، سىرت تەرەپتىكىسى پەسرەك بولىدۇ. ئۇل تاپىنىڭ چوڭايتىلىدىغان قىسمىدىكى ھەربىر تەكچە -

سنىڭ كەڭلىك ۋە ئېگىزلىك يۆنىلىشتىكى ئۆلچەملىرى يېزىلدى. خىش ئۇل تەكچىسىنىڭ كەڭلىك ۋە ئېگىزلىك ئۆلچىمى خىشنىڭ ئۆلچىمىگە ئۇيغۇن كېلىشى ھەمدە 60mm نىڭ ھەسسىسى بويىچە بولۇشى كېرەك، تاش ئۇل تەكچىسىنىڭ كەڭلىك ۋە ئېگىزلىك ئۆلچىمى 300mm ئەتراپىدا بولۇشى كېرەك.

ئۇل كەسمە يۈزىدىكى ئوق سىزىق تامنىڭ ئوق سىزىقى بىلەن بىردەك بولىدۇ. شۇنداقلا بۇ سىزىقنىڭ ئۇلدىن ئېشىپ چىققان قىسمىنىڭ باش قىسمىغا چەمبەر سىزىق رەت نومۇرى يېزىلىدۇ. ئەگەر بىر قانچە ئورۇندىكى تامغا ئوخشاش بىر كەسمە يۈز ئىشلىتىلسە، ئوق سىزىق چەمبىرى سىزىلىپ، ئىچىگە ئوق سىزىق رەت نومۇرى يېزىلمايدۇ، چۈنكى كەسمە يۈز چېرتىۋىزى ئوق سىزىقىغا ئاساسەن سىزىلماستىن تەكشىلىكتىكى ئورنىغا ئاساسەن سىزىلىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن كەسمە يۈز چېرتىۋىزىغا كېسىش رەت نومۇرى قويۇلىدۇ.

3. چۆنەكسىمان ئۇل چېرتىۋىزىنى كۆرۈش
ئادەتتىكى ئولتۇراق ئۆي قۇرۇلۇشلىرىدا تام ئېغىرلىق كۆتۈرگۈچى گەۋدە بولۇپ، ئۆيلەرنى مەلۇم بۆلەكلەرگە بۆلۈپ تۇرىدۇ ۋە ئۆيلەرنىڭ گەۋدىسىنى تەشكىل قىلىدۇ، تام گەۋدە قىلىنغان قۇرۇلما ئۈچۈن ئادەتتە چۆنەكسىمان ئۇل ئىشلىتىلىدۇ. بۇ خىل ئۇلغا كۆپ ھاللاردا خىش ياكى تاش ئاساسلىق ماتېرىيال قىلىنىپ، تام بىۋاسىتە چۆنەكسىمان ئۇلنىڭ ئۈستىگە قويۇلىدۇ، 2.4 - رەسىمدە مەلۇم ئولتۇراق ئۆي ئۇلنىڭ تەكشىلىكتىكى چېرتىۋىزى بىلەن كەسمە يۈز چېرتىۋىزى كۆرسىتىلدى.

ئۇلنىڭ تەكشىلىكتىكى چېرتىۋىزى قۇرۇلۇشنىڭ بىرىنچى قەۋىتىنى ئۆي ئىچى يەر يۈزىدىن مەلۇم ئېگىزلىكتە گورىزونتال يۆنىلىشتە كەسكەندىن كېيىن، تۆۋەن تەرەپتە قالغان كەسمە يۈز كۆرۈنۈشىدىن ئىبارەت. چېرتىۋىزىدا كۆرسىتىلگەن توم سىزىق تام

تېگىنىڭ سىزىقىنى كۆرسىتىدۇ. تام گەۋدىسىنىڭ يېنىدىكى
 گىنچىكە سىزىق ئۇل تېگىنىڭ سىرتقى سىزىقىنى بىلدۈرىدۇ.
 ئۇلنىڭ تەكشىلىكتىكى چېرتىۋىزىدىن تامنىڭ ئاستىدا ئۇلنىڭ
 بار - يوقلۇقىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ. ئۇلنىڭ تەكشىلىك چېرتە-
 يۈزى بىلەن بىرىنچى قەۋەتنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزى ئۆزئارا
 ماسلاشقان بولىدۇ. ئۇلارنىڭ ئوق سىزىق نومۇرى ۋە ئوق سىزىق
 ئارىلىق ئۆلچەملىرى پۈتۈنلەي دېگۈدەك بىردەك بولىدۇ. 2.4 -
 رەسىمدىن قۇرۇلۇشنىڭ گەۋدىسى بولغان تام گەۋدىسىنىڭ تېگى-
 دە پۈتۈنلەي ئۇل بارلىقىنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇ. پەلەمپەينىڭ
 يەرگە قويۇلىدىغان قىسمىنىڭ تېگىدىمۇ ئۇل بولىدۇ، لېكىن ئې-
 غىرلىق چۈشمەيدىغان تاملارغا يەنى ھاجەتخانىنىڭ تۈسمە تاملار-
 ىغا ئۇل قويۇلمايدۇ. سەۋەبى تۈسمە تاملار ناھايىتى يېنىك بول-
 غاچقا، ئۇنى پۇل كۆتۈرۈپ تۇرالايدۇ. 2.5 - رەسىمدىن ئۇلنىڭ
 ئۇلنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزىدا ئىشك - دېرىزىلەرنىڭ ئورنى
 كۆرسىتىلمىگەچكە، ئۆلچەم سىزىقلىرى نىسبەتەن ئاددىي بولىدۇ.
 شۇنىڭ ئۈچۈن قۇرۇلۇشنىڭ ھەربىر تەرىپىگە ھەرقايسى تەرەپنىڭ
 ئوق سىزىقلىرى بىلەن ئومۇمىي ئوق سىزىقنىڭ ئارىلىق ئۆلچە-
 مىدىن ئىبارەت ئىككى رەت رەقەم يېزىلىدۇ. بۇلاردىن باشقا قاز-
 ماقچى بولغان ئۇلنىڭ ئورنىنى بېكىتىپ، تانا تارتىش ئۈچۈن،
 ئوق سىزىق بىلەن ئۇل ئاستى يانلىرىنىڭ ئۆلچەملىرىمۇ يېزىل-
 ىدۇ. 2.6 - رەسىمدىن ئۇلنىڭ ئورنىنى بېكىتىپ، تانا تارتىش ئۈچۈن،
 ئۇلنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزىدىن ئۇلنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇش
 ئەھۋالىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ، لېكىن ئۇلنىڭ كۆمۈلۈش چوڭ-
 قۇرلۇقى، توغرا كەسمە يۈزىنىڭ شەكلى ۋە تەپسىلىي ئۆلچەملىرى-
 رىنى ئىپادىلىگىلى بولمايدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇلنىڭ ئايرىم بىر
 كەسمە يۈز كۆرۈنۈشى بولۇشى كېرەك، بۇنىڭ ئۈچۈن، ئالدى بىل-
 ەن ئۇلنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزىدا ھەربىر قاتار تام ئۇلنىڭ
 ئايرىم قىسىملىرىغا كېسىش بەلگىسى قويۇلۇپ، ھەر خىل شەكىل

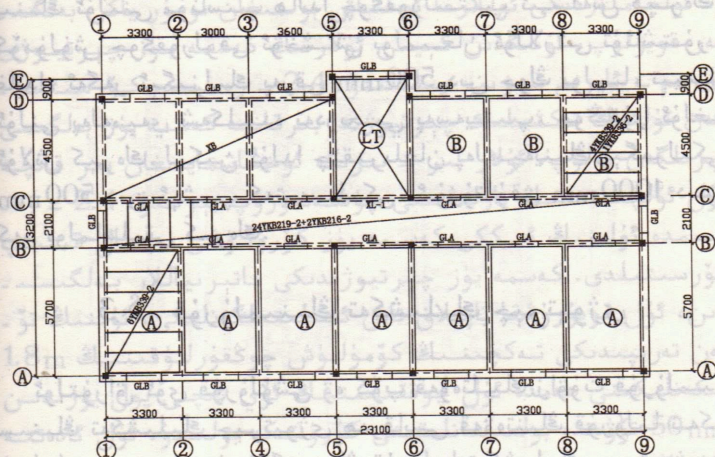
ۋە ئۆلچەملەردىكى ئۇلارغا ئوخشاش بولمىغان نومۇر ياكى بەلگە -
لەر قويۇلۇپ، ئۇنىڭدىن كېيىن ئۇلارنىڭ كەسمە يۈز چېرتىۋىزى
ئايرىم - ئايرىم سىزىپ چىقىلىدۇ. 2.4 - رەسىمدە كۆرسىتىل-
گەن ئۇلنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزىدا بىر قانچە كەسمە يۈز بەلگىسى
بېرىلگەن بولۇپ، ئۇلار بىر - بىرىگە ئوخشاشمايدىغان بىر قانچە
ئۇل ئۆلچىمىنىڭ بارلىقىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ، 2.4 - رە-
سىمدە ئۇلنىڭ ئىككى كەسمە يۈز كۆرۈنۈشى مىسال قىلىپ
كۆرسىتىلدى. كەسمە يۈز چېرتىۋىزىدىكى ماتېرىياللار بەلگىسىدە -
دىن، ئۇل قويۇرۇشقا ياپىلاق تاش ئىشلىتىلگەنلىكى، ئۇلنىڭ تۆ-
ۋەن تەرىپىدىكى تەكچىنىڭ كۆمۈلۈش چوڭقۇرلۇقىنىڭ 1.8m
ئىكەنلىكىنى ھەمدە ئۇل چوققىسىنىڭ ئۆي ئىچى پۇل يۈزىدىن
50mm تۆۋەندە بولىدىغانلىقىنى كۆرۈشكە بولىدۇ. ئۇل ئادەتتە
ئۆيىنىڭ سىرتقى يەر يۈزىگىچە كۆمۈلىدۇ. لېكىن بۇ يەردە تاش ئۇل
ئۆي سىرتى يەر يۈزىدىن ئۆتۈپ زەگۈندىگىچە كۆتۈرۈلگەن، چۈنكى
بۇنداق قىلغاندا، زەگۈندىنىڭ تۆۋەن قىسمىدىكى تامنى بىر تەرەپ
قىلىش ئىشىنى ئاددىيلاشتۇرۇشقا پايدىلىق بولىدۇ. بولمىسا، زە-
گۈندە بىلەن ئۇل ئارىلىقىدىكى نەملىككە ئۇچرايدىغان تامغا ھەم -
دە زەگۈندىنىڭ يۇقىرىسىدىكى تام ماتېرىيالىغا تېخىمۇ چىداملىق
ۋە پۇختا ماتېرىيال ئىشلىتىشكە توغرا كېلىدۇ. ھالبۇكى، بۇنداق
قىلغاندا، بىر ئاز ئاۋازچىلىك بولۇپلا قالماي، بەلكى ئۇ ئىش ئور-
نىدا ھەر خىل سورتلاردىكى تام ماتېرىيالىنى تاللاش خىزمىتىدە -
مۇقىملاشتۇرۇپ قويىدۇ. ئۇلنى بىر قىسىم تامنىڭ ئورنىغا
دەستىشنىڭمۇ بەزى يېتەرسىزلىكلىرى بار. چۈنكى تاش ئۇل -
نىڭ تېمپېراتۇرا ساقلاش ئىقتىدارى نىسبەتەن ناچار بولۇپ، ئۇل -
نى ياخشىلاش ئۈچۈن، ئۇلنى قېلىن قويۇشقا توغرا كېلىدۇ. ئۇل -
نى قېلىنلاشتۇرغاندا، تامنىڭ تۆۋەن قىسمى تام يۈزى بىلەن
تەكشى بولماي سىرتقا چىقىپ قالىدۇ.
قىسمەن يەر ئاستى ئۆيلىرى بار قۇرۇلۇشلاردا، يەر ئاستى ئۆ -

يىنىڭ ئۆلچىمى مۇناسىپ ھالدا چوڭقۇرلىتىپ ئىشلەش كېرەك. كۆمۈلۈش چوڭقۇرلۇقى ئوخشاش بولمىغان ئۇلارنى تۇتاشتۇرغاندا، ئەگەر ئېگىزلىك پەرقى 500 mm دىن چوڭ بولسا، تېيىز ئۆلچىمى پەلەمپەي شەكلىدە تەدرىجىي پەسەيتىپ، چوڭقۇر ئۇلغا ئۇلاش كېرەك. لېكىن ئۇلدا چىقىرىلغان پەلەمپەينىڭ ئېگىزلىكى 500 mm دىن ئېشىپ كەتمەسلىكى، ئۇزۇنلۇقى 1000 mm دىن كەم بولماسلىقى كېرەك.

3. قۇرۇلمىنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزى

ئولتۇراق ئۆي قۇرۇلۇشى ۋە كۆپ قەۋەتلىك زاۋۇت قۇرۇلمىسىنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزى ھەرقايسى قەۋەتنىڭ قۇرۇلما تەكشىلىك چېرتىۋىزى ۋە ئۆگزىنىڭ قۇرۇلما تەكشىلىك چېرتىۋىزىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. قۇرۇلما تەكشىلىك چېرتىۋىزى ئۆي - ئىمارەت گەۋدىسىنىڭ تۈزۈلمىسىنى ئەكس ئەتتۈرۈپ بېرىدىغان مۇھىم چېرتىۋىزىدۇر.

1. پۇل قۇرۇلمىسىنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزى
پۇل قۇرۇلمىسىنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزى لىم تاختىلىق ۋە تاختاي قۇرۇلمىلىق دەپ ئىككىگە بۆلۈنىدۇ. ئەگەر قۇرۇلۇشنىڭ پۇل تاختىسى ئۈچۈن تەييار بېتون تاختاي ئىشلىتىلسە، بۇ تاختايلارنى ئۆلچەملىك چېرتىۋىزلار توپلىمىدىكى مۇناسىۋەتلىك مەزمۇنلاردىن تاللاپ ئىشلىتىشكە بولىدۇ. بۇ چاغدا پۇلنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزىدا تاختاي ۋە قىسمەن لىملارنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى سىزىلىدۇ. قىسمەن نەق مەيداندا قويۇلىدىغان پۇل تاختىسىنىڭ پولات چىۋىقنى سەپلەش چېرتىۋىزى تولۇق سىزىپ چىقىلىدۇ. تۆۋەندە 3.4 - رەسىمدە كۆرسىتىلگەن مەلۇم ياتاق بىنا - سىنىڭ پۇل قۇرۇلمىسىنى چۈشەندۈرۈپ ئۆتىمىز.

3.4 - رەسىم پۇل قۇرۇلمىسىنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزى

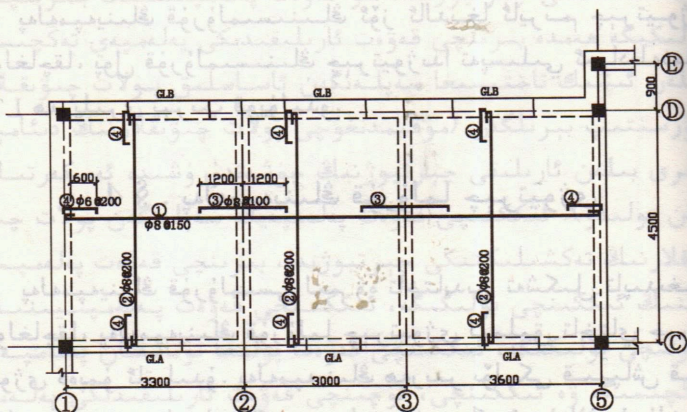
بۇ بىناننىڭ پۇل قۇرۇلمىسى تەييار بېتون تاختاي بىلەن قىسىمەن نەق مەيداندا قويۇلغان بېتون تاختايدىن تەركىب تاپقان. ھا-جەتخانا ۋە سۇخانا قاتارلىق دائىم سۇ يىغىلىپ تۇرىدىغان ئۆيلەر-دىكى يىغىلغان سۇ تاختاي ئارىسىدىكى يوقۇقتىن ئۆتۈپ كەت-مەسلىكى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا نەق مەيداندا قويۇلىدىغان بېتون پۇل تاختىسى ئىشلىتىلىدۇ. بۇنىڭدىن باشقا ھا-جەتخانىلاردىكى تاھارەت قاچىسىنى ئورۇنلاشتۇرۇشتا، پۇل تاختىسىدىن تۆشۈك ئېچىشتا نەق مەيداندا قويۇلىدىغان بىرقەدەر قولايلىق تەييار بېتون تاختاي-دىن تۆشۈك ئېچىش چەكلەنگەن.

پۇل قۇرۇلمىسىنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزى بىلەن مېمارچىلىق تەكشىلىك چېرتىۋىزىدىكى ئوق سىزىقلارنىڭ ئۆلچىمى ۋە رەت-نومۇرى تامامەن بىر خىل بولىدۇ. پۇل قۇرۇلمىسىنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزىدا تەييار تاختاينىڭ پۇلغا يېپىلىش يۆنىلىشى، تاختاي

سانى ۋە نومۇرى ئىپادىلەپ قويۇلىدۇ. 3.4 - رەسىمدىن، تەييار
 تاختاي يېپىلغان ئۆينىڭ چوڭ - كىچىكلىكى ئىككى خىل بو-
 لۇپ، A خىلدىكى ئۆيگە ئۇزۇنلۇقى (ئارتىمىسى) 3300mm، كەڭلىك-
 900mm لىك تەييار كاۋاك تاختايدىن ئالتىسى؛ B خىلدىكى
 ئۆيلەرگە ئۇزۇنلۇقى 3300mm، كەڭلىكى 900mm لىق تەييار
 كاۋاك تاختايدىن تۆتى ۋە ئۇزۇنلۇقى 3300mm، كەڭلىكى
 600mm لىك تاختايدىن بىرسى يېپىلغان، چوڭلۇقى ئوخشاش
 بولغان ئۆيلەرگە يېپىلىدىغان تاختاينىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى
 ئوخشاش بولغاچقا، ھەر بىر خىلدىكى ئۆيلەردىن بىرسىگىلا تاختا-
 تايىنىڭ يېپىلىش كۆرۈنۈشى ۋە نومۇرىنى ئىپادىلەپ يۈيۈپ، قال-
 غان ئوخشاش ئۆيلەرگە A، B بەلگىسىنى قويۇپ قويسا بولىدۇ.
 كارىدورغىمۇ ئۇزۇنلۇقى 2100mm، كەڭلىكى 900mm لىق تەييار
 كاۋاك تاختايدىن 24 پارچە، ئۇزۇنلۇقى 2100mm، كەڭلىكى
 600mm لىق تەييار كاۋاك تاختايدىن ئىككى پارچە يېپىلغان. بىر
 - بىرىگە ئوخشاشمىغان تاختاينى ئىشلىتىشتىن مەقسەت، مۇم-
 كىنقەدەر تاختاينىڭ ئومۇمىي يېپىلىش كەڭلىكىنىڭ تەلپىگە
 ماسلاشتۇرۇشتىن ئىبارەت. مەسىلەن، B خىلدىكى ئۆينىڭ تامىدىن
 تامغا بولغان ساپ ئارىلىقى $4260\text{mm} = 4500 - 240$ بولۇپ، كەڭلىكى
 900mm لىق تاختايدىن تۆتى، كەڭلىكى 600mm لىق تاختايدىن
 بىرى ئىشلىتىلسە، تاختاينىڭ ئومۇمىي يېپىلىش كەڭلىكى
 4200mm بولىدۇ، بۇ سان 4260mm غا يېقىنلىشىدۇ. قېپقالغان
 60mm لىق ياكى ئۇنىڭدىن چوڭراق يوقۇققا پولات چىۋىق
 باغلاپ، بېتون لاي قويۇۋەتسە بولىدۇ.
 پولات قۇرۇلمىسىنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزىدىكى نەق مەيداندا
 قويۇلىدىغان بېتون تاختاي قىسمى پولات چىۋىق سەپلەش چېرتى-
 يۈزىنى سىزىش ئارقىلىق ئىپادىلىنىدۇ. ھاجەتخانا بىلەن سۇخا-
 نىنىڭ تەكشىلىكتىكى شەكلى كىۋادراتقا يېقىنلىشىپ قالغاچقا،
 ئۇنىڭغا يېپىلىدىغان تاختاي ئىككى يۆنىلىشلىك بولىدۇ (ئادەتتە

پول تاختىسىنىڭ تەكشىلىكتىكى ئۇزۇنلۇقى بىلەن كەڭلىكىنىڭ نىسبىتى 2 دىن كىچىك بولسا، بۇنداق تاختىلار ئىككى يۆنىلىشلىك تاختاي، 2 گە تەڭ ياكى چوڭ بولسا، بۇنداق تاختاي تاق يۆنىلىشلىك تاختاي دەپ ئاتىلىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، ئاساسىي پولات چىۋىق ئىككى يۆنىلىش بويىچە سەپلىنىدۇ. تام تاختاينىڭ باش قىسمىنى بېسىپ تۇرغاچقا، تاختايغا يۈك تەسىر قىلغاندا، ئۇنىڭ ئوتتۇرا قىسمى تۆۋەنگە، باش قىسمى يۇقىرىغا قاراپ ئېگىلىدۇ، تاختاينىڭ باش قىسمى يۇقىرىغا قاراپ ئېگىلىگەندە، تاختاينىڭ ئۈستۈنكى يۈزىدە تارتىش كۈچى پەيدا بولىدۇ. دېمەك، بۇ خىل تارتىش كۈچىگە تاقابىل تۇرۇش ئۈچۈن، تامنىڭ چۆرىسىگە تاختاينىڭ ئۈستى قىسمىنى بويىلىتىپ پولات چىۋىق سەپلىنىدۇ.

4.4 - رەسىمدىن تام ياقىلىتىپ سەپلەنگەن پولات چىۋىقنىڭ ئۇچى 90 گىرادۇس ئېگىلىگەن بولۇپ، بۇنىڭ رولى پولات چىۋىقلارنى قېلىپ ئىچىدە تاختاينىڭ يۇقىرى قىسمىغا تىك تۇرغۇزۇشتىن ئىبارەت. ئۇدۇل پروپىكسىيە بويىچە قارىغاندا، تەكشىلىكتىكى پولات چىۋىق سەپلەش چېرتىۋىزىدىن پولات چىۋىقنىڭ ئىلمەك شەكلىنى كۆرگىلى بولمايدۇ. بىراق چېرتىۋىزدا كۆپرەك مەسىلىنى چۈشەندۈرۈش ئۈچۈن، كۆپ ھاللاردا بىرلا ۋاقىتتا پولات چىۋىق ئۇچىغا ئىلمەكمۇ سىزىپ قويۇلىدۇ. بۇ پولات چىۋىقلارنىڭ 90 گىرادۇس ئايلانغاندىن كېيىنكى كۆرۈنۈشىگە ئوخشاپ كېتىدۇ. نەق مەيداندا قويۇلىدىغان پول تاختىسىغا سەپلەنگەن پولات چىۋىقلارغا نومۇر قويۇش ھەمدە ئۇلارنىڭ دىئامېتىرى، ئۆزئارا ئارىلىقى، ئۇزۇنلۇقى، سانى ۋە باشقىلار چېرتىۋىزىدە ئىپادىلەپ قويۇلىدۇ. پولات چىۋىقنى ئىپادىلەيدىغان سان - سېمپىرلارنى مۇنداق چۈشىنىشكە بولىدۇ. $\Phi 8 @ 200$ دېگەن بۇ بەلگە، پولات چىۋىقنىڭ دىئامېتىرىنىڭ 8mm، ئۆزئارا قېلىنلىقىنىڭ 200mm ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىدۇ.

4.4 - رەسىم بېتون تاختىنىڭ پولات چۆتۈك سەپلىنىش چېرتىۋىزى

بېتوننىڭ چىداملىق دەرىجىسى، تاختىنىڭ قېلىنلىقى، پولات چۆتۈكنىڭ تۈرى ۋە مۇقىملىغۇچى پولات چۆتۈكلەرنىڭ سەپلىنىشى قاتارلىقلار چېرتىۋىز چۈشەندۈرۈشىدە ئىزاھلىنىدۇ.

ھەر بىر قەۋەت پولات تاختىسىنىڭ ئاستىدىكى ئىشىك - دېرىزە بېشىغا قويۇلىدىغان لىم ئىشىك بېشى ياكى دېرىزە بېشى دەپ ئاتا- تىلىدۇ. ئىشىك بېشى بىلەن دېرىزە بېشى، پولات تاختىسى بىلەن تەڭ ئېگىزلىكتە قويۇلىدىغان بالكون قاتارلىق بۆلەكلەرنىڭ قۇرۇلما چېرتىۋىزىمۇ ئادەتتە پولاتنىڭ قۇرۇلما چېرتىۋىزىدا ئىپادىلەنىدۇ. ئۇلارغا تەييار دېتاللار ئىشلىتىلگەن بولسا، مۇناسىپ نومۇرى يېزىپ قويۇلىدۇ، ئەگەر نەق مەيداندا قويۇلسا، ئۇنىڭ قۇرۇلما چېرتىۋىزى ئايرىم سىزىلىدۇ. 3.4-ۋە 4.4 - رەسىمدە ئىشىك بېشى ۋە دېرىزە بېشى (لاتىن ھەرپىدە GL شەكلىدە يېزىلىدۇ) قاتارلىقلارنىڭ نومۇرى يېزىلغان.

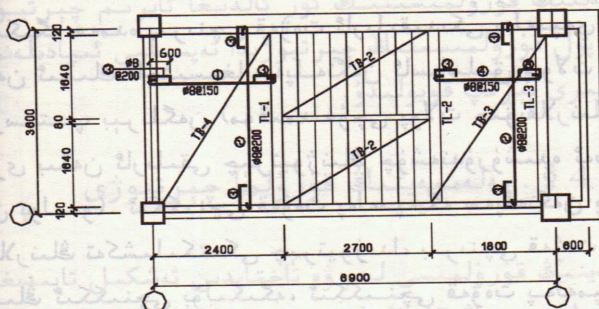
پەلەمپەينىڭ قۇرۇلمىسىنىڭ ئۆز ئالدىغا ئايرىم چېرتىۋىزى بولغاچقا، پول قۇرۇلمىسىنىڭ چېرتىۋىزىدا تەپسىلىي ئىپادىلەنمەي LT ھەرپلىرى يېزىپ قويۇلىدۇ.

§ 4 . پەلەمپەينىڭ قۇرۇلما چېرتىۋىزى

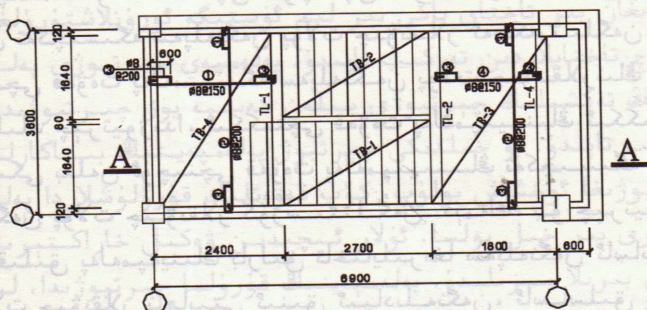
پەلەمپەينىڭ قۇرۇلمىسى لىم ۋە تاختايدىن تەشكىل تاپىدىغان بولغاچقا، پەلەمپەينىڭ قۇرۇلما چېرتىۋىزى لىملىق تاختاي چېرتىۋىزى دەپمۇ ئاتىلىدۇ. پەلەمپەينىڭ ھەر بىر بۆلىكى قىيپاش قو-يۇلىدىغان بىر تاختاي ياكى بىر لىم ئۈستىگە ئورۇنلاشتۇرۇلغان باسقۇچ تاختايلاردىن تەركىب تاپىدۇ. پەلەمپەي چېرتىۋىزى پەلەم-پەينىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزى بىلەن كەسمە يۈز چېرتىۋىزىدىن تەركىب تاپىدۇ. بۇ خىلدىكى چېرتىۋىزى پەلەمپەينىڭ بىناكارلىق چېرتىۋىزىغا ئوخشاش بولۇپ، كۆپ قەۋەتلىك قۇرۇلۇشلاردا پەلەم-پەيلىرى بىر خىل بولسا، ئۇلار ئىچىدىن ۋەكىل خاراكتېرىنى ئالغان بىرىلا سىزىلىدۇ. پەلەمپەينىڭ قۇرۇلما چېرتىۋىزىدا، لىم-لىق تاختاينىڭ ئۆلچەملىرى بىلەن پولات چىۋىقلىرىنىڭ سەپلى-نىش ئەھۋالى ئىپادىلىنىدۇ. تۆۋەندە مەلۇم بىنانىڭ نەق مەيدانىدا قويۇلىدىغان پولات چىۋىقلىق بېتون پەلەمپەينى مىسال قىلىپ، پەلەمپەي چېرتىۋىزىنىڭ ئالاھىدىلىكىنى چۈشەندۈرۈپ ئۆتىمىز.

پەلەمپەيگە سەپلەنگەن پولات چىۋىقلارنىڭ تەكشىلىكتىكى چېرتىۋىزىدا، پەلەمپەي بۆلىكى ۋە پەلەمپەي تەكچىسىگە سەپلەنگەن ئاساسلىق پولات چىۋىقلارنىمۇ ئىپادىلەپ بەرگىلى بولىدۇ. 5.4 - رەسىمدە كۆرسىتىلگەن بىرىنچى قەۋەت پەلەمپەي قۇرۇلمىسىنىڭ

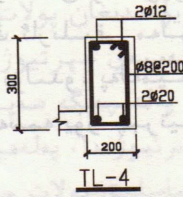
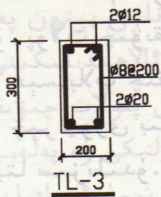
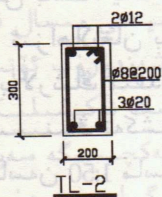
تەكشلىكتىكى چېرتىۋىزدا، شۇ قەۋەت پەلەمپىينىڭ بىرىنچى بۆلىكىگە ھەمدە بىرىنچى قەۋەت ئارىلىقىدىكى پەلەمپەي تەكچىسى بىلەن ئىشك تاختىسىغا سەپلەنگەن ئاساسلىق پولات چىۋىقلار كۆرسىتىپ بېرىلگەن (مۇقىمدىغۇچى پولات چىۋىقلارنىڭ دىئامېتىرى بىلەن ئارىلىقى چېرتىۋىزنىڭ چۈشەندۈرۈشىدە ئەسكەرتىلگەن بولىدۇ). ئىككىنچى قەۋەت پەلەمپەيگە سەپلەنگەن پولات چىۋىقلارنىڭ تەكشلىكتىكى چېرتىۋىزدا، بىرىنچى قەۋەت پەلەمپەيىنىڭ ئىككىنچى بۆلىكىگە، ئىككىنچى قەۋەت پەلەمپىينىڭ بىرىنچى بۆلىكىگە، ئىككىنچى قەۋەت پولىغا تۇتاشقان پەلەمپەي تەكچىسىگە ۋە ئىككىنچى، ئۈچىنچى قەۋەت ئارىلىقىدىكى پەلەمپەي تەكچىسىگە سەپلەنگەن پولات چىۋىقلار ئەسكەرتىلگەن. ئۈچىنچى قەۋەت پەلەمپىيىگە سەپلەنگەن پولات چىۋىقلارنىڭ تەكشلىك چېرتىۋىزدا، ئىككىنچى قەۋەت پەلەمپىينىڭ ئىككىنچى بۆلىكى بىلەن ئۈچىنچى قەۋەت پەلەمپىينىڭ تەكچىسىگە سەپلەنگەن پولات چىۋىقلار كۆرسىتىلگەن. دېمەك، بۇ چېرتىۋىزلار ئارقىلىق پەلەمپەينىڭ بارلىق تاختايلرىغا سەپلەنگەن ئاساسلىق پولات چىۋىقلار ناھايىتى ئېنىق ئىپادىلەنگەن، ئاساسلىق پولات چىۋىقلارنىڭ شەكلىنى سىزغاندا، ئۇلارنىڭ نومۇرى يېزىپ قويۇلغاندىن باشقا، يەنە ئۇلارنىڭ دىئامېتىرى، ئارىلىقى ۋە ئۇزۇن-لۇقىمۇ ئىزاھلانغان بولىدۇ. پولات چىۋىقلارنىڭ ئارىلىقى مەلۇم بولسا، ئۇلارنىڭ مىقدارىنى ھېسابلاپ چىققىلى بولىدۇ، پەلەمپەي قۇرۇلمىسىنىڭ تەكشلىك چېرتىۋىزى بىلەن كەسمە يۈز چېرتىۋىزى ئاساسەن 1:50 ماسشتابتا سىزىلىدۇ.

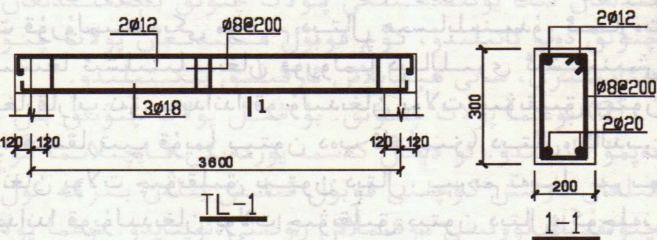
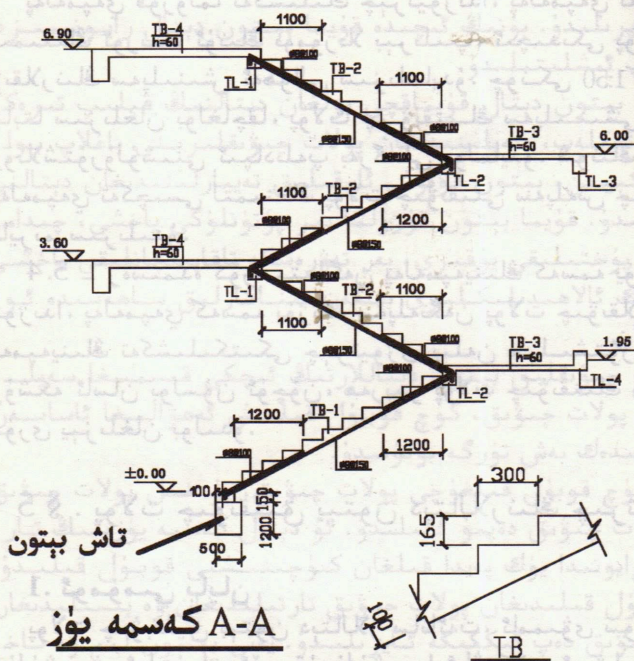

2 - قەۋەت پەلەمپەي تەكچىسىگە پولات چىۋىق سەپلەش چېرتىۋىرى

1 - قەۋەت پەلەمپەي تەكچىسىگە پولات چىۋىق سەپلەش چېرتىۋىرى

5.4 - رەسىم پەلەمپەينىڭ پولات چۆتۈك سەپلىنىش چېرىتۈزى

پەلەمپەي قۇرۇلما تەكشىلىك چېرتىۋىژىدا، پەلەمپەي تەكچىسى لىمىنىڭ ئورنىغا ئۇنىڭ نومۇرىلا بېرىلىپ، ئىچىدىكى پولات چىرىقچىلارنىڭ سەپلىنىش ئەھۋالى سىزىلمايدۇ. چۈنكى 1:50 ماسش-تابتا سىزىلغان بولغاچقا، پولات چىرىقچىنىڭ سەپلىنىشى ۋە ئورۇنلاشتۇرۇلۇشىنى ئىپادىلەپ بەرگىلى بولمايدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن پەلەمپەي تەكچىسى لىمىنىڭ پولات چىرىقچىنى سەپلەش چېرتىۋىژى ئايرىم سىزىلىدۇ.

5.4 - رەسىمدە كۆرسىتىلگەن پەلەمپەينىڭ كەسمە يۈز چېرتىۋىژىدا، پەلەمپەي كەسمە يۈزىگە سەپلەنگەن پولات چىرىقچىلارنى پەلەمپەينىڭ تەكشىلىكتىكى چېرتىۋىژى بىلەن سېلىشتۇرۇپ كۆرۈشكە ئاسان بولسۇن ئۈچۈن، ھەربىر پولات چىرىقچىنىڭ رەت-نومۇرى يېزىلغان بولىدۇ.

§ 5 . پولات چىرىقچىلىق بېتون دېتاللارنىڭ چېرتىۋىژى

1. ئومۇمىي بايان

پولات چىرىقچىلىق بېتون دېتاللار سانائەت، ئاممىۋى سورۇن قۇرۇلۇشى ۋە ئولتۇراق ئۆي قۇرۇلۇشىدا ئەڭ كۆپ ئىشلىتىلىپ كېلىنىۋاتقان قۇرۇلما دېتاللىرىدۇر. پولات چىرىقچىلىق بېتوندا ئىشلىتىلغان تۈۋرۈك، لىم، تاختاي، رام قۇرۇلمىسى قاتارلىقلار ئىمارەت قۇرۇلمىسىدىكى مۇھىم دېتال ھېسابلىنىدۇ. ئىمارەت قۇرۇلمىسىغا ئىشلىتىلىدىغان قۇرۇلما دېتاللىرى ئىشلىتىش ئۇسۇلىغا قاراپ نەق مەيداندا قويۇلىدىغان پولات چىرىقچىلىق بېتون (تۆۋەندە قىسقارتىپ قويما بېتون دەپ ئاتايمىز) دېتال، ئالدىن تەييارلانغان پولات چىرىقچىلىق بېتون دېتال، يېرىم تەييار يېرىم نەق مەيداندا قويۇلىدىغان پولات چىرىقچىلىق بېتون دېتال، كۈچلەندۈرۈلىدىغان پولات چىرىقچىلىق بېتون دېتال دەپ بىر قانچە چوڭ

تۈرگە ئايرىلىدۇ. بۇنىڭ ئىچىدە قۇيما بېتون دېتال رايونىمىزدا ئەڭ كۆپ ئىشلىتىلىدۇ.

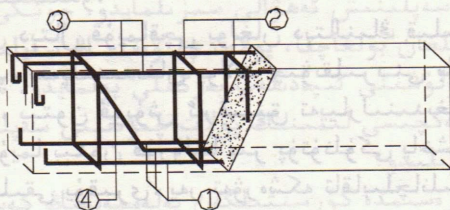
قۇيما بېتون دېتال قۇيماچى بولغان دېتالنىڭ قېلىپ تىرەك-لىرىنى تىكلەپ، سەپلىنىدىغان پولات چىۋىقلىرىنى باغلاپ بولغاندىن كېيىن، بېتون قويۇش ئارقىلىق تەييارلىنىدىغان دېتالنى كۆرسىتىدۇ. قۇيما بېتون قۇرۇلما بىر پۈتۈنلۈكى ياخشى، چىدام-لىقى ۋە پۇختىلىقى يۇقىرى، يەر تەۋرەشكە تاقابىلچانلىقى ياخشى بولۇشتەك ئالاھىدىلىكلىرى بىلەن بىناكارلىق ساھەسىدە ئومۇملاشقان.

پولات چىۋىقلىق بېتون دېتاللارنىڭ ئىچكى قىسمىغا سەپلىنىدىغان پولات چىۋىق، كۈچ قوبۇل قىلىش ئەھۋالىغا ئاساسەن تۆۋەندىكىدەك بەش تۈرگە بۆلۈنىدۇ.

(1) كۈچ قوبۇل قىلغۇچى پولات چىۋىق. بۇ خىل پولات چىۋىق غول پولات چىۋىق دەپمۇ ئاتىلىدۇ. ئۇ دېتال كەسمە يۈزىنىڭ تارتىلىش رايونىدا يۈك پەيدا قىلغان كۈچىنىشنى قوبۇل قىلىدۇ. كۈچ قوبۇل قىلىدىغان پولات چىۋىق تارتىلىدىغان ۋە بېسىلىدىغان پولات چىۋىق دەپ ئىككىگە ئايرىلىدۇ. يەنى بېتون لىم ۋە تاخ-تايلارنىڭ ئاستىنقى قىسمىغا سەپلىنىدىغان پولات چىۋىق تارتىلىدىغان پولات چىۋىق دەپ؛ بېتون تۈۋرۈكلەرنىڭ ئىچىگە سەپلىنىدىغان تىك يۆنىلىشتىكى پولات چىۋىق بېسىلىدىغان پولات چىۋىق دەپ ئاتىلىدۇ، كۈچ قوبۇل قىلىدىغان پولات چىۋىقنىڭ دىئامېتىرى، سانى ھېسابلاش ئارقىلىق بېكىتىلىدۇ.

(2) بوغما پولات چىۋىق. بۇ خىل پولات چىۋىق بەل چىۋىق دەپمۇ ئاتىلىدۇ. ئۇ دېتال كەسمە يۈزىدىكى قاچىلانما كۈچ پەيدا قىلغان تارتىش كۈچىنى قوبۇل قىلىش بىلەن بىرگە غول پولات چىۋىقنىڭ ئورنىنى مۇقىملاش رولىنى ئوينايدۇ. بوغما پولات چىۋىقنىڭ شەكلى تىك تۆت بۇلۇڭ شەكلىدە بولۇپ، ئىككى ئۇچى ئىلمەك ھالەتتە بولىدۇ (6.4 - رەسىمگە قاراڭ)، ئۇنىڭ دىئامې-

تىرى 6mm دىن يۇقىرى بولىدۇ.

① كۈچ قوبۇل قىلغۇچى پولات چىۋىق؛ ② بوغما چىۋىق؛ ③ مۇقىملىغۇچى

پولات چىۋىق؛ ④ ئەگمە پولات چىۋىق

6.4 - رەسىم پەلەمپەينىڭ پولات چىۋىق سەپلىنىش چېرتىۋىزى

(3) مۇقىملىغۇچى پولات چىۋىق. مۇقىملىغۇچى پولات چىۋىق لىمىنىڭ ئۈستۈنكى قىسمىغا سەپلىنىپ، بوغما پولات چىۋىقنىڭ ئورنىنى مۇقىملاش رولىنى ئۆتەيدۇ. ئۇنىڭ دىئامېتىرى 8mm دىن 12mm غىچە بولىدۇ.

(4) چاتما پولات چىۋىق. بۇ خىل پولات چىۋىق ئاساسلىقى بىتۇن تاختايغا سەپلىنىدۇ. بىتۇن تاختاي يەككە يۆنىلىشلىك بولسا، قىسقا يۆنىلىشكە كۈچ قوبۇل قىلىدىغان پولات چىۋىق سەپلىنىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە چاتما پولات چىۋىق سەپلىنىدۇ. ئۇنىڭ ئاساسلىق رولى كۈچ قوبۇل قىلىدىغان پولات چىۋىقنىڭ ئورنىنى مۇقىملاش بىلەن بىرگە تاختاي ئۈستىدىكى يۈكنى تەكشى تارداپىرىش ھەمدە تاختايدا بوي يۆنىلىشتە دەز چىقىشنىڭ ئالدىنى ئېلىشتىن ئىبارەت.

(5) ئېھتىيات پولات چىۋىقى. دېتالنىڭ ئېھتىياجى ياكى قۇراشتۇرۇشتىكى تەلپىگە ئاساسەن سەپلىنىدىغان پولات چىۋىقلارنىڭ ھەممىسى ئېھتىيات پولات چىۋىقى دېيىلىدۇ. ئۇنىڭ ئاساسلىق رولى بىتۇن دېتالنىڭ كۈچ قوبۇل قىلىدىغان پولات

چىۋىق سەپلەنمەيدىغان جايلاردىن دەز چىقىپ كېتىشنىڭ ئالدىنى ئېلىشتىن ئىبارەت.

پولات چىۋىق بېتون قۇرۇلما دېتاللىرىنى لايىھەلەش بەلگىلىمىسىدە، دېتاللارغا سەپلىنىدىغان پولات چىۋىقلارغا، پولات چىۋىقنىڭ دەرىجىسىگە قاراپ بەلگە قويۇش بەلگىلەنگەن بولۇپ، پولات چىۋىق قۇرۇلما چېرتىۋىزلىرىدا مۇشۇ بەلگە بويىچە ئىپادىلىنىپ، دىئامېتىرى قوشۇپ يېزىلىدۇ (2.4 - جەدۋەلگە قاراڭ).

2.4 - جەدۋەل كۆپ ئىشلىتىلىدىغان پولات چىۋىقنىڭ تۈرى ۋە شەرتلىك بەلگىسى

ئۇيغۇرچە ئاتىلىشى	بەلگىسى	خەنزۇچە ئاتىلىشى
1 - دەرىجىلىك پولات چىۋىق	ϕ	I 级钢筋
2 - دەرىجىلىك پولات چىۋىق	$\phi \phi$	II 级钢筋
3 - دەرىجىلىك پولات چىۋىق	$\phi \phi \phi$	III 级钢筋
4 - دەرىجىلىك پولات چىۋىق	$\phi \phi$	IV 级钢筋
5 - دەرىجىلىك پولات چىۋىق	$\phi \phi'$	V 级钢筋

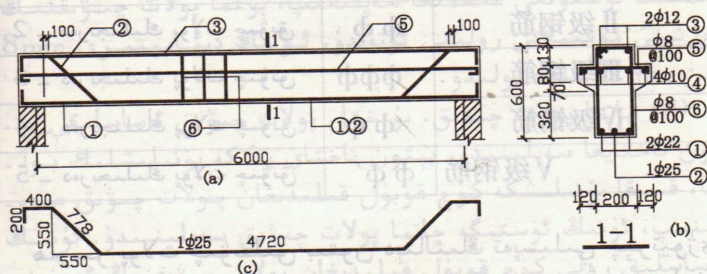
ھەر بىر پولات چىۋىقلىق بېتون دېتالنىڭ تەپسىلىي چېرتىۋىزى قېلىپ چېرتىۋىزى، كەسمە يۈز چېرتىۋىزى، پولات چىۋىق سەپلەش چېرتىۋىزى قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

2. لىم ۋە تۈۋرۈك

(1) قېلىپ چېرتىۋىزى. دېتالنىڭ ۋەكىل خاراكتېرىنى ئالغان مەلۇم بىر يۈزىنىڭ ئۇدۇل كۆرۈنۈشى ئاساسىدا سىزىلىدىغان بۇ خىل چېرتىۋىزىدا دېتالنىڭ سىرتقى ئۆلچىمى ئىپادىلىنىدۇ. ئۇ - نىڭدا يەنە پولات چىۋىقنىڭ سەپلىنىش ھالىتىمۇ سىزىلىدۇ.

قېلىپ چېرتىۋىزىدىكى دېتالنىڭ سىرتقى كونتۇر سىزىقى دەل قېلىپنىڭ ئىچكى قىسمىنىڭ ئۆلچىمى بولۇپ، دېتالنىڭ بېتون قويۇلغاندىن كېيىنكى پۈتۈپ چىقىش ھالىتىنى كۆرسىتىدۇ. بۇ - نىڭدا پولات چىۋىق توم سىزىق بىلەن دېتالنىڭ كونتۇر سىزىقى ئوتتۇراھال سىزىق بىلەن سىزىلىدۇ. لىم ۋە تۈۋرۈككە سەپلىنىدىغان بوغما پولات چىۋىقمۇ توم سىزىق بىلەن سىزىلىدۇ. بوي يۆنىلىشتىكى بوغما پولات چىۋىقنىڭ ھەممىسى سىزىلماي، ئۈچ ئال سىزىلسلا بولىدۇ. لېكىن قۇرۇلۇش قىلغاندا، يېزىلغان ئۆلچەم بويىچە سەپلىنىدۇ (7.4 - رەسىم (a) گە قاراڭ).

قېلىپ چېرتىۋىزىغا سىزىلغان پولات چىۋىقنىڭ مۇۋاپىق جايدىغا پولات چىۋىقنىڭ نومۇرى، ئۇنىڭ ئارقا قىسمىغا پولات چىۋىقنىڭ سانى، دىئامېتىرى، ئارىلىقى دېگەنلەر يېزىلغان بولىدۇ.

7.4 - رەسىم لىمفا پولات چىۋىق سەپلەش چېرتىۋىزى

(2) كەسەمە يۈز چېرتىۋىزى. لىم ۋە تۈۋرۈكلەرنىڭ توغرا كەسەمە يۈز چېرتىۋىزىنىڭ سانى دېتال كەسەمە يۈزىنىڭ شەكلى، پولات چىۋىقنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى قاتارلىق ئامىللار ئارقىلىق بېكىتىلىدۇ. دېتالنىڭ كەسەمە يۈزى بوي يۆنىلىشتە بىر خىللا بولۇپ، پولات چىۋىقنىڭ سەپلىنىشىدەمۇ چوڭ ئۆزگىرىش بولمىسا، كەسەمە دېگەندە بىر كەسەمە يۈز چېرتىۋىزى سىزىلىدۇ. كەسەمە يۈز چېرتىۋىزى

يۈزىدا دېتال كەسمە يۈزىنىڭ ئېگىزلىكى، كەڭلىكى ھەمدە سەپ-
لىنىدىن پولات چىۋىقىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى بىرقەدەر تەپسىلىي
ئىپادىلىنىدۇ. قۇرۇلۇش قىلىشقا يەنى لىم قېلىپىنىڭ ئېگىزلىك
ئىشلىتىش ئورنىنى بېكىتىشكە قولايلىق بولسۇن ئۈچۈن، نو-
سىئال ئېگىزلىك لىم توغرا كەسمە يۈز چېرتىۋىزى بىلەن قىل-
ىپ، چېرتىۋىزىنىڭ مۇۋاپىق ئورنىغا يېزىلىدۇ (7.4 - رەسىم
(b) گە قاراڭ).

3. پولات چىۋىق سەپلەش چېرتىۋىزى. دېتال ئىچكى قىسمىدى-
كى پولات چىۋىقىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى بىرقەدەر مۇرەككەپ بو-
لۇپ، قېلىپ چېرتىۋىزى بىلەن كەسمە يۈز چېرتىۋىزىدا ئۇلارنى
تولۇق ئىپادىلەپ بېرىش مۇمكىن بولمىغاندا، پولات چىۋىقىنى
ئايرىم ئىپادىلەشكە توغرا كېلىدۇ (7.4 - رەسىم (c) گە قاراڭ).
بۇنىڭدا پولات چىۋىق توم سىزىق بىلەن سىزىلىپ، ئۇنىڭ ئۈس-
تىگە پولات چىۋىق نومۇرى، سانى ياكى ئارىلىقى، پولات چىۋىق
بەلگىلىمىسى، دىئامېتىرى، پولات چىۋىقىنىڭ ھەر بىر بۆلىكىنىڭ
ئۇزۇنلۇقى، ئومۇمىي ئۇزۇنلۇقى يېزىلىدۇ.

3. قۇيما بېتون تاختاي

قۇيما بېتون تاختاينىڭ قېلىپ چېرتىۋىزى بىلەن پولات چى-
ۋىقىنىڭ سەپلىنىش ھالىتىنى قۇرۇلما تەكشىلىك چېرتىۋىزىغا
بىۋاسىتە سىزىقىمۇ بولىدۇ. لېكىن تاختاينىڭ كۆلىمى بىرقە-
دەر كىچىك بولغاندا، پولات چىۋىقىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشىنى تو-
لۇق ئىپادىلەپ بەرگىلى بولمايدىغان ئەھۋال كۆرۈلىدۇ. بۇنداق
ئەھۋالدا شۇ تاختاينى ئايرىم ئورۇنغا 1:50 لىك نىسبەت بويىچە
سىزغاندا، ئىچكى قىسمىغا سەپلەنگەن پولات چىۋىقىنى تولۇق
ئىپادىلەپ بەرگىلى بولىدۇ.

قۇيما بېتون تاختاينىڭ تەپسىلىي چېرتىۋىزىدا، پولات چىۋىق-
نىڭ بەلگىسى، رەت نومۇرى، ئارىلىقى، ئۇزۇنلۇقى قاتارلىق مەز-
مۇنلار ئىپادىلىنىدۇ (4.4 - رەسىمگە قاراڭ).

5 - باب قۇرۇلۇش ئۈسكۈنىلىرىنى ئىشلەش چېرتىۋىزى

قۇرۇلۇشنىڭ ئۈسكۈنىلىرىنى ئىشلەش ۋە قۇراشتۇرۇش چېرتىۋىزى ئومۇمەن ئۆي - ئىمارەت يورۇتۇش (توك بىلەن تەمىن - لەش)، سۇ بېرىش، يۇندى چىقىرىش، ئىسسىتىش، ھاۋا ئالماش - تۇرۇش چېرتىۋىزى قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. بۇ چېرتە - پوژلار قۇرۇلۇش قىلىش چېرتىۋىزىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى ھېسابلىنىدۇ.

1 § . ئومۇمىي بايان

ئادەتتىكى ئەھۋالدا، بىر يۈرۈش ئۆي - ئىمارەتنى قۇرۇپ چىقىش ئۈچۈن، بىناكارلىق قۇرۇلۇش ۋە قۇرۇلما چېرتىۋىزى بولغاندىن باشقا، يەنە توكچىلىق، سۇ بېرىش ۋە سۇ چىقىرىش، ئىسسىتىش ۋە ھاۋا ئالماشتۇرۇش قاتارلىق بىناكارلىق ئۈسكۈنىلىرىنى ئىشلەش چېرتىۋىزىنىڭ بولۇشى تەلەپ قىلىنىدۇ. بۇلارنىڭ ئۆز ئالدىغا ئالاھىدىلىكى ۋە ئىشلىتىلىش تەلپى بولسىمۇ، ھەم - مىسلا ئۆي - ئىمارەتنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى ھېسابلىنىدۇ. بۇ ئۈسكۈنىلەرنى ياساش ۋە قۇراشتۇرۇشتا چوقۇم بەلگىلىك چېرتىۋىزىنىڭ بولۇشى تەلەپ قىلىنىدۇ.

مەلۇم بىر قۇرۇلۇشنى قۇرۇپ چىقىش ئۈچۈن سىزىلغان ئۈسكۈنىلەرنى ئىشلەش چېرتىۋىزى بىلەن قۇرۇلۇش قىلىش چېرتىۋىزى ئوتتۇرىسىدا ناھايىتى زىچ ئورگانىك باغلىنىش بولىدۇ، مەسىلەن، ئالايلىق، قۇرۇلۇشنىڭ ئۆلىنى ئىشلىگەندە، سۇ بېرىش

ۋە سۇ چىقىرىش تۇرۇبىلىرىنى ئۆتكۈزۈش ئۈچۈن مۇناسىپ تۆ-
 گۈكلەر قالدۇرۇلىدۇ؛ تام قۇيغاندا بولسا، توك سىملىرىنى چىراغ
 ۋە باشقا ئۈسكۈنىلەرنىڭ مۇقىم جايىغا ئايرىش ئۈچۈن، تامغا
 توكەش ئېرىقچە تارتىپ توك سىم تۇرۇبىلىرى بېسىلىدۇ؛ يېپىق
 (پول ۋە ئۆگزە بېتون تاختىلىرى) نى قۇيغاندا توك سىم تۇرۇبى-
 لىرى ۋە ھاجەتخانا تۇرۇبىلىرى ئۈچۈن تۆشۈك قالدۇرۇلىدۇ. مانا
 مۇشۇنىڭغا ئوخشاش مەشغۇلاتلارنىڭ ھەممىسىنى دېگۈدەك قۇرۇ-
 لۇشنىڭ گەۋدىسى (قۇرۇلمىسى) نى ئىشلىگۈچىلەر تاماملايدۇ.
 شۇڭا، قۇرۇلۇشنىڭ گەۋدىسىنى ئىشلىگۈچى خادىملارمۇ ئۈسكۈنە
 چېرتىۋىزىدىن مەلۇم ساۋاتقا ئىگە بولۇشى كېرەك. شۇنداقلا ئۈس-
 كۈنلەرنى قۇراشتۇرغۇچى ۋە ياسىغۇچى مەخسۇس تېخنىكلارمۇ
 قۇرۇلۇشنىڭ ئۈسكۈنىلىرىنى ئىشلەش چېرتىۋىزىنى تولۇق چۈ-
 شنەلەيدىغان بولۇشى كېرەك.

§ 2. توك ئۈسكۈنىلىرىنى ئىشلەش چېرتىۋىزى

بىز ئىشلىتىۋاتقان توك مەنبەسىنىڭ ئېلېكتىر ئىستانسىسى
 ئىكەنلىكى ھەممىمىزگە ئايان. ئېلېكتىر ئىستانسىلىرىدىن تار-
 قىتىلىدىغان توك ئادەتتە ئۈچ فازىلىق توك بولۇپ، ئۇ يۇقىرى
 بېسىملىق توك سىمى بىلەن تارقىتىلىدۇ ھەمدە توك ئىشلىتىد-
 ىغان رايوندا بېسىم ئۆزگەرتكۈچ (ترانسفورماتور) ئارقىلىق تۆۋەن
 بېسىمغا ئۆزگەرتىلىپ، ئاندىن ھەرقايسى توك ئىشلەتكۈچى نۇق-
 تىلارغا تەڭشەپ بېرىلىدۇ. توك بىلەن تەمىنلەش سىستېمىسى
 ئۈچ فازا تۆت سىملىق قۇرۇلما بولۇپ، ئۇنىڭ سىم يولى ئۈچ تال
 فازا بىلەن بىر تال نۆل سىمىدىن تەركىب تاپىدۇ. فازا سىملاردىكى
 توك بېسىمى 380V، فازا سىم بىلەن نۆل سىمىنىڭ توك بېسىمى
 220V بولىدۇ، ئۈچ تال فازا سىم ABC بىلەن، نۆل سىم 0 بىلەن
 ئىپادىلىنىدۇ.

1. شەرتلىك بەلگە ۋە ئىزاھلار

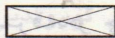

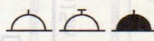

توكچىلىق يورۇتۇشتا ئىشلىتىلىدىغان توك ۋە قوزغاتقۇچى توك (ماشىنا، ئۆسكۈنىلەرنى ھەرىكەتلەندۈرىدىغان توك سىستېمىسى) دەپ ئىككى تۈرگە بۆلۈنىدۇ. يورۇتۇشتا ئىشلىتىلىدىغان توك ھەرقانداق بىر قۇرۇلۇشتا چوقۇم بولۇشقا تېگىشلىك توك ھېسابلىنىدۇ. قوزغاتقۇچى توك بولسا ئادەتتە زاۋۇتلاردا كۆپرەك ئىشلىتىلىدۇ. بۇ ئىككىسىنىڭ مەيلى قايسى بولسۇن يەنىلا توك بىلەن تەمىنلەش سىستېمىسىدىن شاخلىنىپ، ئۇلاش ئارقىلىق ئىشلىتىلىدىغان ئورۇنغا كىرگۈزۈلىدۇ.

توكچىلىق چېرتىۋىژنى كۆرگەندە، تۆۋەندىكى تەرتىپكە ئەھمىيەت بېرىش كېرەك. يەنى توك سىمىنىڭ ئۆيگە قەيەردىن كىرىدەنغانلىقىنى بىلىش، ئاندىن توك تەقسىملەش ساندۇقى (يەنى توك سائىتى بار ئورۇن)، غول سىم، تارماق سىم، چىراغ ياكى توك ئۆسكۈنىلىرى قاتارلىقلارنىڭ ئورنىنى بىلىشتىن ئىبارەت مۇشۇ تەرتىپ بويىچە كۆرۈش كېرەك. توكچىلىق چېرتىۋىژنى كۆرۈشتە زۆرۈر بولغان بىر قىسىم شەرتلىك بەلگىلەرنى 1.5 - جەدۋەلدىن كۆرۈڭ.

1.5 - جەدۋەل توك بېرىش چېرتىۋىژىدا ئۇچرايدىغان بىر قىسىم شەرتلىك بەلگىلەر

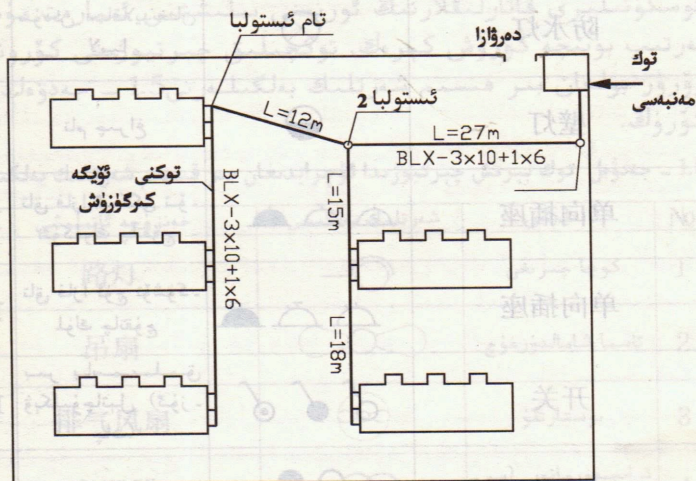
No	ئاتىلىشى	شەرتلىك بەلگىسى	خەنزۇچە ئاتىلىشى
1	كوچا چىرىغى		路灯
2	ئاسما شامال دۇرغۇچ		吊扇
3	بۇستارتقۇ		排气风扇
4	ترانسفورماتور (بىر-سىم ئۆزگەرتكۈچ)		变压器

(1.5 - جەدۋەلنىڭ داۋامى)

No	ئاتىلىشى	شەرتلىك بەلگىسى	خەنزۇچە ئاتىلىشى
5	توك تەقسىملەش ئورنى (ئۆيى)		配电所
6	توك تەقسىملەش ساندۇقى		配电箱
7	سىم ئايرىش ساندۇقى		分线盒
8	قۇياش نۇرلۇق لامپۇچكا (نىئون لامپا)		日光灯
9	ئاسما چىراغ		白只罩灯
10	سۇدىن ساقلايدىغان لامپا		防水灯
11	تام چىراغ		壁灯
12	تاق فازا ئىككى تۈ - شۈكلۈك چاتقۇچ		单向插座
13	تاق فازا ئۈچ تۈشۈك - لۈك چاتقۇچ		单向插座
14	بىر باسمىلىق ۋېكلىۋچاتېل (ئۈز - چات)		开关
15	يېپىلىق ئۈز - چات		拉线开关

2. توك لىنىيىسىنىڭ ئۆي سىرتىدىكى ئومۇمىي تەك - شىلىك چېرتىۋىزى

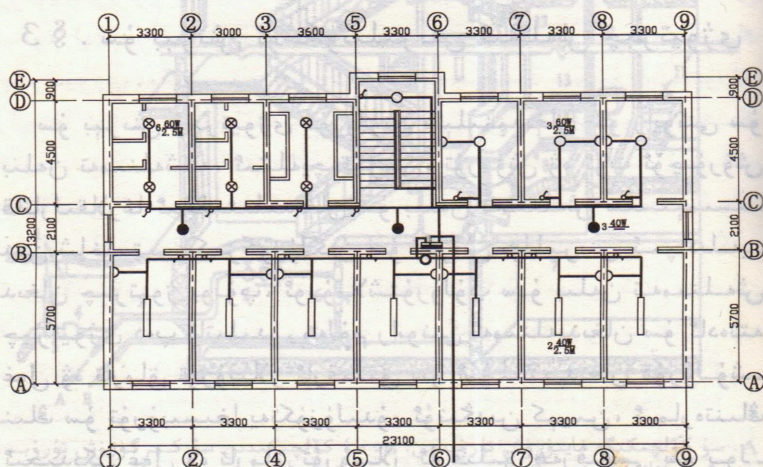
توك مەنبەسى توك بىلەن تەمىنلەيدىغان ئورۇن بېكىتىپ بەر - گەن ئورۇننى كۆرسىتىدۇ. بىرقەدەر چوڭ بولغان زاۋۇت، ئول - تۇراق رايونلىرىنىڭ ھەممىسىگە دېگۈدەك توك بېسىمىنى ئۆز - گەرتىش ئورنى (ترانسفورماتور ئىستانسىسى) لايىھەلىنىپ، يۇقىرى بېسىملىق توكنى تۆۋەن بېسىملىق توك ھالىتىگە كەلتۈر - گەندىن كېيىن، ئىشلىتىلىدىغان ئورۇنغا يەتكۈزۈلىدۇ. ئومۇمىي تەكشىلىك چېرتىۋىزىدا، لىنىيىنىڭ يۆنىلىشى، دېلگرام (ئىستول - با) ئورنى، يول چېرىغىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى ھەمدە بۇ توك لىنىيىسىنىڭ بوشلۇقتىن ياكى يەرگە كۆمۈش ئارقىلىق يەتكۈزۈ - لىدىغانلىقى، توك سىم يولىنىڭ قايسى ئورۇندىن ئىمارەتكە كىر - گۈزۈلىدىغانلىقى ئىپادىلىنىدۇ (1.5 - رەسىمگە قاراڭ).

1.5 - رەسىم توك لىنىيىسىنىڭ ئومۇمىي ئورۇنلاشتۇرۇلۇش چېرتىۋىزى

3. توكچىلىق تەكشىلىك چېرتىۋىزى

ئۆي ئىچىدىكى ھەرخىل چىراغ ۋە ئۆسكۈنىلەرنىڭ ئورنى تەكشىلىك چېرتىۋىزىدا ئەسكەرتىلگەن بولىدۇ. بۇنىڭدا توك سىمىنىڭ ئۆي ئىچىگە قايسى ئورۇندىن كىرگۈزۈلىدىغانلىقى، نەچچە تال سىم كىرىدىغانلىقى، توك تەقسىملەش ساندۇقىنىڭ ئورنى، چىراغلارنىڭ تۈرلۈك ئۆز - چات ۋە پاتروم ئورنى ۋە ئۇلارنىڭ پۇل يۈزىدىن بولغان نومىنالى ئېگىزلىكى قاتارلىق مەزمۇنلار يۈزۈش تەكشىلىك چېرتىۋىزىدا ئىپادىلىنىدۇ (2.5 - رەسىمگە قاراڭ).

2.5 - رەسىم توكچىلىق تەكشىلىك چېرتىۋىزى

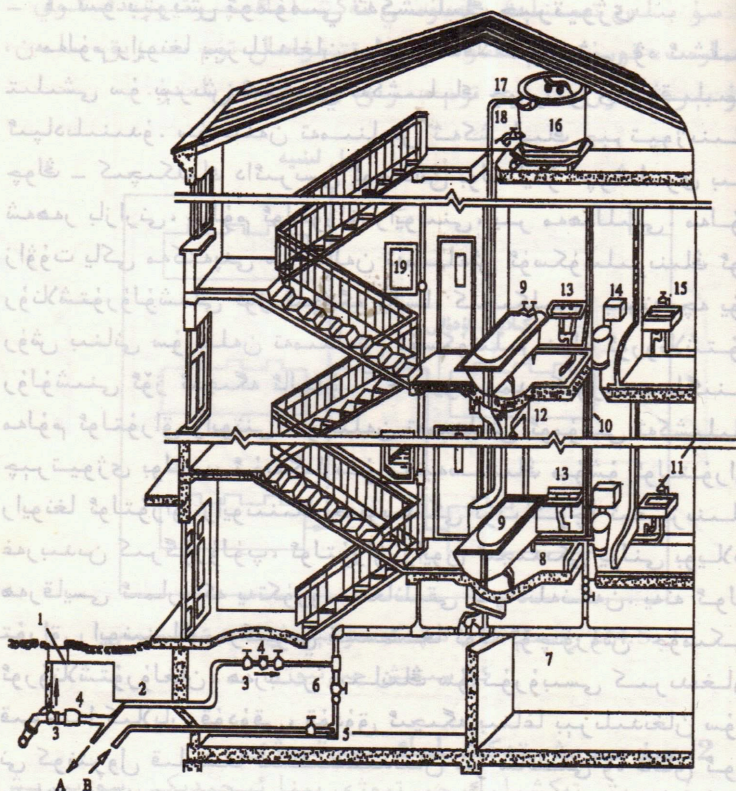
4. توكچىلىق سىستېما چېرتىۋىزى

توكچىلىق سىستېما چېرتىۋىزىنىڭ سۇ بېرىش ۋە سۇ چىقىد -

رېش، ئىسسىتىش سىستېما چېرتىۋىزغا ئوخشاشمايدىغان يېرى شۇكى، ئۇنىڭ ئىستېرىئولۇق چېرتىۋىزى سىزىلماي، شەرتلىك بەلگىلەر ئارقىلىق چېرتىۋىز سىزىش ئۇسۇلى قوللىنىلىدۇ. بۇ- نىڭدا ئاساسلىقى توك تەقسىملەش ساندۇقىنىڭ ئورنى، توك ئۈس- كۈنلىرىنىڭ ئورنى قاتارلىقلارنى ئىپادىلەش بىلەن بىرگە، توك سىملىرىنىڭ چوڭ - كىچىكلىكى، سىم ماتېرىيالىنىڭ تۈرى قا- تارلىق مەزمۇنلار ئىزاھلىنىدۇ. شۇنداقلا يەنە ئۇلارنى قانداق قۇراشتۇرۇش، قۇراشتۇرغاندا نېمىلەرگە دىققەت قىلىش قاتارلىق مەزمۇنلارمۇ مۇشۇ چېرتىۋىز يۈزىدە ئەسكەرتىلىدۇ.

§ 3. سۇ بېرىش ئۈسكۈنىلىرىنى ئىشلەش چېرتىۋىزى

سۇ بېرىش چېرتىۋىزى قۇرۇلۇش سېلىنىدىغان شۇ رايوننى سۇ بىلەن تەمىنلەشتە، ئىشلەپچىقىرىش، تۇرمۇش ۋە ئوت ئۆچۈرۈش قاتارلىقلارغا ئىشلىتىلىدىغان سۇ بىلەن تەمىنلەش سىستېمىسىد- دىن شاخلىتىپ كىرگۈزۈلگەن سۇ بېرىش يوللىرىنى ئىپادىلەي- دىغان چېرتىۋىز دەپ ئاتىلىدۇ. مەلۇم رايوننى تەمىنلەيدىغان سۇ ئادەتتە غول ۋە تارماق تۇرۇپلار ئارقىلىق سۇ ئىشلىتىدىغان قۇرۇلۇش- نىڭ سۇ تۇرۇپىسىغا يەتكۈزۈلىدۇ، ئۇنىڭدىن كېيىن، ئىمارەتنىڭ ئىچىدىكى غول ۋە تارماق تۇرۇپلار ئارقىلىق ھەرقايسى سۇ يول- لىرىغا تەڭشەپ ئۆلىنىدۇ. ئۆي ئىچىدىكى سۇ بىلەن تەمىنلەش سىستېمىسىنىڭ شەكلى سىرتتىن سۇ بىلەن تەمىنلەش ئەھۋال- غا ۋە ئۆي ئىچى سۇ ئېھتىياج تەلپىگە ئاساسەن، 3.5- رەسىمدە كۆرسىتىلگەندەك شەكىللەردە بولىدۇ.

A. سۇ كۆلچىكىگە قايتۇرۇش تۈرۈبىسى؛ B. سۇ كۆلچىكىدىن سۇ كىرگۈزۈش تۈرۈبىسى.
 1. كىلاپان قۇدۇقى؛ 2. كىرىش تۈرۈبىسى؛ 3. كىلاپان؛ 4. سۇ سائىتى؛ 5. سۇ پوم-
 پىسى؛ 6. سۇ قايتۇرماس كىلاپان؛ 7. غول تۈرۈبىسى؛ 8. تارماق تۈرۈبىسى؛ 9. ۋاننا؛ 10. تىك
 تۈرۈبىسى؛ 11. جۈمەك؛ 12. دۆش؛ 13. يۈز يۇيۇش قاچىسى؛ 14. چوڭ تەرەت قاچىسى؛ 15.
 كىر يۇيۇش دېسى؛ 16. سۇ ساندۇقى؛ 17. سۇ كىرىش تۈرۈبىسى؛ 18. سۇ چىقىرىش تۈ-
 رۈبىسى؛ 19. ئوت ئۆچۈرگۈچ.

3.5 - رەسىم ئۆي ئىچىگە سۇ بېرىش سىستېمىسىنى

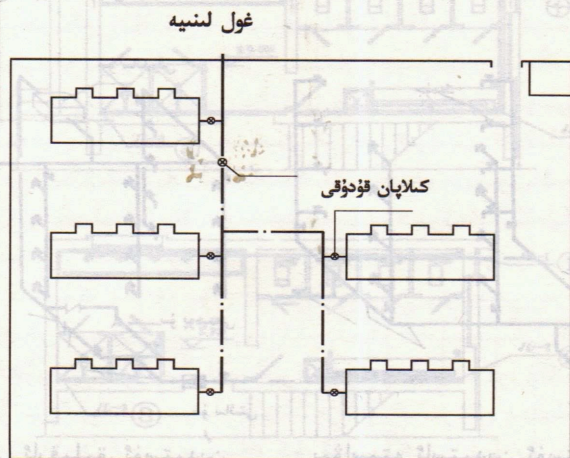
كۆرسىتىش چېرتىۋىزى

1. سۇ بېرىش ئومۇمىي تەكشىلىك چېرتىۋىزى

مەلۇم رايونغا بېرىلىدىغان سۇنىڭ تەقسىملىنىشى ۋە ئىشلىتىلىشى سۇ بېرىش ئومۇمىي تەكشىلىك چېرتىۋىزى ئارقىلىق ئىپادىلىنىدۇ. سۇ بىلەن تەمىنلەش تەكشىلىك چېرتىۋىزىنىڭ چوڭ - كىچىكلىك دائىرىسى ئوخشاش بولمايدۇ. چوڭلىرى بىر شەھەر بازارنى، مەلۇم ئولتۇراق رايوننى، بىر مەھەللىنى، مەلۇم زاۋۇت ياكى مەكتەپنى سۇ بىلەن تەمىنلەش ئۈسكۈنىلىرىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشىنى ئۆز ئىچىگە ئالسا، كىچىكلىرى بىرنەچچە يۈرۈش بىنانى سۇ بىلەن تەمىنلەش ئۈسكۈنىلىرىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. 4.5 - رەسىمدە كۆرسىتىلگىنى مەلۇم ئولتۇراق رايوننى سۇ بىلەن تەمىنلەش ئومۇمىي تەكشىلىك چېرتىۋىزى بولۇپ، ئۇنىڭدا سۇ مەنبەسىنىڭ مۇشۇ ئولتۇراق رايونغا ئولتۇراق رايوننىڭ جەنۇبىدىكى تۆت كوچا ئېغىزىنىڭ غەربىدىن كىرگۈزۈلۈپ، ئولتۇراق رايون ئىچىدىكى يولنى بويلاپ ھەرقايسى ئىمارەتكە يەتكۈزۈلىدىغانلىقى ئىپادىلەنگەن. يەنە ئولتۇراق رايوننىڭ مەركىزىي قىسمىغا ئوت ئۆچۈرۈش جۈمىكى ئورۇنلاشتۇرۇلغان. ھەربىر بىنانىڭ سۇ تۇرۇبىسى كىرىدىغان قىسمىدا كىلاپان قۇدۇقى، قۇدۇق ئىچىگە بىناغا بېرىلىدىغان سۇنى كونترول قىلىشتا ئىشلىتىلىدىغان سۇ سائىتى ۋە تاقاق ئورۇنلاشتۇرۇلغان.

شۇنىمۇ بىلىش كېرەككى، سۇ تۇرۇبىسىنىڭ توڭلاپ قېلىشىدىن ساقلىنىش ئۈچۈن، سۇ بېرىش تۇرۇبىسىنىڭ يەرگە كۆمۈلۈش چوڭقۇرلۇقى، شۇ رايون تۇپرىقىنىڭ توڭلاش قاتلىمىدىن تۆۋەن بولۇشى، شۇنداقلا ماشىنا ۋە باشقا قاتناش قوراللىرىنىڭ بېسىۋېتىشىدىن ساقلىنىش كېرەك.

سۇ بىلەن تەمىنلەش ئومۇمىي تەكشىلىك چېرتىۋىزدا، ئۆي - ئىمارەت، قورۇق تام قاتارلىقلار ئوتتۇراھال توم سىزىق بىلەن، سۇ بېرىش تۈرۈبىلىرى توم سىزىق بىلەن سىزىلىدۇ.

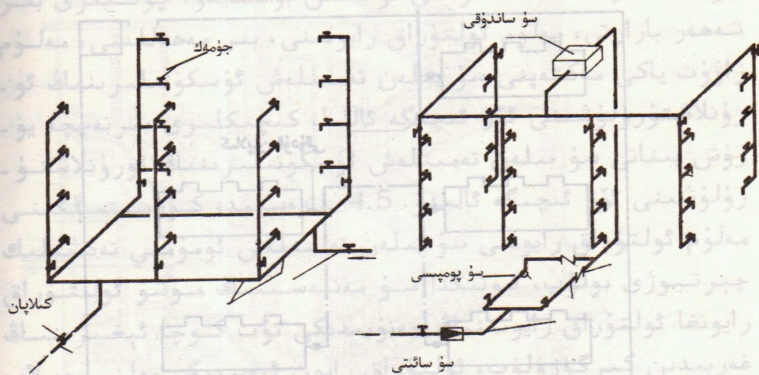

4.5 - رەسىم ئۆي ئىچىگە سۇ بېرىش سىستېمىسىنى كۆرسىتىش چېرتىۋىزى

2. سۇ بېرىش تەكشىلىك چېرتىۋىزى

سۇ بېرىش تەكشىلىك چېرتىۋىزى بىنا ئىچىدىكى سۇ بېرىش تۈرۈبىلىرىنىڭ مېڭىش يۆنىلىشى، كىرىش ئورنى، شاخلىنىشى ۋە ھەرقايسى جۈمەكلەرنىڭ ئورنىنى ئىپادىلەپ بېرىدۇ. سۇ تۈرۈ - بىسى يەر ئاستىدا ئۆلىنى تېشىپ ئۆتۈپ بىناغا كىرگۈزۈلۈپ، تىك تۈرۈبا ئارقىلىق ھەرقايسى قەۋەتكە يەتكۈزۈلىدۇ، ئادەتتە 5.5 - رەسىمدە كۆرسىتىلگەندەك سۇ بېرىش شەكلى كۆپرەك ئىشلىتىلىدۇ. بۇ ئاستىدىن ئۈستىگە سۇ بېرىش دېيىلىدۇ، ناۋادا سۇ بې -

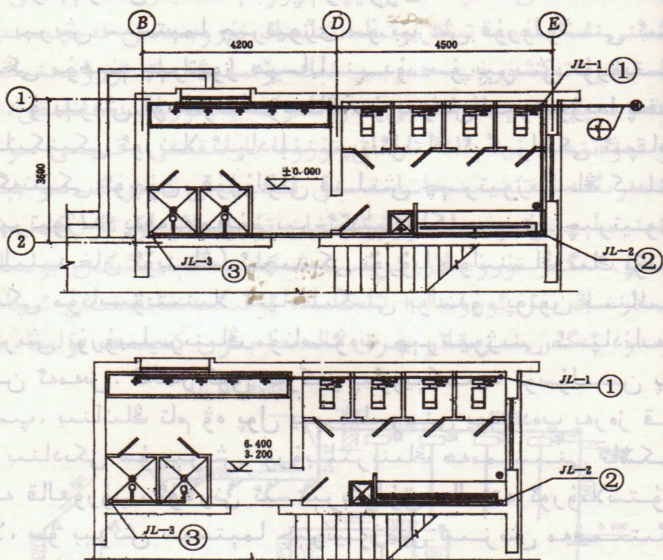
سىمى تۆۋەن بولسا، ئۆگزىگە سۇ ساندۇقى ئورنىتىپ، سۇنى نا-
سوس بىلەن سۇ ساندۇقىغا قاچىلىۋېلىپ، ئاندىن ھەرقايسى قە-
ۋەتتىكى ئۆيلەرگە تەقسىملەپ بېرىلىدۇ. بۇ ئۈستىدىن ئاستىغا
سۇ بېرىش دېيىلىدۇ

سۇ پومپىسى ئارقىلىق ئۈستىدىن
ئاستىغا سۇ بېرىش ئۇسۇلى
بىۋاسىتە ئاستىدىن ئۈستىگە سۇ
بېرىش ئۇسۇلى

5.5 - رەسىم سۇ بېرىش سىستېمىسىنى كۆرسىتىش چېرتىۋىزى

ئەگەر ھەر قايسى قەۋەتلەردىكى سۇ ئىشلىتىش ئەسلىھەلىرى
ئوخشاش بولمىسا، ھەر قايسى قەۋەتنىڭ سۇ بېرىش تەكشۈرۈش
چېرتىۋىزىنى ئايرىم - ئايرىم سىزىشقا توغرا كېلىدۇ. ئوخشاش
بولسا، ئۆلچەملىك قىلىپ بىرنى سىزىش بىلەن كۆپايدىلىنىدۇ.
6.5 - رەسىمدە مەلۇم مېھمانساراينىڭ ئەرلەر ھاجەتخانىسى ۋە
ئۇنىڭغا سەپلەنگەن يۇيۇنۇش ئەسلىھەلىرىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇش
چېرتىۋىزى كۆرسىتىلگەن بولۇپ، مۇشۇ قەۋەتتە ئۈچ دانە تىك تۈ-
رۈپىنى كۆرگىلى بولىدۇ.

6.5 - رەسىم سۇ بېرىش تەكشىلىك چېرتىۋىزى

① نومۇرلۇق تىك تۇرۇبا تۆت دانە تەرەت قاچىسىنىڭ سۇ ساز-
 دۇقى بىلەن يۈز بۇيۇش دېسىنىڭ جۈمەكلىرىگە ئۇلانغان؛ ② نو-
 مۇرلۇق تىك تۇرۇبا كىچىك تەرەت ئېرىقچىسى بىلەن يۈندى دە-
 سىنىڭ جۈمىكىگە ئۇلانغان؛ ③ نومۇرلۇق تىك تۇرۇبا ئىككى
 مونچىدىكى دۇش جۈمىكىگە ئۇلانغان.
 سۇ بېرىش تەكشىلىك چېرتىۋىزىدىكى سىزىقلار ئومۇمىي تەك-
 شىلىك چېرتىۋىزىدىكى سىزىقلار بىلەن ئوخشاش بولۇپ، تامنىڭ
 كونتۇر سىزىقى ئوتتۇراھال توم سىزىق بىلەن سىزىلىپ، ئۆل-
 چەملىرى يېزىلمايدۇ. پەقەت ئۆيلەرنىڭ كەڭلىك، ئۇزۇنلۇق يۆنى-
 لىشتىكى ئوق سىزىق ئۆلچىمىلا يېزىلىدۇ.

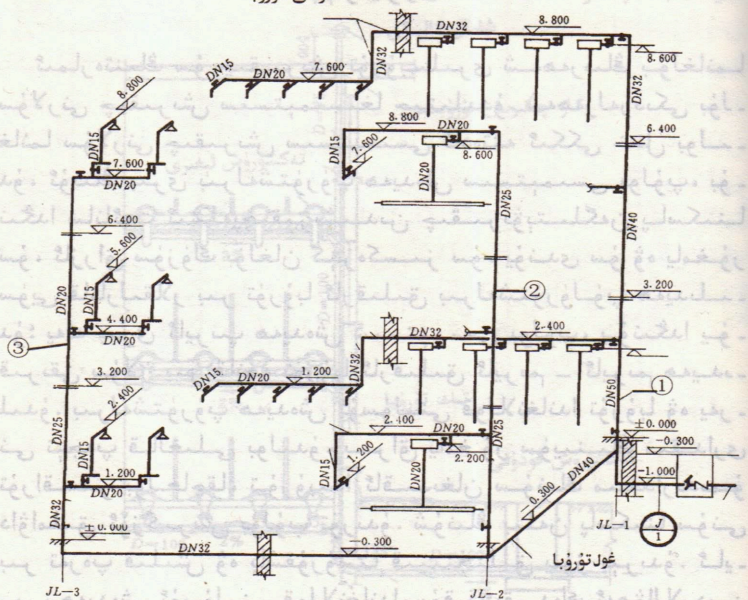
3. سۇ بېرىش سىستېما چېرتىۋىزى

سۇ بېرىش سىستېما چېرتىۋىزى سۇ بېرىش قۇرۇلۇشىنى ئىش-
لەشتىكى مۇھىم چېرتىۋىز ھېسابلىنىدۇ. سۇ بېرىش تۇرۇبىسى
بىلەن سۇ بېرىش ئۈسكۈنىلىرىنىڭ سۇ بېرىش چېرتىۋىزىدا پەقەت
تەكشىلىكتىكى ئورنىلا ئىپادىلىنىپ، ئۇنىڭ ئېگىزلىكى ئىپادى-
لەنمىگەنلىكى ئۈچۈن، قۇرۇلۇش قىلىش چېرتىۋىزىنىڭ كەسمە
يۈز چېرتىۋىزىدا پەقەت مەلۇم بىر ئۆيىنىڭ (كەسمە يۈز چېرتىۋىزى
ئىپادىلىنىدىغان ئۆيىنىڭ) ئىچىدىكى تۇرۇبا يولىنىڭ تىك يۆنى-
لىشتىكى مۇناسىۋىتىنىلا ئىپادىلىگىلى بولىدۇ. پۈتۈن بىنانىڭ
سۇ بېرىش تۇرۇبىلىرىنىڭ مۇناسىۋەت چېرتىۋىزىنى ئىپادىلەش
مۇمكىن ئەمەس. ئەگەر ئوق مەركەز پروپېكسىيە ئۇسۇلىدىن پايدى-
دىلىنىپ، بىنانىڭ تام ۋە پۇل يېپىقلىرىنى يوق دەپ پەرەز قىل-
لىپ، بىنانىڭ سۇ بېرىش تۇرۇبىلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئاشكارا
ھالەتتە قالدۇرۇپ، ئۇلارنى ئىستېرېئولۇق ھالەتتە ئورۇنلاشتۇر-
غاندىلا، سۇ بېرىش سىستېما چېرتىۋىزىنى سىزىش مەقسىتىگە
يەتكىلى بولىدۇ. 7.5 - رەسىمدە كۆرسىتىلگىنى سۇ بېرىش تۇ-
رۇبىلىرىنىڭ ئىستېرېئولۇق ئورۇنلاشتۇرۇلغان سىستېما چېرتىۋىزى-
يۈزىدىن ئىبارەت.

ئادەتتە سۇ بېرىش سىستېما چېرتىۋىزىدا، تۇرۇبىلارنىڭ ئەمە-
لىي ئۇزۇنلۇقىنى ئىمكانقەدەر تولۇق ئىپادىلەپ بېرىش ئۈچۈن،
ئۇدۇل ئوق مەركەز پروپېكسىيە ئۇسۇلى قوللىنىلىدۇ. مۇشۇنداق
قىلغاندا گورىزونتال ۋە تىك يۆنىلىشتە تۇرۇبىلارنىڭ ئەمەلىي
ئۇزۇنلۇقىنى بىرقەدەر تولۇق ئىپادىلەپ بەرگىلى بولىدۇ. شۇنىڭ
ئۈچۈن سۇ بېرىش سىستېما چېرتىۋىزىنى كۆرگەندە، ئاۋۋال سۇ
بېرىش سىستېما چېرتىۋىزى بىلەن سۇ بېرىش تەكشىلىك چېرتىۋىزى
يۈزىنى سېلىشتۇرۇپ چىقىپ، پروپېكسىيە يۆنىلىشىنىڭ قايسى
تەرەپتە بولىدىغانلىقىنى بېكىتكەندىن كېيىن، سۇ بېرىش تۇرۇ-
بىسىنىڭ كىرىش ئورنىدىن باشلاپ، ئىستېرېلكا كۆرسەتكەن يۆنى-

لىشكە ئاساسەن، تەرتىپ بويىچە تۇرۇبىنىڭ يەر ئاستىدىكى يۆنىلىشنى ئىگىلەپ، تىك يۆنىلىشلىك تۇرۇبىدىن نەچچىسىنىڭ بارلىقىنى تەكشۈرۈپ، ھەربىر تىك يۆنىلىشلىك تۇرۇبىنىڭ ئىچىدە، نەچچىسىنىڭ قايسى قەۋەتلەرگە يەتكۈزۈلىدىغانلىقى، ھەر بىر قەۋەتتە نەچچە دانە تارماق تۇرۇبا بارلىقىنى، قايسى سۇ جۈمەكلىرىگە تۇتىشىدىغانلىقىنى ئىگىلەش كېرەك. سۇ بېرىش سىستېما چېرتىۋىزىدا، نۇرغۇنلىغان تۇرۇبىلار ئۆزئارا كېسىشكەن بولىدۇ. ئەگەر تۇرۇبىلار كېسىشكەن بولسا، تۇرۇبىلارنىڭ بىر ئورۇندا + شەكلىدە ئۆلىنىدىغانلىقىنى ئىپادىلەپ بېرىدۇ. ئەگەر سىزىقلار بىر ئالدىدا بىرى كەينىدە بولسا، تۇرۇ-

تارماق تۇرۇبا

7.5 - رەسىم سۇ بېرىش سىستېمىسىنى كۆرسىتىش چېرتىۋىزى

بىلارنىڭ مۇشۇ يەردە ئۇلانماي، ئىلگىرى - كېيىن ئالمىشىپ ئۆتۈشۈپ تىنىدىغانلىقىنى ئىپادىلەپ بېرىدۇ.

سۇ بېرىش تۇرۇبلىرىنىڭ پولىدىن تېشىپ ئۆتكەن جايغا، بىر پاراللېل سىزىق ۋە 45 گىرادۇسلۇق يانتۇ سىزىق سىزىش ئارقىلىق ئىپادىلىنىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىرگە مۇشۇ سىزىقنىڭ ئۈستىگە شۇ قەۋەتنىڭ ئېگىزلىكى بېرىلىدۇ. تۇرۇپىنىڭ تامىنى تېشىپ ئۆتكەن قىسمىغىمۇ مۇشۇنىڭغا ئوخشاش سىزىق سىزىلىدۇ (5.5 - رەسىمگە قاراڭ).

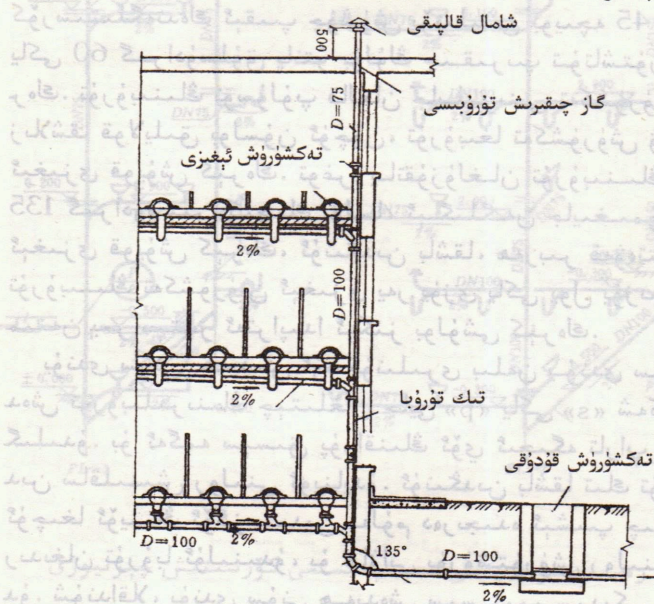
4 §. سۇ چىقىرىش ئۈسكۈنىلىرىنى ئىشلەش

چېرىتىۋىزى

ئىمارەتنىڭ سۇ چىقىرىش تۇرۇبلىرى شەھەرنىڭ بۇلغانما سۇلارنى چىقىرىش سىستېمىسىغا چېتىلىدۇ. شەھەرلەردىكى بۇلغانما سۇلارنى چىقىرىش سىستېمىسى ئادەتتە ئىككى خىل بولىدۇ، ئۇنىڭ بىرى بىرلەشتۈرۈپ ھەيدەش سىستېمىسى بولۇپ، بۇنىڭدا سانائەت ئىشلەپچىقىرىشىدىن چىقىرىۋېتىلگەن پاسكىنا سۇ، ئازراق سۈزۈك بولغان كېرەكسىز سۇ، يۇندى سۇ ۋە يامغۇر سۈيى قاتارلىقلار بىر تۈرۈپ ئارقىلىق بىرلەشتۈرۈلۈپ ھەيدىلىدۇ؛ يەنە بىرى ئايرىپ ھەيدەش سىستېمىسى بولۇپ، بۇنىڭدا يۇقىرىقى سۇلار بىر قانچە تۈرۈپ ئارقىلىق ئايرىم - ئايرىم ھەيدىلىدۇ. بىرلەشتۈرۈپ ھەيدەش ئۇسۇلىنى قوللانغاندا تۈرۈپ ۋە يەرنى تېجەپ قالغىلى بولىدۇ، بىراق يامغۇر سۈيىنىڭ مىقدارى تۇراقسىز بولغاچقا، تۈرۈپىدا ئاقىدىغان سۇنىڭ مىقدارىدىمۇ داۋاملىق ئۆزگىرىش بولۇپ تۇرىدۇ. شۇنىڭ بىلەن پاسكىنا سۇنى بىر تەرەپ قىلىش ۋە باشقۇرۇشتا قىيىنچىلىق يۈز بېرىدۇ. ئايرىپ ھەيدەش ئۇسۇلىنى قوللانغاندا، يۇقىرىقىدەك ئەھۋاللاردىن

ساقلاڭغىلى بولىدۇ. بۇ خىل ئۇسۇلدا پاسكىنا سۇنى بىر تەرەپ قىلغاندا كېتىدىغان مەبلەغنى تېجىڭلى بولسىمۇ، لېكىن تۇرۇ- بلارنى قۇراشتۇرۇشقا كېتىدىغان چىقىم كۆپرەك بولىدۇ. يامغۇر كەم ياغىدىغان رايونلاردا يەنىلا بىرلەشتۈرۈپ ھەيدەش ئۇسۇلىنى قوللىنىش مۇۋاپىق.

ئۆي - ئىمارەت ئىچىگە ئورۇنلاشتۇرۇلىدىغان پاسكىنا سۇ چىقىرىش سىستېمىسى 8.5 - رەسىمدە كۆرسىتىلگەندەك بولۇپ، ئۇ يۇنىدى سۇ يىغىش ئۈسكۈنىسى، يۇنىدى سۇ چىقىرىۋېتىدىغان تىك تۇرۇبا، ياتقۇزۇلغان گورىزونتال يۆنىلىشتىكى تۇرۇبا ۋە سىرتقا ئۆلىنىدىغان سۇ چىقىرىۋېتىش تۇرۇبىسى قاتارلىقلاردىن تەركىب تاپىدۇ.

8.5 - رەسىم سۇ ھەيدەش تۇرۇبىسىنىڭ كۆرسەتمە چېرتىۋىزى

قەۋەتلىك بىنالارنىڭ بىرىنچى قەۋىتىدىكى يۇندى سۇنى ھەيدەش تۇرۇبىسى ئادەتتە شۇ قەۋەتنىڭ ئاستىغا ئورۇنلاشتۇرۇلىدۇ. قالغان قەۋەتلەرنىڭ بولسا، پۇل تاختىسىنىڭ ئاستىغا ئورۇنلاشتۇرۇلىدۇ. ئەگەر پاكىز ۋە كۆركەم بولۇش تەلەپ قىلىنسا، تۇرۇبىنى باشقا ماتېرىياللار ئارقىلىق ئوراپ قويۇشقىمۇ بولىدۇ.

يۇندى سۇنى ھەيدەيدىغان تىك تۇرۇبا ئادەتتە پاسكىنا سۇما-غىدىغان ئۆسكۈنىلەر توپلاشقان جايغا يېقىنراق ئورۇنلاشتۇرۇلىدۇ. كۆركەم قىلىش ۋە يەرنى تېجەپ قېلىش ئۈچۈن، تىك تۇرۇبىنى ئۆينىڭ بۇلۇڭىغا ئورنىتىش كېرەك.

تىك تۇرۇبىنى يانتۇ ياتقۇزۇلغان تۇرۇبىغا چاتقاندا، يۇندى سۇنىڭ راۋان ھەيدىلىشىگە ئاسان بولسۇن ئۈچۈن، 9.5 - رەسىمدە كۆرسىتىلگەندەك ئېقىپ چۈشۈش يۆنىلىشى بويىچە 45 گىرادۇس ياكى 60 گىرادۇسلىق يانتۇ بۇلۇڭ چىقىرىپ تۇتاشتۇرۇش كېرەك. تۇرۇبىنىڭ توسۇلۇپ قالغان جايلىرىنى تەكشۈرۈش ۋە تازىلاشقا قولايلىق بولسۇن ئۈچۈن، تۇرۇبىغا تەكشۈرۈش ۋە تازىلاش ئېغىزى قويۇش كېرەك. توغرا ياتقۇزۇلغان تۇرۇبىنىڭ بۇلۇڭى 135 گىرادۇستىن كىچىك بولسا، ئېگىلگەن جايغىمۇ تازىلاش ئېغىزى قويۇش كېرەك، ئۇنىڭدىن باشقا، ھەربىر قەۋەتتىكى تىك تۇرۇبىنىڭ تەكشۈرۈش ئېغىزى يەر يۈزى ياكى پۇل يۈزىدىن تەخمىنەن بىر مېتىر ئەتراپىدا ئېگىز بولۇشى كېرەك.

يۇندى سۇنى ھەيدەش ئۆسكۈنىلىرى بىلەن يۇندى سۇنى ھەيدەش تۇرۇبىلىرىنىڭ چېتىلغان جايى «p» ياكى «s» شەكلىدە ئېگىلىدۇ. بۇ ئەگمە سېسىق پۇراقنىڭ ئۆي ئىچىگە تاراپ كېتىشىدىن ساقلىنىش رولىنى ئوينايدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا تىك تۇرۇبىنىڭ ئۈچىغا ئۆينىڭ ئۆگزىسىدىن مەلۇم دەرىجىدە ئېشىپ چىقىپ تۇرىدىغان تۇرۇبا ئۆلىنىدۇ، بۇ ھاۋانى يۈرۈشتۈرۈش رولىنى ئوينايدۇ. شۇنداقلا، يۇندى سۇنى ھەيدەش سىستېمىسىدىكى سېسىق

گازلارنى سىرتقا چىقىرىۋېتىپ، پاسكىنا سۇلارنىڭ تۆۋەنگە ئېقىدۇ. شىنى راۋانلاشتۇرىدۇ. بۇ تۇرۇبىنىڭ ئۇچىغا سىم تور ياكى قال-پاق ئورنىتىپ قويۇلىدۇ. ئەگەر توغرا ياتقۇزۇلغان تۇرۇبا ئۇزۇن ۋە تازىلىق ئۆسكۈنىلىرى كۆپ بولسا، ئۇل يەردىن باشلاپ 9.5 - رەسىمدە كۆرسىتىلگەندەك ھاۋا ئالماشتۇرۇش ياردەمچى تۇرۇبىسى ئورنىتىلىدۇ.

ئۆي ئىچىدىكى يۇندى سۇنى ھەيدەش تۇرۇبىسى سىرتتىكى يۇندى قۇدۇقىغا تۇتاشتۇرۇلىدۇ، يۇندى قۇدۇقى بىلەن تامنىڭ ئا-رىلىقى 2.5m دىن كەم بولماسلىقى، 20m دىن ئېشىپ كەتمەس-لىكى لازىم. تەكشۈرۈپ تازىلاپ تۇرۇشقا ئاسان بولسۇن ئۈچۈن، سىرتتىكى تۇرۇبا يوللىرىنىڭ دىئامېتىرى ئۆزگەرگەن ۋە تۇرۇبا يوللىرى ئېگىلىگەن جايلاردا ھەمدە تۈز كۆمۈلگەن تۇرۇبىنىڭ مە-لۇم ئارىلىقىدا ئەۋرەز قۇدۇقى ئورۇنلاشتۇرۇلىدۇ.

ئۆي ئىچىدىكى يۇندى سۇنى ھەيدەش تۇرۇبىسىغا ئادەتتە چوپۇن تۇرۇبا ئىشلىتىلىدۇ. ئۇنىڭ دىئامېتىرى 50mm دىن كىچىك بولسا، پولات تۇرۇبا ئىشلەتسىمۇ بولىدۇ. سۇنىڭ راۋان يۈرۈشى ئۈچۈن، توغرا يۆنىلىشتە ئورۇنلاشتۇرغان تۇرۇبىنىڭ يانتۇلۇقى 1% دىن 3% گىچە بولسا مۇۋاپىق بولىدۇ. ئۆي سىرتىدىكى يەر ئاستىغا كۆمۈلىدىغان تۇرۇبىغا بېتون ياكى ساپالدىن ياسالغان تۇرۇبا ئىشلىتىلسە بولىدۇ. تۇرۇبىنىڭ كۆمۈلۈش چوڭقۇرلۇقى شۇ رايوننىڭ توڭلاش قەۋىتىنىڭ ئاستىدا بولۇشى كېرەك.

قۇرۇلۇشلارنىڭ ئىچكى قىسمىغا سۇ بېرىش ۋە يۇندى سۇنى ھەيدەش تۇرۇبىلىرىغا ئۆلىنىدىغان ئۆسكۈنىلەرنىڭ ھەممىسى تا-زىلىق ئۆسكۈنىلىرى دەپ ئاتىلىدۇ. مەسىلەن، يۈز يۇيۇش دېسى، ۋاننا، سۇ كۆلچىكى، كىچىك تەرەت قاچىسى، چوڭ تەرەت قاچىسى قاتارلىقلار. بۇلار سۇ بېرىش ۋە يۇندى سۇنى چىقىرىۋېتىش سىس-تېمىسىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى ھېسابلىنىدۇ. تازىلىق ئۆسكۈنىلىرىنىڭ كۆپ قىسمى فارفۇر بۇيۇملىرىدىن تەييارلىنىدۇ.

خۇ، ھەربىر تازىلىق ئۈسكۈنىسىنىڭ ئۈستىگە سۇ بېرىش جۈمىد-
كى، ئاستىغا يۇندى سۇنى ھەيدەش تارماق تۇرۇبىسى ئورنىتىلدى.
خۇ. يۇندى سۇنى ھەيدەش تارماق تۇرۇبىسىنىڭ يۇقىرى تەرىپىدە
«s» شەكىللىك ئەگمە بولىدۇ. فارفوردىن ياسالغان بەزى تازىلىق
ئۈسكۈنىلىرى زاۋۇتتىلا «s» شەكىللىك ئەگمىلىك قىلىپ ياسى-
لىدۇ.

§ 5. ئىسسىتىش ئۈسكۈنىلىرىنى ئىشلەش

چېرتىۋىزى

ئىسسىتىش ئادەتتە قىسمەن ئىسسىتىش ۋە مەركەزلەشتۈرۈپ
ئىسسىتىش دەپ ئىككى تۈرگە بۆلۈنىدۇ. قىسمەن ئىسسىتىش
ئائىلىلەردىكى مەش، تام مەش ۋە كاڭ قاتارلىقلاردىن پايدىلىنىپ
ئۆيلەرنى ئىسسىتىشنى كۆرسەتسە، مەركەزلەشتۈرۈپ ئىسسىتىش
زاۋۇت ۋە ئېلېكتىر ئىستانسىسىدىن چىقىدىغان كېرەكسىز
ئىسسىقلىق ياكى مەخسۇس ئىسسىتىشتا ئىشلىتىلىدىغان پار
قازان ئارقىلىق ئۆيلەرنى ئىسسىتىشنى كۆرسىتىدۇ. بۇ خىل
ئىسسىتىش ئۇسۇلى پاكىز ھەم بىخەتەر بولغانلىقى ئۈچۈن كۆپ
ئىشلىتىلىدۇ.

مەركەزلەشتۈرۈپ ئىسسىتىش — ئىسسىق سۇ بىلەن ئىسسىد-
تىش ۋە پار بىلەن ئىسسىتىش دەپ ئىككى خىلغا بۆلۈنىدۇ، بۇ
ئىككىسىدىن مەيلى قايسى خىلى بولمىسۇن، سۇ ياكى پار تۇرۇپ-
لىرىغا رادىئاتور ئۆلىنىدۇ. تۇرۇپىدىكى ئىسسىق سۇ ياكى پار
رادىئاتور ئارقىلىق ئىسسىقلىق تارقىتىدۇ.

ئىسسىق سۇ بىلەن ئىسسىتىش سىستېمىسىنىڭ سۈيى پار
قازىنىدىن چىققاندا قايناق سۇنىڭ تېمپېراتۇرىسى 90 گىرادۇس
بولىدۇ، بۇ سۇ بارلىق رادىئاتورلاردىن ئۆتۈپ، يەنە پار قازىنىغا

قايتىپ كەلگەندە سۇنىڭ تېمپېراتۇرىسى تەخمىنەن 70 گىرادۇسقا چۈشىدۇ. ئىسسىق سۇ بىلەن ئىسسىتىش سىستېمىسىدىكى سۇ پار قازىنىدا ئىسسىق جەرياندا كېڭىيىش پەيدا قىلغاچقا، سۇنىڭ كېڭىيىشىگە ئىمكانىيەت قالدۇرۇش ئۈچۈن، ئىسسىتىلىدىغان قۇرۇلۇشنىڭ ئەڭ ئۈستى قىسمىغا سۇ تۇڭى ئورنىتىلىدۇ، بۇنىڭدىن باشقا، تۇرۇبا ئىچىدە ھاۋا قاپلىشىپ قېلىپ، سۇ راۋان ئۆتۈشەلمەي، ئىسسىتىشقا تەسىر يېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن، تۇرۇبا ئىچىدە تۇرۇپ قالغان ھاۋانى ۋاقتىدا چىقىرىۋېتىش لازىم.

پار بىلەن ئىسسىتىقاندا، پار تېمپېراتۇرىسى ئىسسىق سۇغا قارىغاندا يۇقىرى بولغاچقا، پار ماڭىدىغان تۇرۇبىنىڭ دىئامېتىرى ئىسسىق سۇ ماڭىدىغان تۇرۇبىنىڭ دىئامېتىرىدىن كىچىك بولىشىمۇ، ئۆيىنى تېز ئىسسىتىدۇ، قەرەللىك ئىسسىتىلىدىغان قۇرۇلۇشلارنى، يەنى كىنو - تياتىرخانا ۋە ئاشخانا قاتارلىقلارنى پار بىلەن ئىسسىتىش بىرقەدەر مۇۋاپىق. لېكىن پار تۇرۇبىسىدىن بىر خىل ئاۋاز چىقىپ تۇرىدىغان بولغاچقا ھەمدە تېمپېراتۇرا يۇقىرى بولغاچقا، ئۆيىنىڭ ھارارىتىدە ئۆزگىرىش كۆپ بولىدۇ. بۇلاردىن باشقا يەنە ئۆيىنىڭ ھاۋاسىنى قۇرغاقلاشتۇرۇپ قويدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن ئولتۇراق ئۆي ۋە دوختۇرخانا قاتارلىق قۇرۇلۇشلارنى يەنىلا سۇ بىلەن ئىسسىتقان ياخشى.

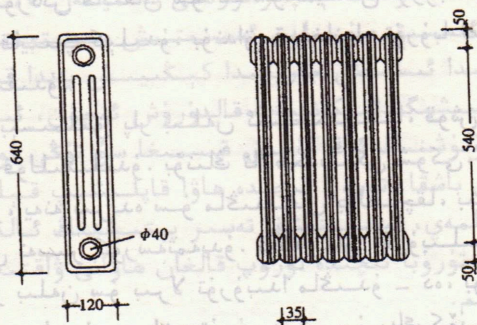
سۇ بىلەن ئىسسىتىش ياكى پار بىلەن ئىسسىتىشنىڭ قايسى بىرى بولمىسۇن، ئۇلارنىڭ قوش تۇرۇبىلىق ياكى تاق تۇرۇبىلىق ھەمدە يۇقىرىدىن باشلىنىش ياكى تۆۋەندىن باشلىنىش قاتارلىق شەكىللىرى بولىدۇ. ئۇلارنىڭ ھەر قايسىسى ئۆزىگە خاس ئالاھىدىلىككە ئىگە.

قوش تۇرۇبىلىق سىستېما بىلەن ئىسسىتىقاندا، ئىسسىق سۇ تۇرۇبىسى بىۋاسىتە رادىئاتورغا ئۆلىنىدىغان بولغاچقا، رادىئاتور ئىچىدىكى سۇنىڭ تېمپېراتۇرىسى ئۆز ھالىتىنى ساقلاپ قالالايدۇ.

دۇ. رادىئاتوردىن قايتقان سۇ — سۇ قايتىش تۇرۇبىسى ئارقىلىق پارقازانغا قايتىپ كېلىدۇ. بۇنداق قىلغاندا، تۇرۇبا ئىسراپچىلىقى كېلىپ چىقىدۇ.

تۆۋەن بېسىملىق پار بىلەن ئىسسىتىشتا، قوش تۇرۇبىلىق سىستېما قوللىنىلىدۇ. بۇنىڭ ئالاھىدىلىكى شۇكى، تۇرۇبىنىڭ بىرىدە پار، يەنە بىرىدە سۇ ماڭىدىغان بولغاچقا، بىر — بىرىگە ھېچقانداق تەسىر كۆرسەتمەيدۇ. ئەگەر تاق تۇرۇبىلىق سىستېما بولسا، پار بىلەن سۇ بىرلا تۇرۇبىدا ماڭىدۇ — دە، بۇ ئاددىي ھەم تېجەشلىك بولىدۇ. بىراق، تۇرۇبىدىكى سۇ بەك كۆپ بولۇپ كەت-كەندە، پارنىڭ راۋان مېڭىشى توسقۇنلۇققا ئۇچرايدۇ. قوش تۇرۇبىلىق پار سىستېمىسىدىكى رادىئاتورغا بولسا پار توسقۇنچ ئورنىدىن تىلىنىدۇ. ئۇ سۇنى ئۆتكۈزۈۋېتىپ، پارنى توسۇپ قېلىش رولىنى ئوينايدۇ.

1. ئىسسىتىش ئۈسكۈنىلىرى ۋە شەرتلىك بەلگىلەر
ئۆي — ئىمارەتلەردە ئىسسىتىش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان ئۈسكۈنىلەر رادىئاتور دەپ ئاتىلىدۇ. رادىئاتور چويۇن، پولات، ئاليۇمىن، فارفۇر ۋە بېتون قاتارلىق ماتېرىياللاردا ئىشلىنىدۇ. ئۇلارنىڭ شەكلى ھەر خىل بولىدۇ، بۇنىڭ ئىچىدە كۆپ ئىشلىتىلىدىغانلىرى تۇرۇبا شەكىللىك، ياپراق شەكىللىك، تۈۋرۈك شەكىللىكتىن ئىبارەت. بۇلارنىڭ ئىچىدە چويۇندىن ئىشلەنگەن ياپراق ۋە تۈۋرۈك شەكىللىكلىرى كۆپ ئىشلىتىلىدۇ. تۈۋرۈك شەكىللىك رادىئاتور سىيلىق بولۇپ، ئۇنى تازىلاش ئاسان بولىدۇ. ياپراق شەكىللىك رادىئاتورنىڭ ئىسسىتىش ئۈنۈمى يۇقىرى بولىدۇ، 5. 10 — رەسىمدە رادىئاتورنىڭ شەكلى كۆرسىتىلدى.

10.5 - رەسىم رادىئاتورنىڭ شەكلى ۋە ئۆلچىمى

رادىئاتور تۇرۇبا، ھەر خىل زاپچاس ۋە ئۆسكۈنە قاتارلىقلار ئارقىلىق بىر - بىرى بىلەن تۇتاشتۇرۇلىدۇ، بۇ زاپچاس ۋە ئۆسكۈنلەر ئىسسىتىش ئۆسكۈنىلىرىنى قۇراشتۇرۇش چېرتىۋىزلىرىدا 2.5 - جەدۋەلدە كۆرسىتىلگەن شەرتلىك بەلگىلەر ئارقىلىق ئىپادىلىنىدۇ.

2. ئىسسىتىش چېرتىۋىزى

ئادەتتە قۇرۇلۇشلاردىكى ئىسسىتىش ئۆسكۈنىلىرىنى ئىشلەش چېرتىۋىزلىرى، ئىسسىتىش سىستېمىسىنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزى، ئىستېرېئولۇق كۆرۈنۈش چېرتىۋىزى ۋە ئىسسىتىش ئۆسكۈنىلىرىنىڭ چوڭايتىلغان چېرتىۋىزى قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

ئىسسىتىش تۇرۇبا يوللىرىنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزىدا تۇرۇبا يوللىرىنىڭ ئورنى، دىئامېتىرى ھەمدە رادىئاتورنىڭ تۈرى، سانى ۋە باشقىلار ئىپادىلىنىدۇ. چوڭايتىلغان چېرتىۋىزىدا بولسا بەزى قىسملاردىكى سۈنئىي ئىسسىتۇرۇش ئۆز ھالىتىنى ساقلاپ قالالايدۇ.

1.5 - جەدۋەل سۇ بېرىش چېرتىۋىزىدا ئۇچرايدىغان بىر قىسىم شەرتلىك بەلگىلەر

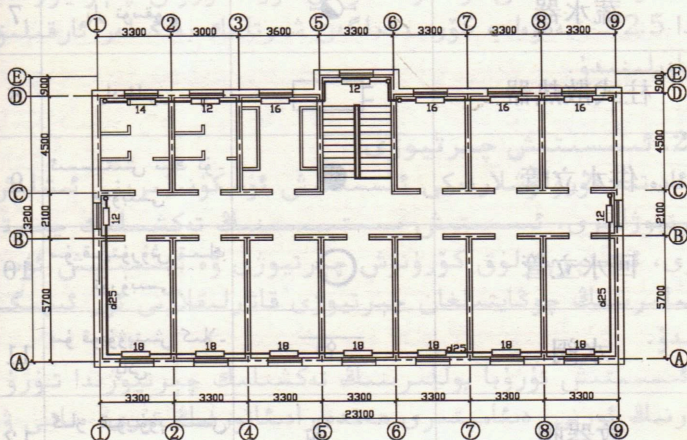
No	ئاتىلىشى	شەرتلىك بەلگىسى	خەنزۇچە ئاتىلىشى
1	ئىسسىتىش غول تۈ- رۇبىسى		热水干管
2	سۇ قايتۇرۇش غول تۈرۈبىسى		回水干管
3	چاسا شەكىللىك كې- مچىتكۈچ		方形伸缩器
4	كىلاپان		阀门
5	توختىتىش كىلاپانى		截止阀
6	رادىئاتورنىڭ ھاۋا قويۇۋەتكۈچىسى		散热器跑风门
7	پار توسقۇچ		疏水器
8	رادىئاتور		柱式散热器
9	ئىسسىتىش تىك تۈ- رۇبىسى		供水立管
10	سۇ قايتۇرۇش تىك تۈرۈبىسى		回水立管
11	سۇ قويۇۋېتىش كىلا- پانى		水阀
12	گاز قويۇۋېتىش كىلاپانى		放器阀

سىملىرى چوڭايتىلىپ بېرىلىدۇ. بۇلاردىن باشقا يەنە ئۆلچەملىك چېرتىۋىزىمۇ بولىدۇ. 11.5 - رەسىمدە كۆرسىتىلگىنى مەلۇم بىنا-نىڭ ئىسسىتىش تۈرۈبا يوللىرىنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزى بىلەن ئىستېرېئولۇق چېرتىۋىزىدۇر.

§ 6. كۆمۈر گازى ئۈسكۈنىلىرىنى ئىشلەش

چېرتىۋىزى

كۆمۈر گازى ۋە نېفىت گازى، ھازىرقى زامان كىشىلىرىنىڭ كۈندىلىك تۇرمۇشىدا كەم بولسا بولمايدىغان يېقىلغۇ مەنبەسى بولۇپ قالدى. ئۇنىڭ تۈرۈبا يوللىرىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى ۋە ئوچاق قاتارلىق تۇرمۇش ئۈسكۈنىلىرىگە چېتىلىشى قاتارلىقلار ئالاھىدە تېخنىكا تەلەپ قىلىدىغان بولغاچقا، بۇنىڭ ئۈچۈن مەخ-

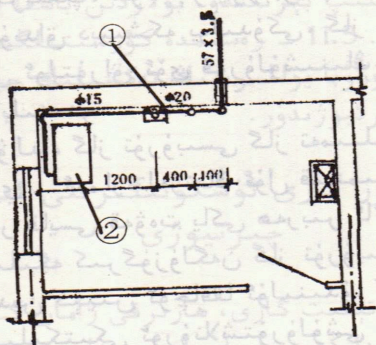

11.5 - رەسىم ئىسسىتىش تەكشىلىك چېرتىۋىزى

سۇس چېرتىوژ سىزىلىپ، شۇ چېرتىوژ بويىچە قۇراشتۇرۇش ئېلىپ بېرىلىدۇ. شۇنداق دېيىشكە بولىدۇكى، گاز تۇرۇبىلىرىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى ئولتۇراق ئۆي قۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى ھېسابلىنىدۇ.

ئادەتتىكى ئەھۋالدا، گاز تۇرۇبىسى گاز تەمىنلەيدىغان غول لىنىيە ئارقىلىق ئۆي - ئىمارەتلەرنىڭ ئۇل قىسمىدىن بىنا ئىچىگە كىرگۈزۈلۈپ، ھەر قايسى قەۋەت ياكى ھەربىر ئائىلىگە يەتكۈزۈلىدۇ. ھەربىر ئائىلىگە كىرگۈزۈلگەن گاز تۇرۇبىسى گاز سائىتىدىن ئۆتكۈزۈلگەندىن كېيىن ئوچاققا ئۆلىنىدۇ. كۆمۈر گازى تۇرۇبىسىنىڭ تەكشىلىكتىكى ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى سۇ بېرىش تۇرۇبىسىنىڭكىگە ئاساسىي جەھەتتىن ئوخشاش بولىدۇ. ئوخشاشمايدىغان يېرى، تۇرۇبىلارنىڭ ھىملىقى ۋە پۇختىلىقى، يەرگە كۆمۈلىدىغان قىسمىغا بولغان چىرىشتىن ساقلىنىش تەلىپى، تۇرۇبا ئۇلاقلىرىنىڭ كەپشەرلىنىش تەلىپى قاتارلىقلارغا قويۇلىدىغان تەلەپ بىرقەدەر يۇقىرى بولىدۇ.

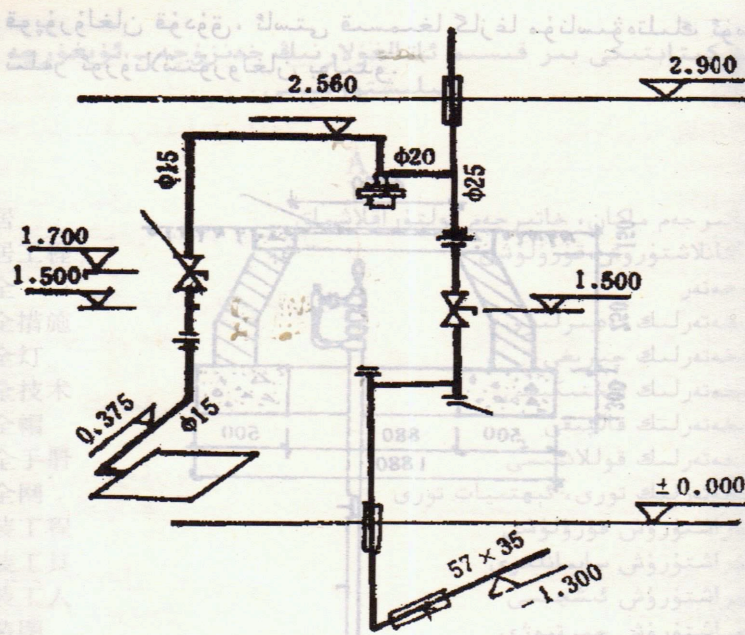
1. كۆمۈر گازى تۇرۇبىلىرىنىڭ تەكشىلىك چېرتىوژى
1. كۆمۈر گازى ئادەتتىكى ئولتۇراق ئۆيلەردە ئاشخانىغا ئىشلىتىلىدىغان بولغاچقا، ئاشخانىنىڭ تەكشىلىك چېرتىوژىنى سىزىش ئارقىلىق مەسىلىنى ھەل قىلغىلى بولىدۇ. كۆمۈر گازى تۇرۇبىسى بىنا سىرتىدىن بىنا ئىچىگە كىرگۈزۈلگەندىن كېيىن، تىك تۇرۇبا ئارقىلىق ھەر قايسى قەۋەتلەردىكى ئاشخانىلارغا تەقسىملىنىدۇ (12.5 - رەسىمگە قاراڭ). گاز تۇرۇبىسىنى ئۇلدىن ئۆتكۈزگەندە زەخمىلىنىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن، تۇرۇبا سىرتىغا قاپلىما تۇرۇبا ئىشلىتىلىدۇ.
- ئادەتتە، كۆمۈر گازى تۇرۇبىسىنىڭ تەكشىلىك چېرتىوژىنى سىزغاندا ئىشلىتىلىدىغان سىزىقلارنىڭ ئۆلچىمى سۇ بېرىش چېرتىوژى بىلەن ئوخشاش بولىدۇ.

12.5 - رەسىم كۆمۈر گازى تۇرۇبىسىنىڭ تەكشىلىك چېرتىۋىزى

ئۈستىگە شۇ قەۋەتنىڭ ئېگىزلىكى بېرىلىدۇ. تۇرۇبىنىڭ تامىنى تېشىپ ئۆتكەن قىسمىغىمۇ مۇشۇنىڭغا ئوخشاش سىزىق سىزىلىدۇ.

2. كۆمۈر گازى تۇرۇبىلىرىنىڭ سىستېما چېرتىۋىزى
كۆمۈر گازى تۇرۇبىلىرىنىڭ سىستېما چېرتىۋىزى سۇ بېرىش تۇرۇبىلىرىنىڭ سىستېما چېرتىۋىزى بىلەن ئوخشاش بولۇپ ئىستېرېئو پروېېكسىيە ئۈسۈلىدىن پايدىلىنىپ سىزىلىدۇ.
13.5 - رەسىمدە كۆرسىتىلگەن بىرىنچى قەۋەتتىكى ئاشخانىغا گاز تۇرۇبىسىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى بولۇپ، ئۇنىڭدا گاز سائىتى، تازىلاش ئېغىزى ۋە گاز ئوچاق قاتارلىقلار ئىپادىلەنگەن. تۇرۇبىلارنىڭ تامدىن ياكى پولىدىن تېشىپ ئۆتكەن قىسمىغا قاپلىما تۇرۇبا ئىشلىتىلگەن. قاپلىما تۇرۇبا بىلەن گاز تۇرۇبىسى ئارىلىقىدىكى بوشلۇق يۇمشاق ماتېرىيال بىلەن ئېتىلگەن بولىدۇ.

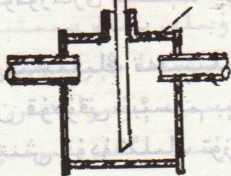
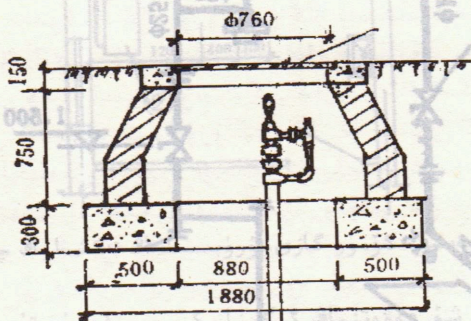

13.5 - رەسىم كۆمۈرگازى سىستېما چېرتىۋىزى

3. كۆمۈر گازى تۇرۇبىسىنىڭ تەپسىلىي چېرتىۋىزى

كۆمۈر گازىنىڭ كىلاپان قۇدۇقى، بېسىم بېرىش ئورنى، يىغدا-
پ قالغان سۇنى تارتىۋېتىش قۇدۇقىنىڭ تۈزۈلۈشىگە ۋە ئىش-
سۇلۇغىغا نىسبەتەن تەپسىلىي چېرتىۋىزى بولىدۇ. 14.5 -
سىمدە كۆرسىتىلگىنى يىغىلىپ قالغان سۇنى تارتىپ چىقىرىد-
ىش قۇدۇقىنىڭ كەسمە يۈز تەپسىلىي چېرتىۋىزى بولۇپ، قا-
ياققا سۇ بېرىش - سۇ چىقىرىشتا ئىشلىتىلىدىغان سۇ سائىتى
تەكشۈرۈش قۇدۇقىغا ئوخشاش بۇمۇ ئۈستى قىسمى خىشتا

قوپۇرۇلغان قۇدۇق، ئاستى قىسمىغا گازغا مۇناسىۋەتلىك ئۈسكۈ-
نلەر ئورۇنلاشتۇرۇلغان بولىدۇ.

بۇ كىتابتىكى بىر قىسىم ئاتالغۇلارنىڭ خەنزۇچە - ئۇيغۇرچە
سېلىشتۇرمىسى

A

安居	خاتىرجەم ماكان، خاتىرجەم ئولتۇراقلاشماق
安居工程	ماكانلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى
安全	بىخەتەر
安全措施	بىخەتەرلىك تەدبىرلىرى
安全灯	بىخەتەرلىك چىرىغى
安全技术	بىخەتەرلىك تېخنىكىسى
安全帽	بىخەتەرلىك قالپىقى
安全手册	بىخەتەرلىك قوللانمىسى
安全网	بىخەتەرلىك تورى، ئېھتىيات تورى
安装工程	قۇراشتۇرۇش قۇرۇلۇشى
安装工具	قۇراشتۇرۇش سايمانلىرى
安装工人	قۇراشتۇرۇش ئىشچىسى
安装图	قۇراشتۇرۇش چېرتىۋىزى
暗电线	يوشۇرۇن توك يولى
凹阳台	ئويۇق بالكون، پېتىنقى بالكون

B

白色水泥	ئاق سېمونت
白铁皮	ئاق قاڭالتىر
百年大计	ئۇزۇن مۇددەتلىك پىلان
百叶窗	ۋاسا روجەك
搬动	كۆچۈرۈش، يۆتكەش
板面做法	پول يۈزىنىڭ ياسىلىشى
板筑(土)墙	سوقما تام
保温材料	ئىسسىقلىق ساقلاش ماتېرىياللىرى
保温设备	ئىسسىقلىق ساقلاش ئۈسكۈنىسى

保养期	ئاسراش مۇددىتى
刨床	رەندىلەش ئىستانوكى، قىرىش ئىستانوكى
刨工	رەندىلىگۈچى، رەندىلەش ئىشچىسى
刨花板	پوزەك تاختا، قىرىندىلىق تاختا
刨子	رەندە
备用料	زاپاس ماتېرىيال
崩塌	ئۆرۈلۈپ چۈشۈش، غۇلاپ چۈشۈش
泵站	ناسوس پونكىتى
比例尺	ماسىشتاب، تاناسىپلىق سىزغۇچ
壁橱	تام ئىشكاپ، تام جاۋەن
壁灯	تام چىراغ
壁炉	تام ئوچاق، تام مەش
壁纸	تام قەغىزى
编号	رەت نومۇرى، نومۇر بەلگىلەش
标高	نومىنال ئېگىزلىك
标号	مايكا، نومۇر
标准构件	ئۆلچەملىك دېتال
标准图	ئۆلچەملىك چېرتىۋىژ
别墅	داچا
冰冻线	توغلاش سىزىقى
玻璃钢	ئەينەك پولات
玻璃工	ئەينەكچى
玻璃柜	ئەينەك ئىشكاپ
不锈钢	دانلاشماس پولات
材料	ماتېرىيال
材料费用	ماتېرىيال خىراجىتى
材料消耗	ماتېرىيال سەرپىياتى
材料员	ماتېرىيالچى، ماتېرىيال باشقۇرغۇچى
采暖	ئىسسىتىش

操作规程	مەشغۇلات مىزانى
草泥抹灰	كاكىل لاي سۇۋاق
测绘	ئۆلچەش
测量工程	ئۆلچەش قۇرۇلۇشى
测量设备	ئۆلچەش ئۈسكۈنىلىرى
插销	تاقاق
产品规格	مەھسۇلات ئۆلچىمى
产品质量	مەھسۇلات سۈپىتى
铲口	زاكروي
常温	نورمال ھارارەت (تېمپېراتۇرا)
场地平整	مەيدان تۈزلەش
潮湿	نەملىك
沉降量	ئولتۇرۇشۇش مىقدارى
成品	تەييار مەھسۇلات
城市公用设施	شەھەر جامائەت مۇئەسسەسەلىرى
城市建设	شەھەر قۇرۇلۇشى
承重墙	ئېغىرلىق كۆتۈرىدىغان تام
尺寸线	ئۆلچەش سىزىقى
抽风机	ھاۋا سۈمۈرگۈچ
抽水泵	سۇ ئاسوسى
出水管	سۇ چىقىرىش تۈرۈبىسى
初步方案	دەسلەپكى لايىھە
初步设计	دەسلەپكى لايىھەلەش
厨房	ئاشخانا
传达室	خەۋەرلىشىش بۆلۈمى
窗洞	دېرىزىلىك
窗户	دېرىزە
窗间墙	دېرىزە ئارىلىقىدىكى تام
窗框	دېرىزە كېشىكى
窗帘盒	دېرىزە گەرنىزى
窗台	دېرىزە تەكچىسى

窗套	دېرىزە پەۋىزى
纯水泥浆	ساپ سېمونت لايى
瓷砖	فارفور
粗线	توم سىرىق
促凝剂	قېتىشتۇرغۇچى خۇرۇچ
脆性材料	چۈرۈك ماتېرىيال
村镇	يېزا - بازار ئۆش، ئۇلاپ چۈشۈش
村庄	كەنت
措施	تەدبىر، چارە، ئامال
错缝	چاك باستۇرۇش
错缝搭接	چاك باستۇرۇپ ئۇلاش
错缝焊	كىرىشتۈرۈپ كەپشەرلەش
刨床	ئېكەكلەش ئىستانوكى
搭接	ئۆتۈشتۈرۈپ ئۇلاش
搭接长度	ئۆتۈشتۈرۈپ ئۇلاش ئۇزۇنلۇقى
打夯	خاڭداش
打夯机	خاڭداش ماشىنىسى
打桩	قوزۇق قېقىش
大刨子	چوڭ رەندە
打孔筛	ئۆتكەمە، غەلۋىر
大块墙	كۆتەك خىشلىق تام
大理石	مەرمەر تاش
大样图	چوڭايتىلغان چېرتىۋىز
代号	نومۇر، بەلگە، شەرتلىك بەلگە
带锯	تاسما ھەرە
袋装水泥	خالتىلىق سېمونت
单层窗	يالاڭ دېرىزە
单层焊缝	يالاڭ كەپشەر
单刀刨	بىر تىغلىق رەندە

D

单独基础	مۇستەقىل ئۇل كۈنلىرى
单价	يەككە باھا
单面焊接	بىر يۈزىدىن كەپشەرلەش
单坡屋面	بىر نىشاپلىق ئۆگزە
单扇窗	بىر قاناتلىق دېرىزە
单扇门	بىر قاناتلىق ئىشىك
单体建筑	يالغۇز ئىمارەت، يالغۇز قۇرۇلۇش
单位面积	بىرلىك مەيدان (كۆلەم)
单位造价	بىرلىك باھا
单项工程	يەككە تۈر قۇرۇلۇشى
挡风板	شامال توسۇش تاختىسى
挡土墙	توپا توسقۇچ تام
倒塌	ئۆرۈلۈپ چۈشۈش
道路工程	يول قۇرۇلۇشى
稻草板	پاخال تاختا
稻草屋面	پاخال ئۆگزە
灯光	چىراغ يورۇقى
灯罩	چىراغ قالىپىقى
等边角钢	تەڭ تەرەپلىك قىرلىق پولات
低标号水泥	تۆۋەن نومۇرلۇق سېمونت
低温焊	تۆۋەن تېمپېراتۇرىلىق كەپشەر
底层抹灰	قارا سۇۋاق
底层平面图	ئاستىنقى قەۋەت تەكشىلىك چېرتىۋىزى
底座	تەگلىك
地板	پول
地层构造	يەر قاتلىمىنىڭ تۈزۈلۈشى
地方材料	يەرلىك ماتېرىيال
地基	ئۇل يەر
地裂现象	يەر يېرىلىش ھادىسىسى
地面	يەر يۈزى، پول يۈزى
地耐力	يەرنىڭ چىداشچانلىقى

地下建筑	يەر ئاستى قۇرۇلۇشى
地下排水管	يەر ئاستى يۇندى تۇرۇبىسى
地下设备	يەر ئاستى ئۈسكۈنىلىرى
地下室	يەر ئاستى ئۆيى
地下水位	يەر ئاستى سۇ ئورنى
地形测量	يەر شەكلىنى ئۆلچەش، توپوگرافىيەلىك ئۆلچەش
地形条件	يەر تۈزۈلۈشى شارائىتى
地形图	يەر شەكلى چېرتىۋىزى
地震	يەر تەۋرەش
地震波	يەر تەۋرەش دولقۇنى
地震带	يەر تەۋرەش بەلبېغى
地震级	يەر تەۋرەش دەرىجىسى
地震烈度	يەر تەۋرەش كۈچلۈكلۈكى
地震情报	يەر تەۋرەش ئاخباراتى
地震区	يەر تەۋرەش رايونى
地震图	يەر تەۋرەش خەرىتىسى
地震现象	يەر تەۋرەش ھادىسىسى
地震学	يەر تەۋرەش ئىلمى
地震仪	يەر تەۋرەشنى كۆزىتىش ئەسۋابى، سېيسموگرافى
地震预报	يەر تەۋرەش مەلۇماتى
地震作用	يەر تەۋرەش تەسىرى
地质报告	گېئولوگىيەلىك دوكلاتى
地质调查	گېئولوگىيەلىك تەكشۈرۈش
地质构造	گېئولوگىيەلىك تۈزۈلۈش
地质条件	گېئولوگىيەلىك شارائىت
点焊机	تېگىشتۈرۈپ كەپشەرلەش ماشىنىسى
电镀	ئېلېكتىرلىك ھەل بېرىش
电工	توكچى
电焊	ئېلېكتىرلىك كەپشەرلەش
电焊机	ئېلېكتىرلىك كەپشەرلەش ماشىنىسى
电焊帽	كەپشەرچى قالىپى

电焊设备

电焊条

电弧焊

点葫芦

电锯

电缆

电气安装

电梯

电梯间

电线杆

电钻

垫板

垫层

垫木

垫片

吊车

吊灯

吊环

吊桥

吊装

吊装机械

调查表

丁砖

顶棚

定标

定额手册

定额指标

定居

定量分析

定位

定位尺寸

كەپشەرلەش ئۈسكۈنىلىرى

كەپشەر چوككىسى

ئېلېكتىر يايلىق كەپشەر

ئاسما كىران

توك ھەرە

كابىل

ئېلېكتىر ئۈسكۈنىلىرىنى قۇراشتۇرۇش

لىفت

لىفتخانا، لىفت ئۆيى

ئىستوليا، دېلگىرام

توك ئۈشكە، دىرېل

سېلىنچا تاختا

سېلىنچا قەۋەت

سېلىنچا ياغاچ

شايبا

كىران

ئاسما چىراغ

ئاسما ھالقا

ئاسما كۆۋرۈك

كىرانلىق قۇراشتۇرۇش

كىران ماشىنىلىرى

تەكشۈرۈش جەدۋىلى

توغرا خىش

تورۇس، شىپ

خېرىدار بېكىتىش

نورما قوللانمىسى

نورما كۆرسەتكۈچى

ئولتۇراقلىشىش

مىقدار ئانالىزى

ئورۇن بەلگىلەش، ئورۇن بېكىتىش

ئورۇن بېكىتىش ئۆلچىمى

定型构件

冬宫

冬季施工

动工

冻土

冻土深度

冻胀

独立基础

独立墙

独院

读图

堵缝

镀锌铁皮

短工

断裂

断面尺寸

断面图

断面形状

锻工车间

对称面

对焊

对焊机

对焊设备

对角支撑

墩式基础

蹲式大便池

多层建筑

多点焊

多节木材

多孔管

多空砖

نۇسخىسى بېكىتىلگەن دېتال

قىشلىق ساراي

قىشلىق قۇرۇلۇش قىلىش

ئىش باشلاش

توڭ توپا، توڭ يەر

توپىنىڭ توڭلاش قېلىنلىقى

توڭلاشتىن كېڭىيىش، توڭ كۆتۈرۈش

مۇستەقىل ئۆل

مۇستەقىل تام

ئايرىم ھويلا، مۇستەقىل ھويلا

چېرتىۋىز كۆرۈش، چېرتىۋىز تونۇش

يۈچۈق ئېيتىش

سىنىك يالىتىلغان قاڭغالتىر، ئاق قاڭغالتىر

كۈنلۈك ئىشچى، مەدىكار

سۈنۈش، ئۆزۈلۈش

كەسمە يۈز ئۆلچىمى

كەسمە يۈز ئىسھېمىسى

كەسمە يۈز شەكلى

بازغانلاش سېخى

سىمىمېتىرىك يۈز

ئۈدۈل كەپشەر

ئۈدۈل كەپشەر ماشىنىسى

ئۈدۈل كەپشەر ئۈسكۈنىسى

دىئاگونال تىرەك

گۈندە ئۆل

زوڭرايما تەرەت قاچىسى

كۆپ قەۋەتلىك قۇرۇلۇش

كۆپ نۇقتىدىن كەپشەرلەش

كۆپ پۇتاقلىق ياغاچ

كۆپ تۆشۈكلۈك تۇرۇبا

كۆپ تۆشۈكلۈك خىش

多空板

多扇大门

二户室

儿童扶手

儿童医院

伐木工

伐木锯

筏形基础

翻斗车

翻工

方案设计

防潮层

防腐剂

防滑

防滑条

防火措施

防火规范

防火门

防火设计

防火要求

防水卷材

防水屋面

防锈漆

防震措施

防震要求

房屋

房屋构件

كۆپ تۆشۈكلۈك تاختا

كۆپ قاناتلىق دەرۋازا

ئىككى ئېغىزلىق ئۆي

بالىلار تايانچۇقى

بالىلار دوختۇرخانىسى

دەرەخ كەسكۈچى

دەرەخ كېسىش ھەرىسى

سالسىمان ئۇل

ئاغدۇرما ماشىنا

قايتىدىن ئىشلەش

پىچىم لايىھەسى

زەيلىك، زەي ئۆتكۈزمەس قەۋەت

چىرىتمەس خۇرۇچ

تېيىلىشتىن ساقلىنىش

تېيىلىشتىن ساقلاش تارشىسى

ئوتتىن ساقلىنىش چارىسى

ئوتتىن ساقلىنىش بەلگىلىمىسى

ئوتتىن مۇداپىئەلىنىش ئىشكى

ئوتتىن مۇداپىئەلىنىش لايىھەسى

ئوتتىن مۇداپىئەلىنىش تەلىپى

سۇ ئۆتكۈزمەس ماي قەغىزى

سۇ ئۆتكۈزمەس ئۆگزە

داتلاشتۇرما سىر

يەر تەۋرەشنىڭ ئالدىنى ئېلىش تەدبىرلىرى

يەر تەۋرەشتىن مۇداپىئەلىنىش تەلەپلىرى

ئۆي - ئىمارەت

ئۆي - ئىمارەت دېتاللىرى

E

F

H

房屋建筑	ئۆي - ئىمارەت قۇرۇلۇشى
房屋建筑学	بىناكارلىق ئىلمى
房屋结构	ئۆي - ئىمارەت قۇرۇلمىسى
放样	نۇسخا سېلىش
粉煤灰砖	كۈل خىش
风景区	مەنزىرىلىك رايون
风玫瑰图	شامال گىرافىكى
蜂窝板	كۆتەكسىمان تاختا
覆盖层	يېپىلىش قەۋىتى
G	
盖房	ئۆي سېلىش
概算定额	تەخمىنىي ھېسابلانغان نورما
干旱地区	قۇرغاق رايونلار
杆件	بالداق
缸管	ساپال تۇرۇبا
缸砖地面	ساپال خىشلىق پولات
刚度	مەزمۇتلۇق
钢板	پولات تاختا
钢管	پولات تۇرۇبا
钢结构	پولات قۇرۇلما
钢筋工	پولات چىۋىق ئىشچىسى
钢筋混凝土	پولات چىۋىق بېتون
钢筋加工厂	پولات چىۋىق پىششىقلاش زاۋۇتى
钢筋冷加工	پولات چىۋىقنى سوغۇق پىششىقلاش
钢丝绳	سىم ئارقان
钢丝刷	سىم چوتكا
高级抹灰	ئالىي سۇۋاق
高压锅炉	يۇقىرى بېسىملىق پار قازان
阁楼	بالخانا
隔气层	ھاۋا ئۆتكۈزمەس قەۋەت

隔音层

给水工程

给水系统

工厂

工程队

工程造价

供暖设备

勾缝墙

构件

构造

构造柱

箍筋

管道工

规范

规划

锅炉房

焊缝长度

焊工

焊接技术

夯实

夯土墙

合同项目

荷载

桁架

横墙

烘炉

红线图

红砖

厚度

ئاۋاز ئۆتكۈزمەس قەۋەت

سۇ بېرىش قۇرۇلۇشى

سۇ بېرىش سىستېمىسى

زاۋۇت

قۇرۇلۇش ئەترىتى

قۇرۇلۇشنىڭ پۈتۈن باھاسى

ئىسسىتىش ئۈسكۈنىلىرى

ئەنكاپلىق تام

دېتال

تۈزۈلۈشى، ياسىلىشى

ئېھتىيات تۈۋرۈكى

بوغما پولات چېۋىق

تۈرۈپچى، تۈرۈبا يولى ئىشچىسى

بەلگىلىمە، قائىدە

پىلان

پارقازان ئۆيى

H

سۇۋاركا ئۆزۈنلۈقى

سۇۋاركىچى

سۇۋاركىلاش تېخنىكىسى

خاڭداش

سوقما تام

توختام ماددىلىرى

يۈك

چېدىر لىم

توغرا تام

پېچ

قىزىل سىزىقلىق چېرتىۋىز

قىزىل خىش

قېلىنلىق

户型

护墙

花岗岩

环境保护

灰尘

会客室

绘图

混合结构

混凝土

混凝土工

火墙

积水墙

基本建设

基本条件

基本原理

基础

基础详图

基建费用

计划任务书

技术标准

技术规范

技术人员

加固

夹层

架子工

建筑材料

建筑工人

建筑机械

建筑结构

ئۆي تىپى

غوجا تام

گىرانت

مۇھىت ئاسراش

چاڭ - توزان

مېھمانخانا

چېرتىۋىز سىزىش

ئارىلاشما قۇرۇلما

بېتون

بېتونچى

تام مەش

J

سۇ يىغىلىش ئېرىقچىسى

ئاساسىي قۇرۇلۇش

ئاساسلىق شەرت

ئاساسىي پىرىنسىپ

ئۇل، فۇندامېنت، ئاساس

ئۇلنىڭ تەپسىلىي چېرتىۋىزى

ئاساسىي قۇرۇلۇش خىراجىتى

پىلان ۋە زىچىنامىسى

تېخنىكا ئۆلچىمى

تېخنىكا بەلگىلىمىسى

تېخنىك، تېخنىك خادىم

مۇستەھكەملەش

ئارا قەۋەت

تاختىپەرچى

بىناكارلىق ماتېرىيالى

بىناكارلىق ئىشچىسى

بىناكارلىق ماشىنىلىرى

قۇرۇلۇش قۇرۇلمىسى، بىنا قۇرۇلمىسى

H

建筑面积

建筑设备

建筑学

建筑艺术

胶合板

脚手架

结构布置

居住建筑

居住条件

卷扬机

竣工验收

开工典礼

勘探工作

抗震

抗震加固

抗震建筑

靠尺

可靠性

空斗墙

空心板

块材料

框架结构

矿渣砖

扩建工程

拉杆

栏板

廊檐

143

قۇرۇلۇش كۆلىمى

بىناكارلىق ئۈسكۈنىلىرى

بىناكارلىق ئىلمى

بىناكارلىق سەنئىتى

پەنەرە

تاختىپەر

قۇرۇلما ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى

ئولتۇراق ئۆي قۇرۇلۇشى

ئولتۇراقلىشىش شارائىتى

چىغرىق ماشىنا تامچىلىق لىفىتى

پۈتكەن قۇرۇلۇشنى ئۆتكۈزۈپ ئېلىش

K

ئىش باشلاش مۇراسىمى

چارلاش خىزمىتى

يەر تەۋرەشكە تاقابىل تۇرۇش

يەر تەۋرەشكە چىداملىقلىقنى كۈچەيتىش

يەر تەۋرەشكە چىداملىقلىق قۇرۇلۇش

چۆپگەز

ئىشەنچلىكلىكى

كاۋاك تام

كاۋاك تاختا

كۆنەك خىشلىق تام

رام قۇرۇلمىسى

داشقال خىش

كېڭەيتىپ سېلىنىدىغان قۇرۇلۇش

L

ئارما بالداق

توسما تاختا

پېشايۋان سەر قەلىمى

勒脚

力臂

沥青防水层

沥青混凝土

连接点

亮子窗

琉璃瓦

龙门板

龙头

楼梯扶手

楼梯井

楼梯栏杆

炉渣混凝土

卵石

轮廓线

M

麻刀灰

马赛克

埋深度

毛石混凝土

锚固措施

铆工

铆接

煤气管

门窗构造

面积指标

描图工具

民用建筑

民居建筑

模板工

塔什 ۋاز

كۈچ يەلكىسى

قاراماي ياتقۇزۇلغان سۇ ئۆتكۈزمەس قەۋەت

ئاسفالتلىق بېتون

ئۇلىنىش نۇقتىسى

تاۋىدان

سىرلىق كاھىش

توساق تاختا

جۈمەك

پەلەمپەي تۇتقىسى

پايە ئارلىقى

پەلەمپەي توسقى

داشقال بېتون

شېغىل

ئىزنا سىزىقى

چىگىلىك لاي

موزايكا

كۆمۈلۈش چوڭقۇرلۇقى

تاش بېتون

بېكىتىش تەدبىرى

پەرچىمچى، پەرچىملەش ئىشچىسى

پەرچىملەش

كۆمۈر گاز تۇرۇبىسى

ئىشىك - دېرىزە تۈزۈلۈشى

كۆلەم كۆرسەتكۈچى

چېرتىۋىژ كۆچۈرۈش ئەسۋابلىرى

ئاھالە قۇرۇلۇشى

ئولتۇراق ئۆي قۇرۇلۇشى

قېلىپچى

磨光机

木工抹灰

木结构

耐火材料

耐火砖

耐磨材料

泥瓦匠

农业建筑

女儿墙

暖气工

暖气工程

暖气片

暖气设备

排气管

排水管

排水设备

排水系统

泡沫混凝土

配合比

配件

片石基础

平面图

剖面图

铺瓦工

普通抹灰

普通水泥

سېلىقلاشتۇرۇش ماشىنىسى

ياغاچچى

ياغاچ قۇرۇلما

ئوتقا چىداملىق ماتېرىيال

ئوتقا چىداملىق خىش

سۈركىلىشكە چىداملىق ماتېرىيال

تامچى

يېزا ئىگىلىك قۇرۇلۇش

تام تاجى

پارچى

پارچىلىق قۇرۇلۇشى

پارۋاي، رادىياتور

پارۋاي ئۈسكۈنىلىرى

P

غاز ھەيدەش تۈرۈبىسى

سۇ چىقىرىۋېتىش تۈرۈبىسى

سۇ چىقىرىۋېتىش ئۈسكۈنىلىرى

سۇ چىقىرىۋېتىش سىستېمىسى

كۆپتۈرمە بېتون

ئارىلاشتۇرۇش نىسبىتى

سەپلىمە دېتال

ياپىلاق تاشلىق ئۇل

تەكشىلىك چېرتىۋىزى

كەسمە يۈز چېرتىۋىزى

كاھىشچى، كاھىش ياتقۇزۇش ئىشچىسى

ئادەتتىكى سۇۋاق

ئادەتتىكى سېمونت

Q

漆工
气割设备
气焊工
砌块房屋
前厅
钳工
墙壁
墙裙
青灰砖
轻质材料
清水墙
圈梁
全优工程

سىرچى
غاز بىلەن كېسىش ئۈسكۈنىسى
غاز كەپشەرچى، غاز كەپشەر ئىشچىسى
كۆتەك خىشلىق ئۆي - ئىمارەت
دالان
سېلىسار
تام دىۋارى
زەدىۋال
كۆك خىش
يېنىك ماتېرىيال
ئەنكاپ تام
چارچاپ
ئەلا سۈپەتلىك قۇرۇلۇش

R

燃料费
热风采暖
热水采暖
热轧钢管
人工伴合
人造大理石
日照间距
熔焊

يېقىلغۇ سەرپىياتى
ئىسسىق شامال بىلەن ئىسسىتىش
ئىسسىق سۇ بىلەن ئىسسىتىش
قىزىدۇرۇپ پروكاتلانغان پولات تۈرۈبا
ئادەم كۈچى بىلەن ئارىلاشتۇرۇش
سۈنئىي مەرمەر تاش
كۈن نۇرى چۈشۈش ئارىلىقى
ئېرىتىپ كەپشەرلەش

S

三合板
散光玻璃
散装水泥
沙场

ئۈچ قەۋەتلىك پەنەرەكە
نۇر چاپىدىغان گەينەك
پارچە سېمونت
قۇم مەيدانى

沙石	قۇم شېغىل
砂浆抹灰	قۇم سۇۋاق
砂纸	قۇم قەغەز
设防标准	قوغدىنىش ئۆلچىمى
设计概算	لايىھە تەخمىن چۈتى
设计规范	لايىھە بەلگىلىمىسى
设施	مۇئەسسەسە
生产指标	ئىشلەپچىقىرىش كۆرسەتكۈچى
施工单位	قۇرۇلۇش قىلغۇچى ئورۇن
施工方案	قۇرۇلۇش قىلىش لايىھەسى
施工工艺	قۇرۇلۇش قىلىش ھۈنەر - سەنئىتى
施工机械	قۇرۇلۇش قىلىش ماشىنىلىرى
施工要求	قۇرۇلۇش قىلىش تەلىپى
石膏板	گەج تاختا
石灰浆	گەج دوغاپ
使用面积	ئىشلىتىلىش كۆلىمى
事故	ھادىسە
饰面材料	بىزەك ماتېرىيالى
刷房	ئۆي ئاقارتىش
水灰比	سۇ سېمونت نىسبىتى
水磨石	بىلەنمە تاش
水泥砂浆	سېمونت لاي
水暖工	پارۋاي ئىشچىسى
水准器	شەيتان
松木	قارغاي
素混凝土	قارا بېتون
	T
塌方	گۈمۈرۈلۈش، ئۆرۈلۈش
塔吊	مۇنار كىران
踏步板	پەلەمپەي باسقۇچ تاختىسى، پايە تاختىسى
	W

台阶

太阳能

坍塌

摊平

弹簧门

探测

陶瓷

陶管

陶粒混凝土

梯段

踢脚线

天窗

天花板

天棚

天然材料

挑檐

铁皮屋面

铁丝网

庭院

通风道

通风管

通用图集

透明玻璃

涂料

土木工程

土坯

推拉门

托架

挖土工

سۈرتقى پاىە

قۇياش ئېنېرگىيەسى

غۇلاپ چۈشۈش، ئۆرۈلۈش

تۈزلەش، يېپىش

پۇرۇزنىلىق ئىشەك

چارلاش، تەكشۈرۈش

فارفور، ساپال

ساپال تۈرۈبا

ساپال شاخارلىق بېتون

پەلەمپەي بۆلىكى، پاىە بۆلىكى

پەۋاز

تۇڭلۇك

تورۇس تاختىسى

تورۇس

تەبىئىي ماتېرىيال

لەمپە، لەمپە سەرقەلەملىرى

قاڭخالتىر ئۆگزە

سۈم تور

ھويلا

شامال ئۆتۈشۈش يولى

شامال ئۆتۈشۈش تۈرۈبىسى

ئۇنىۋېرسال چېرتىۋىژلار توپلىمى

سۈزۈك ئەينەك

تام سىرى

بىناكارلىق قۇرۇلۇشى

كېسەك

سىرىلما ئىشەك

تەڭلىك جازا

W

توپا قېزىش ئىشچىسى

瓦工	تامچی
外观	سىرتقى كۆرۈنۈشى
外廊	پېشايۋان
外院	سىرتقى ھويلا
完工工程	پۈتكەن قۇرۇلۇش
望楼	راۋاق، پەشتاق
围墙	قۇرۇق تام
卫生间	ھاجەتخانا
卫生设备	تازىلىق ئۈسكۈنىلىرى
温室	پارنىك
窝工	ئىش ئاقساپ قېلىش، ئىش كۈتۈپ تۇرۇش
卧室	ياتاق ئۆي
污水	يۇندى سۈيى
污水池	يۇندى كۆلچىكى
污水管	يۇندى تۇرۇبىسى
屋顶	ئۆگزە
屋面板	ئۆگزە تاختىسى
屋面坡度	ئۆگزە يانتۇلۇقى

X

吸尘设备	چالڭ - توزان سۈمۈرۈش ئۈسكۈنىسى
吸声材料	ئاۋاز سۈمۈرۈش ماتېرىيالى
细刨	پەردەز رەندىسى
细木工	سىلىق ياغاچچىلىق
下料	ماتېرىيال راسلاش، ماتېرىيال تەييارلاش
下水道	يۇندى يولى
下水管	يۇندى تۇرۇبىسى
纤维板	ئالالىق پەنەركە
现场焊接	ئەق مەيداندا كەپشەرلەش
线条	پىلتە - ناۋا
乡村建筑	يېزا قۇرۇلۇشى

相对高度

详图

橡皮管

消防设备

小便槽

小便器

泄水管

新材料

新农村

修理工

悬臂板

نەسبىي ئېگىزلىك

تەپسىلىي چېرتىۋ، چوڭايتىلغان چېرتىۋ

شىلانكا، رېزىنكا تۇرۇبا

ئوت ئۆچۈرۈش ئۈسكۈنىسى

كىچىك تەرەت ئوقۇرى

كىچىك تەرەت قاچىسى

سۇ چىقىرىۋېتىش تۇرۇبىسى

يېڭى ماتېرىيال

يېڭى يېزا

رېمونتچى

چۈگۈندەك تاختا

Y

压光

压实

压制钢板

烟道

檐板

檐口

验收规范

验收纪录

阳台

养护方法

样品

窑洞建筑

易爆材料

阴角

隐蔽工程

应急灯

迎风面

油毛毡

سىلىقلاش، بېسىپ پارقىرىتىش

چىڭداش

پىرىسلانغان پولات تاختا

تۇرخۇن، مورا

سەرقەلەم تاختىسى

سەرقەلەم

پىرىيوم بەلگىلىمىسى

پىرىيوملاش خاتىرىسى

بالكون

ئاسراش ئۇسۇلى

ئۇسۇخا، ئۆلگە

كېمىر قۇرۇلۇش

ئوڭاي ئوت ئالىدىغان ماتېرىيال

ئىچ بۇلۇڭ

مۆكتۈرمە قۇرۇلۇش

جىددىيەت چىرىغى

شىمال ئۇردىغان يۈز

ماي قەغەز، قاراماي قەغەزى

油漆工

余震

雨篷

雨水管

浴盆

预算

预制构件

原材料

院落面积

运输费

运输工

灾害

早强水泥

澡堂

造价

造型

造型设计

噪声影响

噪音

轧钢机

闸口

闸门

宅院

毡房

粘贴饰面

斩假石抹灰

占地面积

帐篷

招标

سرچی

قالدوق تەۋرەش

ئىشنىك لەمپىسى

يامغۇر سۈيى تۇرۇبىسى

ۋاننا

خامچوت

ئالدىن تەييارلانغان دېتال

خام ئەشيا، خام ماتېرىيال

ھويلا كۆلىمى

تىرانسپورت خىراجىتى

تىرانسپورت ئىشچىسى

Z

ئاپت

تېز قاتنىدىغان سېمونت

مۇنچا

ياساش ھەققى، پۈتۈش باھاسى

شەكىل، پاسون

شەكىل لايىھەسى

شاۋقۇن دەرىجىسى

شاۋقۇن

پولات پروكاتلاش ماشىنىسى

چۈشۈرگە ئېغىزى

چۈشۈرگە

قورۇ، ھويلا

كىگىز ئۆي

چاپلىما بېزەك

چەكمە سۇۋاق

ئىگىلىگەن كۆلىمى

چېدىر

خېرىدار چاقىرىش

找平层	تۈزلەش قەۋىتى
沼气池	پاتقاق گاز كۆلچىكى
照明灯具	چىراغ ئەسۋابلىرى
照明设计	يورۇتۇش لايىھەسى
罩棚	لاپاس، باراڭ
遮挡	توساق
遮阳板	سايىۋەن تاختىسى
折叠门	قاتلىما ئىشك
折旧费	ئۇپراش خىراجىتى، خوراش خىراجىتى
振动	تەۋرىنىش، تەۋرەنمە ھەرىكەت
振动工具	تەۋرىتىش سايىمىنى
震波	يەر تەۋرەش دولقۇنى
震动设备	سىلكىنىش، تەۋرەش
震害等级	يەر تەۋرەشتىكى ئاپەت دەرىجىسى
震级	يەر تەۋرەش دەرىجىسى
震源	يەر تەۋرەش مەنبەسى
震源深度	يەر تەۋرەش مەنبەسىنىڭ چوڭقۇرلۇقى
蒸汽采暖	پار بىلەن ئىسسىتىش
整浇层	قۇيما قەۋەت
正立面图	ئالدى كۆرۈنۈش چېرتىۋىزى
支出预算	چىقىم خام چۈتى
支座	تەگلىك
直接费用	بىۋاسىتە خىراجەت
纸浆	قەغەز بوتقىسى
纸筋灰	قەغەز تالالىق لاي
纸筋罩面	قەغەز تالالىق ئىنچىكە سۇۋاق
制图	چېرتىۋىز سىزىش، خەرىتە سىزىش
制砖机	خىش ياساش ماشىنىسى
质量标准	سۈپەت ئۆلچىمى
质量检查	سۈپەت تەكشۈرۈش
质量验收	سۈپەت پىرىيومى

中层抹灰	ئارا سۇۋاق
重点工程	نۇقتىلىق قۇرۇلۇش
主导风向	ئاساسىي شامال يۆنىلىشى
住宅	تۇرالغۇ
住宅区	تۇرالغۇ رايونى
住宅用地	تۇرالغۇ يېرى
柱头	تۈۋرۈك بېشى
铸铁管	چۆيۈن تۇرۇبا
砖混结构	خىش - بېتونلۇق قۇرۇلما
砖基础	خىش ئۇل
砖木结构	خىش - ياغاچ قۇرۇلما
砖砌管道	خىشتا قوپۇرۇلغان تۇرۇبا يولى
砖墙	خىش تام
砖石结构	خىش - تام قۇرۇلما
砖挑檐	خىش لەمپە
装料工	ماتېرىيال قاچىلاش ئىشچىسى
装料台	ماتېرىيال قاچىلاش سۈپىسى
装配工人	قۇراشتۇرۇش ئىشچىسى
装饰材料	بېزەك ماتېرىيالى
装饰抹灰	بېزەك سۇۋىقى
装饰图案	بېزەش ئۆرنىكى، بېزەش نۇسخىسى
装饰艺术	بېزەكچىلىك سەنئىتى
装卸工	قاچىلاش - چۈشۈرۈش ئىشچىسى
自然地形	تەبىئىي يەر شەكلى
总成本	ئومۇمىي تەننەرخ
总工长	باش ئىش باشقۇرغۇچى
总平面图	ئومۇمىي تەكشىلىك چېرتىۋىزى
总说明	ئومۇمىي چۈشەندۈرۈش، ئومۇمىي ئىزاھ
总体规划	ئومۇمىي پىلان
总造价	ئومۇمىي باھا
走廊	كارىدور

图书在版编目(CIP)数据

建筑识图:维吾尔文/阿里木江·马合苏提等编
—乌鲁木齐:新疆大学出版社, 2010.2
ISBN 978-7-5631-2389-6

I. ①建… II. ①阿… III. ①建筑制图—识图法—技
术培训—教材—维吾尔语(中国少数民族语言) IV.
①TU204

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2010)第 023062 号

责任编辑:吾买尔·尼亚孜
责任校对:阿达来提·牙合甫
封面设计:苗莉

新疆大学图书馆

民文书 755MWZS0003607

建筑识图

阿里木江·马合苏提
阿依古丽·吐拉甫

新疆大学出版社出版发行

(乌鲁木齐市胜利路 14 号 邮政编码: 830046)

新华书店经销

新疆新华印刷厂

开本 850mm × 1168mm 1/32 5 印张

2010 年 2 月第 1 版 2010 年 2 月第 1 次印刷

印数: 00001—18420 册

ISBN 978-7-5631-2389-6

定价: 8.20 元

چېرٹیوز كۆرۈش ساۋاتى

ISBN 978-7-5631-2389-6

9 787563 123896 >

定价: 8.20 元